

**Ruská 355/7, 353 01 Mariánské Lázně,
příspěvková organizace**

**ŠVP pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
(1. verze zpracovaná podle RVP ZV 2021)
SVP_NG_2021_01**

„ŠKOLA PRO BUDOUCNOST“

**„Účelem veškeré výchovy je probudit génia v člověku.“
(Pythagoras)**

Obsah (1. část)

Obsah (1. část).....	- 2 -
1 Identifikační údaje.....	- 3 -
1.1 Název ŠVP	- 3 -
1.2 Údaje o škole	- 3 -
1.3 Vzdělávací programy, studijní formy.....	- 3 -
1.4 Zřizovatel.....	- 3 -
1.5 Platnost dokumentu	- 3 -
2 Charakteristika školy.....	- 4 -
2.1 Stručná charakteristika školy.....	- 4 -
2.2 Velikost školy	- 4 -
2.3 Charakteristika pedagogického sboru	- 4 -
2.4 Vybavení školy	- 5 -
2.5 Charakteristika žáků	- 6 -
2.6 Mezinárodní spolupráce, dlouhodobé projekty	- 6 -
2.7 Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty	- 7 -
3 Charakteristika školního vzdělávacího programu „Škola pro budoucnost“	- 9 -
3.1 Cíle ŠVP	- 9 -
3.1.1 Gymnaziální obory	- 9 -
3.2 Zaměření školy (gymnaziální obory)	- 9 -
3.3 Profil absolventa gymnázia	- 10 -
3.4 Organizace přijímacího řízení	- 11 -
3.5 Organizace maturitní zkoušky	- 11 -
3.6 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence	- 11 -
3.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	- 12 -
3.7.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.....	- 13 -
3.7.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.....	- 13 -
3.8 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných.....	- 14 -
3.8.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP žáka nadaného a mimořádně nadaného	- 14 -
3.9 Výchovné a vzdělávací strategie	- 15 -
3.10 Začlenění průřezových témat	- 16 -
Začlenění průřezových témat v jednotlivých předmětech a ročnících je uvedeno v následující tabulce.....	- 18 -
4 Učební plány	- 20 -
4.1 Učební plán nižšího stupně osmiletého gymnázia	- 20 -
5 Učební osnovy.....	- 23 -
6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků.....	- 23 -
6.1 Pravidla pro hodnocení žáků	- 23 -
6.1.1 Způsoby hodnocení	- 23 -
6.1.2 Kritéria hodnocení.....	- 23 -
6.1.3 Získávání podkladů a stanovení podmínek pro hodnocení a klasifikaci.....	- 24 -

1 Identifikační údaje

1.1 **Název ŠVP**

Škola pro budoucnost

ŠVP pro nižší stupeň osmiletého gymnázia – zpracovaný podle RVP ZV 2021

1.2 **Údaje o škole**

Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně, příspěvková organizace

Ruská 355/7

353 01 Mariánské Lázně

www.goaml.cz

IČ: 47723394

REDIZO: 600008991

IZO: 478 423

Statutární zástupkyně: Mgr. Klára Tesařová

Koordinátor ŠVP: Mgr. Dušan Drexler

Telefon: 354 624 166

E-mail: goaml@goaml.cz; tesarova@goaml.cz

1.3 **Vzdělávací programy, studijní formy**

Kód oboru	Vzdělávací program	Forma studia	Stupeň vzdělání
79-41-K/81	Nižší stupeň osmiletého gymnázia	Denní	Střední vzdělání s maturitní zkouškou

1.4 **Zřizovatel**

Karlovarský kraj se sídlem v Karlových Varech

Závodní 353/88

360 06 Karlovy Vary

Tel.: 353 502 111

Fax: 353 331 509

E-mail: epodatelna@kr-karlovarsky.cz

1.5 **Platnost dokumentu**

Pro primu od školního roku 2021/22 – platné od 1. 9. 2021 – 1. verze SVP_NG_2021_01

Razítko školy:

Podpis ředitele:

_____

_____

2 Charakteristika školy

2.1 Stručná charakteristika školy

Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně má patnáctiletou tradici. Gymnázium bylo v Mariánských Lázních založeno v roce 1945 a Obchodní akademie v roce 1953. V současné době sídlí sloučená škola v budově v Ruské ulici a od 1. 9. 2007 používá název Gymnázium a obchodní akademie Mariánské Lázně. Poloha školy je v centru města, přesto v klidné části. Škola je dobře dosažitelná MHD.

Škola nabízí uchazečům tři vzdělávací obory, a to osmileté gymnázium, čtyřleté gymnázium a obchodní akademii.

2.2 Velikost školy

Kapacita školy: 790

Osmileté gymnázium: 300

Čtyřleté gymnázium: 240

Obchodní akademie: 370

V jednotlivých oborech školy se jedná o maximální povolený počet žáků.

Škola má ve školním roce 2021/22 celkem 16 tříd; 12 tříd gymnázia (8 tříd osmiletého gymnázia a 4 třídy čtyřletého gymnázia) a 4 třídy obchodní akademie. Celkový počet žáků je cca 390 žáků.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Od letošního školního roku bude na škole působit celkem 40 pedagogických pracovníků, ve kterém je 40% mužů. Pedagogický sbor je téměř plně kvalifikovaný, 3/5 učitelů vyučují na plný úvazek, necelé 2/5 na částečný úvazek a pět externistů. Někteří pedagogové působí na škole dlouhodobě a v pedagogickém sboru je také vysoký podíl absolventů školy. Přijímání nových zaměstnanců je organizováno podle potřeby obsazení vyučovacích hodin a probíhá dle obecně platných pravidel.

Učitelé se pravidelně účastní DVPP v akreditovaných střediscích v Karlových Varech, v KVC Sokolov a školení v Praze a jiných městech ČR. DVPP je realizováno z finančních prostředků školy, případně za podpory projektu Šablony II.

Na škole působí pedagogové se speciálním pověřením, a to výchovný poradce, metodik školní prevence, koordinátor ICT, koordinátor EVVO, koordinátor spolupráce se zaměstnavateli, kariérový poradce a koordinátor ŠVP.

Zázemí pro učitele tvoří kabinety, které sdílí 3-4 pedagogičtí pracovníci školy. Každý učitel má k dispozici notebook s připojením na síťové služby (internet, tiskárna/kopírka). Multifunkční zařízení pro potřeby učitelů se nachází ve sborovně v prvním patře a na chodbě ve 3. patře budovy.

Vedení školy je tříčlenné: ředitel a dva zástupci. Při řešení úkolů vyplývajících z chodu školy nebo při tvorbě strategií se zúčastňují diskuze zaměstnanci dle organizační struktury školy a kompetencí v náplních dle pověření.

2.4 Vybavení školy

Škola sídlí v budově v Ruské ulici. Gymnázium a obchodní akademie využívá 16 kmenových učeben. Ve třetím patře budovy se nacházejí odborné učebny pro výuku chemie, fyziky a biologie. Učebny jsou vybaveny moderními pomůckami pořízenými z realizace projektů a z prostředků školy. Dále jsou ve druhém patře školy odborné učebny, a to na výuku zeměpisu s interaktivním dataprojektorem a tablety, na výuku hudební a výtvarné výchovy. Škola disponuje čtyřmi učebnami výpočetní techniky – PC sestavy jsou pravidelně obnovovány, instalován zde nejnovější operační systém a MS Office. Jedna učebna výpočetní techniky je nově vybavena stavebnicemi s LEGOroboty, tiskárnou pro 3D tisk, prvky pro programování (Arduino) a také kancelářským vybavením, díky kterému je plně využitelná také pro výuku specializovaných předmětů Fiktivní firma a Seminář z programování. Tři učebny jsou vybaveny interaktivními tabulemi, jedna interaktivním dataprojektorem, téměř ve všech učebnách je audiovizuální možnost připojení notebooku. Škola dále disponuje nově vybavenou jazykovou laboratoří určenou především pro podporu cizích jazyků, vybavenou interaktivním displejem a sadou virtuálních brýlí. Vybavení laboratoře a virtuální realita je pořízena v rámci projektu Implementace krajského akčního plánu II. Škola disponuje vlastní tělocvičnou s nezbytným zázemím s pravidelně obnovovaným sportovním náradím. Pro pořádání společenských akcí je tělocvična vybavena přenosným ozvučením.

Žáci oceňují i možnost kopírování a tisku z USB přímo ve škole, a to na žákovské kopírce v přízemí budovy. Provoz tohoto zařízení zajišťuje externí firma za podpory Rady rodičů. V každém patře budovy včetně tělocvičny je možné připojení k Wifi síti.

V letech 2013–2015 proběhla rekonstrukce fasády včetně hydroizolace budovy. Průběžně probíhají rekonstrukce učeben a kabinetů pro pedagogický sbor včetně nového vybavení. Ve školním roce 2020/21 došlo k úpravě venkovního areálu školy pro podporu výuky ve venkovním prostředí – zahrada za podpory projektu Státní fond životního prostředí ČR. Veškerá činnost v zahradě si klade za cíl uplatňovat metody výuky zaměřené na poznávací činnosti žáků, tímto dojde k efektivnější realizaci plnění klíčových kompetencí, mezipředmětových vztahů a průřezových témat především v oblasti přírodních věd.

Žáci mají možnost stravování v Domově mládeže a školní jídelně Mariánské Lázně, jehož zřizovatelem je Karlovarský kraj. Jídelna se nachází asi 5 minut od budovy školy. Přímo v budově školy se nachází školní bufet, který je otevřen v době vyučování. Žáci mají dále k dispozici nápojový automat na studené nápoje.

Žáci mají k dispozici školní knihovnu, jejíž knižní fond je soustavně doplňován a aktualizován. Pro snadnější výběr literatury ke čtení jsou v některých kmenových učebnách zřízeny knihovničky, v nichž se nachází zpravidla nejnovější tituly k četbě pro žáky dané věkové skupiny.

Škola disponuje pro ukládání svrchního oblečení, přezůvek a dalších osobních věcí šatními skříňkami. Skříňka je žákům přidělena zpravidla na dobu studia. Každou skříňku si žáci zabezpečí vlastním visacím zámekem. Jednu skříňku sdílí zpravidla dva žáci.

Ve společných prostorách šaten je k dispozici otevřená místnost pro žáky, kde je umístěn pingpongový stůl a školní lavice a židle pro trávení volných hodin.

Dle potřeby se zajišťuje výmalba učeben, společných prostor, dále dochází k obnovování lavic, židlí a dalšího mobiliáře učeben. Učebny jsou vybavovány novou technikou a novými pomůckami.

2.5 Charakteristika žáků

Současný počet žáků na škole je cca 390 žáků, z toho cca 300 v gymnaziálních oborech a cca 90 v oboru obchodní akademie. Gymnázium a obchodní akademie otevírá pravidelně jednu třídu osmiletého gymnázia, jednu třídu čtyřletého gymnázia a jednu třídu obchodní akademie.

Žáci gymnaziálních oborů jsou převážně z Mariánských Lázní a bezprostředního okolí (Planá, Teplá, Lázně Kynžvart, Velká Hleďsebe...). Žáci obchodní akademie dojíždějí do školy i z větších vzdáleností (Cheb, Horní Slavkov, Františkovy Lázně, Tachov, Stříbro...). Někteří žáci využívají internátu, jehož zřizovatelem je Karlovarský kraj.

Atmosféra mezi žáky je převážně přátelská. Mimořádné události nebo incidenty mezi žáky řeší pedagogové dle své náplně a pověření, závažnější situace se řeší většinou výchovnou komisí.

Ve škole funguje několik let Rada studentů, která pracuje na demokratických principech a ve které jsou zástupci všech tříd. S požadavky a výsledky jednání je seznamováno vedení školy prostřednictvím předsedy Rady studentů.

2.6 Mezinárodní spolupráce, dlouhodobé projekty

Škola několik let spolupracuje s Euregiem Egrensis a díky této spolupráci má možnost několik žáků ročně studovat v německém příhraničí (Selb, Hof, Bayreuth, Weiden).

Škola se pravidelně zapojuje do mezinárodního projektu s partnerským Gymnaziem Johanna Keplera ve Weidenu.

Škola se účastní projektů vyhlášených KK a MŠMT, předmětových a sportovních soutěží organizovaných MŠMT. Pedagogičtí pracovníci školy jsou často členy porot a komisí.

V rámci **OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost** bylo realizováno celkem 6 projektů. Celková částka získaná z OPVK od roku 2009 se přiblížila k 9 mil. Kč.

Ve školním roce 2019/2020 se škola zapojila do realizace projektů z OP Výzkum, věda a vzdělávání **ŠABLONY II** a ve školním roce 2020/21 do projektu **Implementace krajského akčního plánu II**. Celkové finanční prostředky z těchto dvou projektů činí cca. 4,5 mil. Kč.

Ve školním roce 2020/2021 škola realizovala projekt „**Úprava venkovního areálu GOAML pro podporu výuky ve venkovním prostředí**“ v rámci výzvy Státního fondu životního prostředí ČR - Přírodní zahrady – Vybudování a úpravy venkovních areálů a pozemků ZŠ a SŠ a organizací působících v oblasti EVVO (NPŽP 7/2019 – 6.1.C c)). Celkové náklady jsou cca. 0,5 mil. Kč.

Škola každý rok organizuje v posledním kalendářním týdnu (před vánočními prázdninami) tzv. **projektový týden** pro žáky nižšího stupně osmiletého gymnázia. Žáci jsou rozděleni do skupin, ve kterých jsou zástupci všech ročníků nižšího gymnázia, a plní

úkoly z několika oborů na dané téma. Výstupem je kolektivní prezentace nabytých informací, znalostí a zkušeností. V projektovém týdnu se monitoruje spolupráce mezi žáky, schopnost komunikace a vzájemné tolerance. Sleduje se, jak si žáci umí být nápomocni, jak umí pracovat se zdroji informací a jak je zpracovávají do podoby informativní prezentace. Cílem projektového týdne je rozvoj všech klíčových kompetencí a snaha o začlenění největšího počtu průřezových témat.

Pro žáky vyššího stupně gymnázia se každý rok organizují tzv. **oborové dny**. Ve třech dvouhodinových blocích a ve dvou dnech (exkurze) spolupracují žáci druhých a třetích ročníků (sexta – septima popř. 2. OA, 3. OA) v daném oboru na konkrétně vybrané téma. Oborové dny mají např. charakter projektového vyučování, tematické exkurze, laboratorních prací. Cílem oborových dnů je rozvoj klíčových kompetencí žáků a prohloubit zájem o vybraný obor. Pro žáky kvinty a 1. C jsou určeny oborové dny zaměřené na geologii.

Pro zajištění distančního vzdělávání využívá škola platformu MS Teams a jako hlavní komunikační médium se žáky a zákonnými zástupci žáků systém Bakaláři. Pro možnost e-learningových kurzů dále škola disponuje systémem LSM Moodle.

Podle možností školy jsou organizovány exkurze do zahraničí.

2.7 Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty

Gymnázium a obchodní akademie organizuje dvakrát ročně pravidelné třídní schůzky s rodiči, pro nově nastupující žáky jsou organizovány zvláštní třídní schůzky a to v červnu před nástupem do školy a jedna ke konci září. Škola umožňuje kdykoliv individuální konzultace a učitelé kontaktují rodiče dle potřeby. Každý učitel je dostupný e-mailem, jednotná adresa pedagogických pracovníků školy je prijmeni@goaml.cz.

Škola používá systém Bakaláři, ve kterém mají rodiče přímý kontakt s třídním učitelem, zasílají jeho prostřednictvím omluvenky a další sdělení. Dále systém nabízí možnost kontrolovat studijní výsledky a docházku svých dětí.

Rodiče jsou také zastoupeni ve **Školské radě**, která zasedá minimálně dvakrát ročně, a volby se konají každé tři roky.

Gymnázium a obchodní akademie má **Radu rodičů při Gymnázium a obchodní akademii Mariánské Lázně, z. s.** (dále jen „spolek“), je dobrovolným spolkem rodičů, zákonných zástupců dětí a občanů, kteří se zajímají o výchovu dětí a mládeže, práci škol a jiných výchovných zařízení, založených jako dobrovolný spolek občanů. Činnost spolku je zaměřena na koordinaci a sjednocování výchovného působení rodiny, školy a dalších výchovných institucí a na účinnou dobrovolnou pomoc škole při plnění jejího poslání. Ke splnění těchto základních cílů spolek zejména:

- a) seznamuje rodiče a veřejnost s výchovnými a vzdělávacími cíli a úkoly školy a s úlohou rodičů při jejich naplňování,
- b) seznamuje vedení školy s náměty, připomínkami a stížnostmi rodičů a podílí se na jejich vyřizování,
- c) přispívá škole dobrovolnou pomocí svých členů i materiálními a finančními prostředky při zajišťování výchovné, vzdělávací a jiné činnosti a zlepšování školního prostředí.

Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou a Speciálním pedagogickým centrem.

V rámci zajištění odborné praxe žáků oboru obchodní akademie spolupracuje škola na s různými subjekty v Mariánských Lázních.

Dále škola spolupracuje s ÚSP PRAMEN v Mnichově u Mariánských Lázní, kdy dochází i ke kontaktu s klientkami Domova pro osoby se zdravotním postižením. Žáci se aktivně účastní projektů tohoto zařízení, např. Festivalu porozumění.

Pro nové žáky školy je organizován dvoudenní adaptační kurz, který obsahuje soubor adaptačních, seznamovacích a zátěžových her. Cílem je vytvořit komunikativní a kooperativní skupinu.

Škola dobře spolupracuje s dalšími organizacemi ve městě i kraji, s Městskou knihovnou, se ZUŠ Fryderyka Chopina, v jejíchž souborech vystupuje mnoho žáků, a Městským domem dětí a mládeže Dráček aj.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu „Škola pro budoucnost“

3.1 Cíle ŠVP

3.1.1 Gymnaziální obory

Cíle ŠVP jsou dány RVP ZV a RVP G. Náš ŠVP si je představuje následovně.

Cílem vzdělávacího programu je **ŽÁK**, který:

- je připraven pro studium na VŠ, popř. pro uplatnění na trhu práce.
- aktivně hovoří dvěma světovými jazyky.
- se orientuje v digitálním prostředí – bezpečně, sebejistě, kriticky a tvořivě využívá všechny formy digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- aktivně přistupuje ke svým povinnostem.
- zná svá práva a nekonfliktním způsobem je vyžaduje.
- je komunikativní, přátelský ke svému okolí a je ochoten pomáhat ostatním, aktivně podporovat aktivity školy i třídního kolektivu.

Cílem vzdělávacího programu je **ŠKOLA**, která:

- se vyvíjí, modernizuje a reaguje na aktuální potřebu svých žáků.
- má moderně zařízené učebny, využívá ICT technologií.
- nabízí volitelné předměty a umožňuje individuální přístup k žákům.
- má plně kvalifikovaný pedagogický sbor, který se dále vzdělává.
- má a neustále si udržuje vysoký standard.
- nemá problémy s patologickými jevy, a pokud se vyskytnou, aktivně je řeší.

3.2 Zaměření školy (gymnaziální obory)

Gymnázium je všeobecně vzdělávací obor školy poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou stejně tak i obchodní akademie jako odborný obor poskytující střední vzdělání s maturitní zkouškou. Cílem školy je výchova všestranně i odborně vzdělaného žáka, který je motivován k celoživotnímu vzdělávání, vychováván k tvořivému a logickému myšlení, je připraven k řešení různorodých problémových situací.

Gymnázium si neklade za cíl určitou specializaci. Cílem vzdělávacího programu je žák, kterému se škola v rámci možností individuálně věnuje, podporuje jeho schopnosti a motivuje ho k lepším výsledkům. Na gymnáziu dochází k určité diferenciaci až v závěru studia (septima – oktáva, 3. ročník – 4. ročník), a to volbou vhodných volitelných předmětů. Žák si sám volí blok předmětů, které nejlépe odpovídají jeho budoucím potřebám.

Gymnázium připravuje žáky pro budoucnost, kterou u nich vidí na VŠ v České republice nebo v zahraničí, popř. na jiné škole terciárního typu; a pro flexibilní schopnost přizpůsobování se proměnlivostem požadavků trhu práce, celoživotnímu seberozvoji.

3.3 Profil absolventa gymnázia

Absolvent gymnázia:

- je člověk se všeobecným vzděláním, který má jasně vyprofilovaný hlubší zájem o konkrétní obor, jemuž se po studiu gymnázia bude věnovat.
- ovládá minimálně jeden cizí jazyk slovem i písmem a další jazyk ovládá na výborné komunikativní úrovni.
- má vytvořené dobré studijní návyky. Umí používat různé zdroje informací, vyhodnocovat je a zpracovávat pro další potřebu. Při zpracovávání těchto informací aktivně používá výpočetní techniku, používá textové editory, tabulkové editory a prezentace jako výsledek své práce.
- akceptuje hodnoty občanské společnosti, přijatelným způsobem prosazuje svá práva a plní své povinnosti.
- uvědomuje si hodnoty zdravého způsobu života s důrazem na správnou výživu, sport a ochranu zdraví.
- je zodpovědný vůči životnímu prostředí s ohledem na udržitelný rozvoj
- uvědomuje si své přednosti, kvality, ale i rezervy a hranice, odpovědně se rozhoduje o své další profesní orientaci a uchází se o další studium na odpovídající vysoké škole v ČR i v zahraničí.
- se vyjadřuje věcně, správně, srozumitelně a přesně v mateřském jazyce; mluví bez zábran na veřejnosti, otevřeně vyjadřuje své postoje a pocity, argumentuje a obhajuje svůj vlastní názor.
- chápe vzdělávání jako svou celoživotní investici.
- v míře odpovídající svým schopnostem disponuje všemi klíčovými kompetencemi popsanými v oddíle Výchovné a vzdělávací strategie

3.4 Organizace přijímacího řízení

Cílem vzdělávacího programu „Škola pro budoucnost“ je otvírat každý školní rok jednu třídu (30 žáků) osmiletého gymnázia, jednu třídu (30 žáků) čtyřletého gymnázia a jednu třídu (30 žáků) obchodní akademie.

Přijímací řízení vychází z platné legislativy a je v souladu s § 59, § 60 a § 183 zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění, dále pak s vyhláškou č. 353/2016 ve znění 233/2020 v platném znění.

Do prvního ročníku nižšího stupně osmiletého gymnázia jsou přijímáni žáci z 5. třídy ZŠ. Do vyššího stupně osmiletého gymnázia postupují žáci kvarty, kteří úspěšně absolvovali nižší stupeň osmiletého gymnázia. Podle potřeby může škola vypsát přijímací řízení na doplnění kvinty (VG).

Podmínkou pro přijetí do oborů čtyřletého gymnázia je splnění požadavků pro přijetí podle pravidel přijímacího řízení stanovených pro příslušný školní rok.

Ředitel zveřejní na internetových stránkách nejpozději do konce ledna plánované počty přijímaných žáků pro následující školní rok a kritéria přijímacího řízení. Uchazeči do všech oborů vzdělání s maturitní zkouškou budou podrobeni centrálně zadávané jednotné přijímací zkoušce z českého jazyka a literatury a matematiky. Testy svým obsahem nepřekračují obsah RVP ZV. Přijímací řízení zohledňuje výsledky z klasifikace na základní škole v procentním poměru s výsledky dosaženými u přijímacích zkoušek.

Přijímací zkoušky se konají v termínu podle harmonogramu příslušného školního roku. V případě volných míst pro jednotlivé obory vyhláší škola další kola přijímacího řízení. Aktuální informace se průběžně zveřejňují na www.goaml.cz.

Případné změny v organizaci přijímacího řízení vyplývají z legislativních změn, popř. z rozhodnutí zřizovatele školy.

3.5 Organizace maturitní zkoušky

Maturitní zkouška vychází z platné legislativy a je v souladu se zákonem č. 561/2004 Sb., § 77-82, 151, 184 (Školský zákon) v platném znění, dále pak s vyhláškou o ukončování studia č. 177/2009 Sb. (ve znění vyhlášek s účinností od 1. 10. 2017).

Termíny a organizace maturitní zkoušky budou pro každý aktuální školní rok zveřejněny na stránkách školy www.goaml.cz.

Pozn.: Maturitní zkouška podléhá změnám legislativy, a proto je organizace podmíněna aktuálně platnými zákony, vyhláškami. Z tohoto důvodu bude do 30. září příslušného školního roku zveřejněn dodatek k platnému ŠVP, který bude specifikovat nabídku předmětů a formu maturitní zkoušky dle aktuální legislativy.

3.6 Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Žáci jsou po celou dobu vzdělávání vedeni k tomu, aby chápali bezpečnost práce jako nedílnou součást péče o zdraví své i svých spolužáků, znali a dodržovali základní předpisy týkající se bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence, osvojili si návyky a zásady bezpečné a zdraví neohrožující pracovní činnosti včetně zásad ochrany zdraví při práci u zařízení se zobrazovacími jednotkami (monitory, displeji apod.),

rozpoznali možnost nebezpečí úrazu nebo ohrožení zdraví a byli schopni zajistit odstranění závad a možných rizik, byli vybaveni vědomostmi o zásadách poskytování první pomoci při náhlém onemocnění nebo úrazu a dokázali první pomoc sami poskytnout.

3.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Způsob zajišťování vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných vychází z vyhlášky MŠMT ČR č. 27/2016 Sb. Škola zajišťuje vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím školního poradenského pracoviště, které je složeno z výchovného poradce, metodika školní prevence, kariérového poradce a zástupce ředitele.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Podpurnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření školou a školským zařízením.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá na naší škole výhradně formou integrace do běžných tříd. Při jejich vzdělávání se uplatňují metody používané při výuce žáků bez těchto potřeb, mohou však být podle potřeby individuálně upraveny.

Výchovný poradce koordinuje tvorbu a komunikaci mezi jednotlivými subjekty na zajištění řádného průběhu podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Spolupracujeme s PPP (Pedagogicko-psychologická poradna) a se SPC (Speciálně pedagogická centra).

Gymnáziem a obchodní akademií jsou pro úspěšné vzdělávání žáků se **speciálními vzdělávacími potřebami** zabezpečeny následující podmínky:

- a) Bezbariérový přístup do přízemí a prvního patra budovy GOAML
- b) Individualizace vzdělávacího procesu – obsah, forma a metody vzdělávacího procesu a individuální hodnotící kritéria (PLPP, IVP)
  - a. střídání různých forem výuky
  - b. možnost vložení krátké přestávky aj.
- c) Pomoc při zajištění kompenzačních pomůcek v souladu s přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016
- d) Možnost individuálních konzultací
- e) Respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- f) Respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času na zvládnutí úkolů
- g) Spolupráce s PPP, popř. SPC
- h) Intenzivní kontakt se žákem a s jeho rodiči
- i) Zapůjčení učebnic zdarma
- j) Technická podpora studia
- k) Individualizace vzdělávacího procesu s ohledem na sociální situaci žáka – odložení klasifikace, možnost individuálních konzultací
- l) Aktivity souvisejí s maximálním zapojením těchto žáků do života školy

3.7.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Podpůrná opatření prvního stupně (PLPP) představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. PLPP sestavuje v souladu s § 10 vyhlášky 27/2016 Sb. (o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných) výchovný poradce ve spolupráci s třídními učiteli a s učiteli vyučovacích předmětů, žákem a zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce se žákem, způsobů kontroly osvojených znalostí a dovedností.

Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola žákovi využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb.

Kontrola účinnosti opatření přijatých PLPP se provádí čtvrtletně projednáním na pedagogických radách, závěry jsou součástí záznamu z těchto pedagogických rad.

3.7.2 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Individuální vzdělávací plán (IVP) se zpracovává v souladu s § 3 a § 4 vyhlášky 27/2016 Sb. (o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných), na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka.

Individuální vzdělávací plán je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Za zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zodpovídá ředitel školy. Individuální vzdělávací plán zpracovává výchovný poradce ve spolupráci s třídními učiteli a s učiteli vyučovacích předmětů, školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý.

Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Kontrola účinnosti opatření přijatých PLPP se provádí čtvrtletně projednáním na pedagogických radách, závěry jsou součástí záznamu z těchto pedagogických rad.

3.8 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Gymnázium a obchodní akademie podporuje tyto žáky v účasti na různých soutěžích, na předmětových olympiádách, a také na středoškolské odborné činnosti – škola nabízí odbornou pomoc při zpracování seminárních prací a SOČ.

Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka na žádost zákonného zástupce či samotného mimořádně nadaného zletilého žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti žáka, který plní povinnou školní docházku, je vyjádření školského poradenského zařízení a praktického lékaře pro děti a dorost. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek ze vzdělávacího obsahu nebo části vzdělávacího obsahu ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Ve vyšších ročnících umožňuje a podporuje škola studium v zahraničí. Pro zvláště nadané žáky, výrazné talenty a reprezentanty umožňuje škola studium podle individuálního vzdělávacího plánu, popř. odložení klasifikace.

Během výuky dochází k diferenciaci podle schopností žáka, aby pro něj byla výuka co nejvíce efektivní. Tato diferenciaci je výraznější ve volitelných předmětech, cvičeních a jazykových konverzacích. Žák může navštěvovat semináře ve vyšších ročnících popř. větší množství seminářů.

Gymnaziální obory pracují většinou s nadanými žáky obecně. Specifikace podpory pro žáky mimořádně nadané jsou uvedeny v IVP a PLPP.

3.8.1 Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP a IVP žáka nadaného a mimořádně nadaného

Individuální vzdělávací plán (IVP) popř. plán pedagogické podpory (PLPP) se zpracovává v souladu s § 28 a § 29 vyhlášky 27/2016 Sb. Vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

IVP a PLPP jsou závazné dokumenty pro zajištění vzdělávacích potřeb nadaného nebo mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Za zpracování a provádění IVP a PLPP zodpovídá ředitel školy. Individuální vzdělávací plán zpracovává výchovný poradce ve spolupráci s třídními učiteli a s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, školským poradenským zařízením, žákem a zákonným zástupcem žáka, není-li žák zletilý.

IVP a PLPP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. IVP a PLPP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Může být vypracován i na dobu kratší, než je školní rok.

Poskytování vzdělávání podle IVP a PLPP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Kontrola účinnosti opatření přijatých PLPP se provádí čtvrtletně projednáním na pedagogických radách, závěry jsou součástí záznamu z těchto pedagogických rad.

3.9 Výchovné a vzdělávací strategie

Škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků následujícími strategiemi:

Kompetence k učení

V základní výuce i v laboratorních pracích jsou žáci organizací hodiny vedeni ke skupinové práci, jejíž výsledky obhajují. Do vyučování jsou zařazovány činnosti, které podporují zvědavost, iniciativu, tvořivost a zodpovědný přístup ke vzdělání.

Ve výuce jsou používány metody práce tak, aby se žáci vědomě i nevědomě naučili učit se – např. práce s textem, vyhledávání informací, tvorba referátů apod. Důraz je kladen také na reflexe individuálních a skupinových činností, jež podporují vytváření a zdokonalování kompetence k učení.

Kompetence k řešení problémů

Prostupují celou výukou na gymnáziu, žáci jsou problémovými úkoly vedeni k tomu, aby získané poznatky dovedli tvořivým způsobem aplikovat. Problémové úkoly, které musí žáci řešit, se netýkají jen probíraného učiva, ale také samotné metakognice – tedy postupů, jak řešit problémovou situaci či úkol. Vytváření této kompetence napomáhá také dramatika, jejímž prostřednictvím se žáci učí např. řešení modelových situací.

Kompetence občanské

Žáci jsou vedeni k aktivní účasti ve školním životě. Ve škole funguje Rada studentů, v níž žáci řeší s vedením školy různé problémy či náměty. Vedení školy usiluje o to, aby byla ve škole mezi učiteli a žáky vstřícná atmosféra, Rada studentů je jednou z cest, jak tohoto cíle dosáhnout. Prostřednictvím zařazování regionální problematiky v jednotlivých předmětech je v žácích upevňován zdravý patriotismus – sounáležitost s obcí, regionem. Žáci se seznamují se školním řádem, se svými právy a povinnostmi.

Výchova k občanským kompetencím je realizována ve výuce jednotlivých předmětů tak, aby na žáky působila přirozeně a byla v souladu s předchozím vzděláváním.

Kompetence komunikativní

Tyto kompetence jsou rozvíjeny jak při běžné školní činnosti, tak také při mimoškolních akcích. K rozvoji dovednosti komunikovat přispívá i důraz na aktivizační metody ve výuce, při nichž žák komunikuje jak se svými kamarády, tak se spolužáky, kteří jsou mu méně sympatičtí. K rozvoji komunikace přispívá také Rada studentů, jakákoli týmová práce, integrační kurzy pro první ročníky studia, program prevence sociálně patologických jevů.

Kompetence sociální a personální

Jsou získávány v průběhu studia jasnými pravidly pro soužití ve škole, vytvořenou atmosférou demokracie a přátelství. Učitel je vnímán jako spolupracovník, rádce a přirozená autorita. Uvedené hodnoty a vztahy mají své právní vymezení ve školním řádu. K upevňování těchto kompetencí napomáhají taktéž mimoškolní akce.

Rozdělení funkcí ve třídě vede žáky k větší sounáležitosti, soudržnosti a spoluzodpovědnosti.

Kompetence pracovní

Jsou získávány během celého studia především v oborech, které vyžadují práci v laboratořích, práci s nástroji, malířskými potřebami, přístrojovou technikou, chemickým nádobím apod. Učitelé seznamují žáky s pracovními podmínkami nejen z hlediska funkčnosti jednotlivých zařízení, ale i z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví a životního prostředí. Pracovní návyky získávají žáci také zadáváním domácích úkolů, zpracováním laboratorních protokolů, přípravou a prezentací referátů apod.

Kompetence digitální

Jsou získávány během celého studia, tak aby žák ovládal běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie, pro jakou činnost či řešení problém použít.

Žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu. K tomuto účelu vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků, využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce.

Žák chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání, předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky.

3.10 Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní a sociální výchova prochází výukou všech vzdělávacích oborů na nižším stupni gymnázia. Žáci poznávají sami sebe, učí se budovat zdravé sociální vztahy a spolupráci. Sami organizují vlastní čas, v tomto směru také participují na realizaci výuky. Učí se efektivně komunikovat, tvořivě pracovat, relaxovat a hledat pomoc v potížích. Žáci jsou vedeni ke zdravému sebeprosazování a korektnímu sebeprojevu. V prostorách školy i na mimoškolních akcích jsou vedeni k respektování řádu školy.

Výchova demokratického občana

Žáci jsou prostřednictvím pojetí výuky i řízení školy vedeni k demokratickému způsobu rozhodování a respektování principů demokracie. Škola žáky vychovává k aktivnímu zapojení do každodenního školního života. Na škole funguje tzv. Rada studentů – tvořená zástupci jednotlivých tříd. Žáci se učí formulovat a obhajovat své postoje a práci. Znají a využívají svá práva a nároky, respektují, že jsou s nimi spojeny také povinnosti a přiměřená míra zodpovědnosti.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezové téma je realizováno především v humanitních předmětech, kde je součástí výuky poznávání Evropy a jejich zemí. Žáci uvažují o naší vlasti jako o nedílné součásti Evropy. V humanitních i přírodovědných oborech se žáci seznamují

s důsledky globálních vlivů na životní prostředí. Informatiku využívají pro získávání a zpracování informací.

Multikulturní výchova

Multikulturní výchova je realizována zejména v humanitní vzdělávací oblasti. Důraz je zde kladen na respektování jedinečnosti každého člověka a rovnost práv. Spolužáci - příslušníci národnostních menšin jsou v třídních kolektivech vítanými osobnostmi, které jsou chápány jako možnost vzájemného obohacení a rozšíření obzorů. Žáci respektují, spolupracují a učí se nejen vzájemné kompetici, ale také solidaritě a pomoci.

Environmentální výchova

Prvky environmentální výchovy zařazují vyučující do výuky průběžně ve všech základních předmětech. Témata s ekologickou problematikou se objevují též jako náměty pro slohové či výtvarné práce. Žáci jsou vedeni k zodpovědnosti za životní prostředí i prostřednictvím třídění odpadu ve škole.

Mediální výchova

Průřezové téma je realizováno napříč humanitní a přírodovědnou vzdělávací oblastí. Ve všech předmětech žáci rozvíjejí své komunikační schopnosti, schopnosti stylizovat mluvený i psaný projev, veřejně s ním vystoupit a obhájit jej. Žáci si uvědomují vliv médií na život společnosti a učí se kriticky přistupovat k mediálním sdělením i sdělením obecně. Prostřednictvím práce v realizačním týmu rozvíjejí a posilují své vlastnosti sebekontroly, rozhodování, spolupráce a schopnosti uskutečnit své cíle.

Začlenění průřezových témat v jednotlivých předmětech a ročnících je uvedeno v následující tabulce.

Nižší stupeň osmiletého gymnázia					
Název PT	Název TO	Prima	Sekunda	Tercie	Kvarta
Osobnostní a sociální výchova	Rozvoj schopností poznávání	M, Bi, IVT	Bi, Ch, Fy	Bi, Ch, Nj, IVT, Fy	M, Bi, Ch, IVT, Fy
	Sebepoznání a sebepojetí	Bi, Vv	Aj, Bi, Nj, Vv	Ov, Bi	Ov, Bi
	Seberegulace a sebeorganizace	M, Bi, Tv, IVT, Fy	Čj, Ov, Bi, Ch, Tv	Ov, Bi, Ch, Tv, IVT, Fy	Bi, Ch, Tv, IVT, Fy, Fg
	Psychohygiena		Nj	Ov, Bi,	
	Kreativita	Čj, Bi, Nj, Vv, IVT	Aj, Čj, Bi, Ch, Vv	Čj, Bi, Ch, Nj, Vv, IVT	Čj, M, Bi, Ch, Vv, IVT
	Poznávání lidí	Bi, Nj	Aj, Čj, Bi, Nj	Ov, Bi	Ov, Bi
	Mezilidské vztahy	Čj, Bi, Nj, Vv	Aj, Bi, Vv	Čj, Z, Bi, Vv	Ov, Bi, Nj, Vv
	Komunikace	Aj, Čj, Z, M, Bi, Nj, Vv, IVT, Fy	Aj, Čj, Bi, Nj, Vv, Fy	NjK, Ov, M, Bi, Vv	Bi, Vv
	Kooperace a kompetice	Aj, Z, M, Bi, Fy	Čj, M, Bi, Ch, Fy	Čj, Bi, Ch, IVT, Fy	Bi, Ch, IVT, Fy
	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M, IVT,	M, Bi,	M, IVT,	IVT
Hodnoty, postoje, praktická etika	Z, Tv, IVT	Čj, Tv	Čj, Ov, Tv	Čj, Nj	
Výchova demokratické-ho občana	Občanská společnost a škola	Čj, Nj	Čj		
	Občan, občanská společnost a stát	D, Nj	D, Ov, Ch	Z, D	D, Ch, Nj
	Formy participace občanů v politickém životě		Ov	Z	Z, D
	Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D	Aj, Ov	Z	Čj, Z
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	Evropa a svět nás zajímá	Bi, Nj	Čj, D, Bi, Nj	Čj, Z, Vv	Ov, D, Bi, Vv
	Objevujeme Evropu a svět		Aj, Z, D, Nj	Z, D	Z, D, Nj
	Jsme Evropané	Čj, D	Z, D, Nj	Čj, Z, D, Vv	Čj, Vv, Fg
Multikulturní výchova	Kulturní diference	Čj, Z, D, Hv	Aj, Z, Ov, Nj	Z, D, Vv	Čj, Z, Ov, Vv
	Lidské vztahy	Nj, Tv, Vv	Z, Bi, Tv, Vv	Čj, Z, D, Tv	Čj, Z, Ov
	Etnický původ	Z, D	Z, D	Čj, Z, D, Vv	Čj, D, Ov, Vv
	Multikulturalita	Z, Nj, Vv	Čj, Z, Vv	Aj, Čj, Z, Nj	Aj, Ov

	Princip sociálního smíru a solidarity		Z, Ov, D, Hv	Z	Čj
Environmen- tální výchova	Ekosystémy	Z, Bi	Aj, Z, Bi	Z	Aj, Bi
	Základní podmínky života	Z, D, Bi	Aj, Čj, Ch	Z	Ov, Bi, Ch
	Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Čj, Z, Bi, Fy	Z, Bi, Fy	Čj, Z, D, Bi, Ch, Vv, Fy	Z, Ov, Bi, Ch, Nj, Vv, IVT
	Vztah člověka k prostředí	Čj, D, Bi, Vv, IVT, Fy	Aj, Bi, Vv, Fy	Z, Bi, Ch, Nj, Fy	Aj, Čj, Z, Ov, Bi, Ch, Nj, Fy
Mediální výchova	Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Z, Hv, IVT, Fy	Ch	Čj, Nj, Fy	Fg
	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality		Hv		Ov, Fg
	Stavba mediálních sdělení	Čj	Aj		Ov
	Vnímání autora mediálních sdělení				Čj
	Fungování a vliv médií ve společnosti			IVT	Čj, Ov, Nj
	Tvorba mediálního sdělení	Nj		Vv, Fy	Čj, Vv
	Práce v realizačním týmu	Fy		Vv, Fy	Vv

Pozn.: Realizace tematických okruhů jednotlivých průřezových témat probíhá integrací TO do všech vyučovaných předmětů.

Zkratky předmětů:

Čj – český jazyk a literatura
 Ma – matematika
 Ch – chemie
 Fy – fyzika
 Bi – biologie
 Inf – informatika
 Aj – anglický jazyk
 Fg – finanční gramotnost
 Nj – německý jazyk
 ZSV – základy společenských věd
 Ov – občanská výchova
 De – dějepis

Ze – zeměpis
 Vv – výtvarná výchova
 Hv – hudební výchova
 Tv – tělesná výchova

4 Učební plány

4.1 Učební plán nižšího stupně osmiletého gymnázia

Učební plán nižšího stupně osmiletého gymnázia					
	prima	Sekunda	tercie	kvarta	Celkem
Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
Anglický jazyk	3	3	3	3	12
Německý jazyk	3	3	3	3	12
Matematika	4	5	4	4	17
Informatika	1	1	1	2	5
Dějepis	2	2	2	2	8
Občanská výchova	-	1	1	1	3
Zeměpis	2	2	2,5	2	8,5
Fyzika	2	2	2,5	2	8,5
Chemie	-	1	2,5	2	5,5
Biologie	2	2	2,5	2	8,5
Hudební výchova	1	1	1	1	4
Finanční gramotnost	-	-	-	1	1
Výtvarná výchova	2	1	1	1	5
Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Celková hodinová dotace	28	30	32	32	122

Učební plán – nižší stupeň osmiletého gymnázia – vzdělávací oblasti						
Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	Ročník				Σ
		P	S	T	K	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4	4	4	4	16
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Německý jazyk	3	3	3	3	12
Člověk a společnost Člověk a svět práce	Občanská výchova	0	1	1	1	3
	Dějepis	2	2	2	2	8
Matematika a její Aplikace	Matematika	4	5	4	4	17
Člověk a příroda Člověk a svět práce Člověk a zdraví Člověk a společnost	Fyzika	2	2	2,5	2	8,5
	Chemie	0	1	2,5	2	5,5
	Biologie	2	2	2,5	2	8,5
	Zeměpis	2	2	2,5	2	8,5
	Finanční gramotnost	0	0	0	1	1
Informatika Člověk a svět práce	Informatika	1	1	1	2	5
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	1	1	1	5
	Hudební výchova	1	1	1	1	4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
Celková časová dotace		28	30	32	32	122

Učební plán – nižší stupeň osmiletého gymnázia – disponibilní hodiny a rozdělení podle vzdělávacích oblastí				
Předmět	Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Σ	Disp. Hodiny
Český jazyk a literatura	Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	16	1
Anglický jazyk	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	12	0
Německý jazyk ¹	Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	12	6
Matematika	Matematika a její aplikace		17	2
Dějepis	Člověk a společnost	Dějepis	8	1
Občanská výchova	Člověk a společnost	Výchova k občanství	2,5	0
	Člověk a svět práce		0,5	0
Zeměpis	Člověk a společnost	Zeměpis	1,5	1
	Člověk a příroda		7	1
Biologie	Člověk a příroda	Přírodopis	6	2
	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	2	0
	Člověk a svět práce		0,5	0
Fyzika	Člověk a příroda	Fyzika	8	2
	Člověk a svět práce		0,5	0
Chemie	Člověk a příroda	Chemie	5	1
	Člověk a svět práce		0,5	0
Informatika	Informatika		4	0
	Člověk a svět práce		1	0
Finanční gramotnost	Člověk a společnost		1	1
Hudební výchova	Umění a kultura	Hudební výchova	4	0
Výtvarná výchova	Umění a kultura	Výtvarná výchova	5	0
Tělesná výchova	Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	1	0
		Tělesná výchova	7	0
Celkem			122	18

Poznámky k učebnímu plánu

¹ Další cizí jazyk čerpá celkem 6 hodin z disponibilní dotace. Vzhledem k počtu žáků se vyučuje pouze německý jazyk a není nabízena alternativa jiných předmětů. Žáci jsou přijímáni na naši školu s tím, že jsou tyto dva cizí jazyky vyučovány po celou dobu studia – důraz gymnaziálního vzdělávání na znalost cizích jazyků.

5 Učební osnovy

Učební osnovy jednotlivých oborů a předmětů jsou nedílnou součástí ŠVP, ale pro svou rozsáhlost jsou řazeny na konec ŠVP mají vlastní úvodní stránku a obsah.

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z platného Školního řádu Gymnázia a obchodní akademie Mariánské Lázně, příspěvková organizace a přesně charakterizuje, vymezuje, upřesňuje některé níže uvedené kapitoly. Tento dokument je nadřazení níže uvedenému textu.

6.1 Pravidla pro hodnocení žáků

6.1.1 Způsoby hodnocení

Stupně hodnocení výsledků vzdělávání žáků (stupně prospěchu a chování) a výchovná opatření jsou uvedeny ve vyhlášce č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání v platném znění a ve vyhlášce č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři ve znění pozdějších předpisů a v zákonu č. 561/2004 Sb. (školský zákon) znění pozdějších předpisů.

Hodnocení žáků probíhá v souladu s Pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků Gymnázia a obchodní akademie Mariánské Lázně, který je součástí školního řádu. Žáci naší školy jsou hodnoceni těmito **klasifikačními stupni**:
1 – výborný, 2 – chvalitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatečný, 5 – nedostatečný.

Stupeň prospěchu určuje učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Stupeň prospěchu se neurčuje jen na základě průměru z jednotlivých známek za příslušné období.

O průběhu vzdělávání jsou zákonní zástupci nezletilých i zletilých žáků osobně informováni dvakrát ročně na rodičovských schůzkách, konaných obvykle v listopadu a v dubnu. Dále mají zákonní zástupci možnost kdykoliv si domluvit schůzku s třídním učitelem a dalšími vyučujícími. Dálkový přístup k hodnocení žáků, chráněný přihlašovací procedurou vyžadující použití přístupových údajů je umožněn prostřednictvím odkazu na webových stránkách školy.

6.1.2 Kritéria hodnocení

Lze obecně konstatovat, že hodnocení vychází z míry osvojení klíčových kompetencí, jež jsou souborem předpokládaných vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj jedince, jeho zapojení do společnosti a budoucí uplatnění v životě. Hodnocení žáka je plně v kompetenci pedagoga.

Obecně platí:

- jsou zohledňovány individuální rozdíly žáků a výchovná a vzdělávací strategie školy;

- kritéria hodnocení žáka se odvíjejí od klíčových kompetencí v jednotlivých předmětech;
- chování žáka žádným způsobem neovlivňuje hodnocení výsledků v daném vyučovacím předmětu;
- v úvodní hodině vyučovaného předmětu v každém pololetí školního roku přiblíží vyučující žákům obsah učiva daného ŠVP a podmínky hodnocení v daném předmětu (počet písemných prací, možnost ústního zkoušení, ročníkové práce, seminární práce, referáty a prezentace, projekty, závěrečná opakování, domácí úkoly, laboratorní cvičení, výsledky skupinové práce, hodnocení aktivity při práci v hodině a jejich podíl na konečné známce v daném předmětu).
- hodnocení žáka s vysokou absencí (nad 30 %) je podrobně specifikováno v klasifikačním řádu, který je součástí školního řádu;
- vykazuje-li žák v průběhu klasifikačního období (za čtvrtletí) podstatné zhoršení prospěchu (o 2 a více stupňů) či vykazuje-li neprospěch, ohlásí učitel daného předmětu tuto skutečnost třídnímu učiteli, který neprodleně vyrozumí průkazným způsobem rodiče, případně zákonné zástupce žáka;
- vyučující dodržuje zásady pedagogického taktu, zejména nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden a v případě zadávání nové látky k samostatnému nastudování sdělí, jakým způsobem má být nastudována, jakou formou a v jakém rozsahu bude ověřována. Tento postup může být použit pouze jako doplňková forma výuky např. při plánované absenci vyučujícího.

6.1.3 Získávání podkladů a stanovení podmínek pro hodnocení a klasifikaci

Vyučující získává podklady

- soustavným diagnostickým pozorováním žáka;
- soustavným sledováním výkonů a připravenosti žáka na vyučování;
- různými druhy ověřování klíčových kompetencí (např. ústní, písemné, grafické, praktické, pohybové atd.) dle specifik jednotlivých předmětů;
- analýzou výsledků různých činností žáka (např. aktivita při výuce, pozornost, zaujetí pro předmět, zapojení do odborných exkurzí, laboratorních prací atd.);
- mimořádnými výsledky žáka v některých činnostech, např. v předmětových soutěžích a olympiád.

Ruská 355/7, 353 01 Mariánské Lázně, příspěvková organizace

**2. část – učební osnovy
pro nižší stupeň osmiletého gymnázia
(1. verze podle RVP ZV 2021)
SVP_NG_2021_01**

„ŠKOLA PRO BUDOUCNOST“

„Účelem veškeré výchovy je probudit génia v člověku.“

(Pythagoras)

Obsah (2. část – učební osnovy)

Český jazyk a literatura.....	3
Anglický jazyk.....	32
Další cizí jazyk – Německý jazyk.....	39
Matematika.....	48
Informatika.....	73
Dějepis.....	85
Občanská výchova.....	111
Zeměpis.....	125
Fyzika.....	143
Chemie.....	152
Biologie.....	174
Hudební výchova.....	192
Výtvarná výchova.....	200
Tělesná výchova.....	211
Finanční gramotnost.....	222

Učební osnovy předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Charakteristika předmětu

Obsah předmětu

Vyučovací předmět a vzdělávací obor *Český jazyk a literatura* vychází ze vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, která zaujímá stěžejní postavení ve výchovně-vzdělávacím procesu. Vzdělávací obsah předmětu *český jazyk a literatura* má komplexní charakter, ale pro větší přehlednost je rozdělen do tří vzájemně propojených složek – *komunikační a slohové výchovy, jazykové výchovy a literární výchovy*.

Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. V *komunikační a slohové výchově* je hlavním cílem rozvíjení komunikačních schopností žáků, jejich tvořivosti a fantazie. V *jazykové výchově* žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. V *literární výchově* žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy a žánry, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory na přečtené dílo. Cílem této složky výuky je humanizace žákovy osobnosti, rozvíjení jeho citů, pochopení mezilidských vztahů, rozvoj estetického cítění a podněcování žákovy zájmu o četbu.

Časové vymezení předmětu

Český jazyk a literatura se vyučuje ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia, a to v následujících hodinových dotacích: prima 4/1, sekunda 4, tercie 4 a kvarta 4/1.

V primě a kvartě je jedna hodina týdně půlená, třída se tedy dělí na dvě skupiny, což umožňuje efektivnější práci (např. práce s texty, jejich interpretace, diskuse, intenzivnější procvičování).

Organizace výuky

V hodinách českého jazyka a literatury se využívá frontální výuky, skupinové práce či práce ve dvojicích. Fakultativně lze využít projektové vyučování a dílnu čtení. Do výuky jsou také zařazovány metody s využitím ICT technologií. K tomu slouží učebny s dataprojektory, interaktivní tabulí a internetovým připojením.

Výuka je podle možností doplňována návštěvou filmových a divadelních představení.

Pro výuku českého jazyka a literatury se používá komplet učebnic z nakladatelství Fraus. V literární části mohou být interpretovány texty dle vlastního výběru žáků.

Žáky nižšího stupně gymnázia podporujeme v účasti na soutěžích souvisejících s výukou českého jazyka a literatury. Jedná se především o olympiádu

v českém jazyce, které se účastní žáci tercie a kvarty, případně o literární či recitační soutěže.

Realizovaná průřezová témata

V rámci předmětu *český jazyk a literatura* jsou realizovány některé tematické okruhy těchto průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách *českého jazyka a literatury* jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

Učitel:

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- používá vhodné učební pomůcky (jazykové příručky, slovníky, encyklopedie), audiovizuální techniku
- zadává žákům samostatnou práci tak, aby se naučili běžně pracovat s jazykovými příručkami, zejména s PČP a SSČ
- předkládá dostatek informačních zdrojů
- věnuje se dovednosti autokorekce chyb
- výběrem samostatné četby a následným rozbořem textu prohlubuje poznatky o literárních dílech a současně třídí vyjadřování
- prostřednictvím všestranných jazykových rozborů upevňuje znalosti z mluvnice a stylistiky

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- motivuje žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáhá mu hledat další řešení
- zařazuje problémové úkoly
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastních zkušeností a vlastního úsudku
- předkládá modelové situace a vede žáka k jejich optimálnímu řešení s využitím kreativity
- klade důraz na analýzu přečtených textů a kritické posouzení jejich obsahu, porovnání jevů, zjištění shod a odlišností, třídění podle hledisek, zobecnění
- cílenými úkoly a rozbořem textů učí žáky zpracovávat text tak, aby jim byl oporou při samostatném studiu, aby dokázali samostatně zpracovaný text použít jako východisko pro argumentaci

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadáváním řečových cvičení, referátů a dalších samostatných vystoupení upevňuje v žácích dovednosti verbální i neverbální komunikace, upevňuje poznatky o spisovném projevu, upozorňuje žáky na vhodné využívání jazykových prostředků s ohledem na komunikační záměr
- zařazuje diskusní kroužky a besedy
- vhodnými příklady z veřejného života a ze sdělovacích prostředků posiluje vědomí důležitosti kultivovaného jazykového projevu
- zařazuje skupinovou práci, při níž vede žáky ke spolupráci a vzájemné komunikaci

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zařazuje práci ve skupině a klade důraz na vytvoření pravidel týmové práce (organizace práce, rozdělení rolí, spolupráce, ohleduplnost, úcta) a jejich respektování samotnými žáky
- vyžaduje na žácích zdvořilé a slušné chování, upozorňuje na provázanost využívání jazykových prostředků a úrovně mezilidských vztahů
- vnáší přátelskou atmosféru do procesu výuky
- posiluje sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- uplatňuje individuální přístup k talentovaným žákům (rozšiřující úkoly), ale i k žákům s poruchami učení

Kompetence občanské

Učitel:

- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáka
- podporuje u žáků projevovalí pozitivních postojů k uměleckým dílům, k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- zadáváním vybraných úkolů posiluje v žácích vědomí občanské odpovědnosti, učí je pravidlům kontaktu s občanskými institucemi

Kompetence pracovní

Učitel

- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů
- důslednou kontrolou domácích úkolů, samostatné práce a čtenářských deníků vytváří v žácích žádoucí pracovní návyky a pocit zodpovědnosti za vykonanou práci
- posiluje v žácích návyky systematické a pečlivé práce

Kompetence digitální

Učitel

- zadáváním vhodně volených úkolů zvyšuje digitální gramotnost žáků
- vede žáky k vyhledávání informací v různých digitálních zdrojích a akcentuje důležitost posuzování jejich důvěryhodnosti
- klade důraz na funkční použití jazykových prostředků vzhledem k webovému komunikačnímu prostředí
- používáním digitálních platforem vede žáky k práci se sdílenými učebními materiály, elektronickými formuláři či digitálními šablonami
- pomocí společných digitálních projektů posiluje vzájemnou kolaboraci žáků
- prostřednictvím slohových a komunikačních i literárních úkolů upevňuje schopnost žáků vytvářet digitální obsahy v textových editorech či prezentačních aplikacích s důrazem na respektování citační etiky

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje předponu, kořen, příponu (koncovku) slova • aplikuje pravidla psaní vyjmenovaných slov • rozlišuje jednotlivé slovní druhy • tvoří spisovné tvary slov • osvojuje si základní latinskou terminologii • rozpozná druhy substantiv • rozlišuje pravopis jmen obecných a vlastních • skloňuje substantiva podle příslušných vzorů • rozezná nepravidelné skloňování • používá jazykové příručky, vyhledává potřebné informace • správně tvoří tvary adjektiv • ovládá pravopis jmenných tvarů 	<p>Stavba slova - opakování</p> <p>Pravopis</p> <p>Morfologie</p> <p>Druhy slov - opakování</p> <p>Mluvnické kategorie</p> <p>Substantiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - konkrétní, abstraktní - pomnožná, hromadná, látková - obecná, vlastní - deklinace - odchylky od pravidelné deklinace <p>Pravidla českého pravopisu (PČP)</p> <p>Adjektiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy, pravopis koncovek - stupňování - skloňování - jmenné tvary 	<p>OSV - Komunikace (rozdvíjí se dovednosti - schopnosti beze strachu, jasně a srozumitelně formulovat své názory v rámci výuky)</p> <p>Ov – základní pravidla chování, šikana</p> <p>Z – geografické názvy, místní jména v ČR</p> <p>D – řecké báje</p> <p>Cizí jazyky – základní slovní zásoba</p> <p>Bi, cizí jazyky – jména zvířat Všeobecné znalosti – světová NEJ Bi - rostliny</p>	<p>Všestranné jazykové rozborů, diktáty a pravopisná cvičení, jazykové hry, samostatná práce, skupinová práce.</p> <p>Po každém probraném tematickém celku následuje písemná zkouška, kterou píše každý žák.</p> <p>Průběžně se hodnotí skupinová práce a samostatná práce.</p> <p>Systematická práce s PČP a SSČ.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává pronomina v textu, vysvětlí jejich funkci • správně skloňuje podle vzorů, používá paradigmata jako pomůcku • vyhledá numerálie v textu a určí jejich druh • ovládá pravopis a tvoření problematických tvarů • rozlišuje v textu a samostatně tvoří slovesné tvary • vyhledává a tvoří tvary podmiňovacího způsobu • rozlišuje trojí slovesný čas • používá jazykovou příručku, vyhledává potřebné informace • určuje ve větě základní skladební dvojici • určuje slovní druhy, kterými jsou vyjádřeny podmět a přísudek • rozlišuje druhy podmětu a přísudku • chápe podstatu shody přísudku s podmětem 	<p>Pronomina</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy - deklinace podle <i>ten, náš</i> - deklinace <i>můj, tvůj, svůj, týž, tentýž</i> <p>Numerálie</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy, deklinace, pravopis <p>Verba</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovesné tvary určité a neurčité; jednoduché a složené - podmiňovací způsob - slovesný čas <p>Slovník spisovné češtiny (SSČ)</p> <p><u>Syntax</u></p> <p>Větné členy (VČ) - základní skladební dvojice (podmět a přísudek)</p>	<p>D – významné letopočty českých dějin</p> <p>Z, D – Slovensko</p> <p>Z – sluneční soustava a planety</p> <p>D – pravěk, vývoj člověka</p> <p>F - bouřka</p>	<p>Všestranné jazykové rozbory. Práce s odborným textem.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápe závislost rozvíjejících větných členů na základních • rozlišuje druhy rozvíjejících VČ • tvoří vhodné rozvíjející VČ • používá příručku, vyhledá informace • vyhledá v textu věty jednoduché a správně je člení na část podmětovou a přísudkovou • graficky znázorní stavbu věty • pozná jednotlivé větné členy • rozliší hlásku a písmeno • správně vyslovuje souhláskové skupiny • definuje spodobu znělosti uprostřed i na konci slova • používá slovní přízvuk a rozumí úloze melodie, důrazu, tempa a pauzy ve větě • rozliší v text spisovné a nespisovné výrazy • vyhledá v textu slova obecně česká, nářeční, slangová a argotická 	<p>VČ rozvíjející (přívlastek, předmět, příslovecné určení)</p> <p>Stručná mluvnice česká</p> <p>Věta jednoduchá</p> <p>Graf věty jednoduché VČ základní a rozvíjející</p> <p>Zvuková stránka jazyka</p> <p>Rozvrstvení národního jazyka</p>	 <p>Bi – mořští živočichové, houby D, Ov, Z – Praha</p> <p>OSV - Komunikace (schopnost práce s vlastním hlasem a uvědomování si řeči zvuků a slov ve vyjadřování jedince vůči okolí)</p> <p>MKV - Kulturní diference</p> <p>Z – územní členění ČR</p>	 <p>Práce se zvukovým materiálem. Rétorická cvičení.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • rozliší základní jazykovědné disciplíny • již známé pojmy přiřadí k jednotlivým jazykovědným oborům	Jazykověda a její složky		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • se kultivovaným způsobem představí • na základě zjištěných informací představí lidi ve svém okolí • vyplní poštovní poukázku, podací lístek, telegram • napíše jednoduchý inzerát, objednávku, zprávu a oznámení • vytvoří vzkaz a krátkou textovou zprávu • napíše dopis osobní • si osvojí zásady psaní dopisu úředního • rozliší základní druhy popisu • volí vhodné jazykové prostředky popisu • volí vhodný postup při zpracování popisu • správně kompozičně člení text • napíše jednoduchý recept a návod ke společenské hře • vyjádří vlastními slovy hlavní myšlenky textu • vypracuje výpisky z jednoduchého odborného textu formou hesel i krátkými větami 	<p>Úvod k výuce slohu Mluvený projev</p> <p>Jednoduché tiskopisy</p> <p>Jednoduché komunikační žánry</p> <p>Dopis</p> <p>Popis druhy popisu popis budovy, místnosti</p> <p>popis pracovního postupu</p> <p>Výtah</p> <p>Výpisky</p>	<p>VDO - Občanská společnost a škola (praktickými úkoly se posilují dovednosti usnadňující komunikaci s úřady a institucemi)</p> <p>MV - Stavba mediálních sdělení (schopnost zapojení jedince do mediální komunikace, schopnost tvorby pro média)</p> <p>Z –místo bydliště D, F – vynálezy umožňující komunikaci</p> <p>Z, D, Vv – architektura kolem nás</p> <p>D – gastronomie v dějinách</p> <p>D, Z, Bi – texty pro výtah a výpisky</p> <p>Bi – zoologie, vztah člověka a zvířat</p>	<p>Žáci píší pravidelně slohové etudy – cvičné nebo kontrolní.</p> <p>Slohové práce – dopis, popis, výtah, vypravování.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osvojuje si principy časové posloupnosti ve vypravování • uceleně reprodukuje přečtený text • vypracuje osnovu vypravování, a to heslovitou, větnou, citátovou nebo formou obrázků • užívá bohatší slovní zásobu • vypravuje podle obrázku • dokončí příběh podle předem daného začátku nebo konce	Vypravování		<p>Žáci píší pravidelně slohové etudy – cvičné nebo kontrolní.</p> <p>Slohové práce – dopis, popis, výtah, vypravování.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná základní literární žánry a dokáže je charakterizovat • samostatně reprodukuje přečtený text, vybírá z textu zajímavé myšlenky, komentuje je • nachází v textech principy kompozičních prostředků – např. charakteristika, monolog a dialog, přímá řeč • charakterizuje specifické jazykové prostředky, vysvětlí obrazná vyjádření • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování • identifikuje se s postavami 	<p>Literatura a její dělení</p> <p>Lidová slovesnost a její žánry Písně, hádanky, pranostiky Pohádky</p> <p>Bajky</p> <p>Mytologie – báje</p> <p>Pověst, historický román</p> <p>Dobrodružná literatura</p> <p>Dětský hrdina v literatuře – texty o vztahu dětí a dospělých, příběhy s dětskými hrdiny, svět školy</p>	<p>Mediální výchova</p> <p>OSV – Kreativita</p> <p>MKV – Kulturní diference VMEGS – Základy evropské kultury Bi, D – vznik světa a člověka</p> <p>D – historické osobnosti</p> <p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika, mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Seberegulace a Sebeorganizace</p>	<p>Výrazné čtení, přednes</p> <p>Společná četba</p> <p>Čtenářská dílna</p> <p>Tvůrčí psaní</p> <p>Diskuse</p> <p>Kreativní úkoly jako reflexe četby</p> <p>Zápisy z četby</p> <p>Poslech</p> <p>Skupinová práce</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určuje věcný význam slov • za pomoci SSČ vyhledává slova jednoznačná a mnohoznačná • vyloží podstatu synonymie a homonymie • vysvětlí význam rčení a užije je v mluvených projevech • využívá termínů z ostatních vyučovacích předmětů • vysvětlí procesy ve slovní zásobě • třídí slova ve slovní zásobě podle příznaků • pracuje s jazykovými příručkami • rozlišuje slova základová, odvozená; slovotvorný základ a prostředek • určuje různé způsoby tvoření slov • užívá složenin a rozlišuje zkratky a zkratková slova • vyhledává a samostatně vytváří slova odvozená 	<p>Lexikologie Význam slov Slova jednoznačná a mnohoznačná Slovo a sousloví, rčení Synonyma a homonyma Slova citově zabarvená Odborné názvy</p> <p>Slovní zásoba a její obohacování</p> <p>Slovotvorba Způsoby tvoření slov</p>	<p>OSV - Komunikace (posilují se dovednosti - schopnosti formulovat své názory a dodržovat zásadu lingvistického vyjadřování ve výuce)</p> <p>Na příkladových větách a textech z učebnice je posilována vazba k ostatním předmětům (např. Z, Bi, F, D)</p>	<p>Všestranné jazykové rozборы, diktáty a pravopisná cvičení, jazykové hry, samostatná práce, skupinová práce.</p> <p>Po každém probraném tematickém celku následuje písemná zkouška, kterou píše každý žák.</p> <p>Průběžně se hodnotí ústní projev, skupinová práce, samostatná práce.</p> <p>Systematická práce se SSČ.</p> <p>Slovotvorné rozборы a rozборы stavby slova.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje slovní druhy a jejich mluvnické kategorie ovládá pravopisná pravidla ohebných slov správně užívá tvary <i>jenž, jež</i> převádí slovesa do činného a trpného rodu tvoří příslovce s opačným významem využívá příslovečných spřežek zesiluje a zeslabuje význam příslovcí rozlišuje neohebná slova a vyhledává je v textu <ul style="list-style-type: none"> rozpozná druhy vět a pojmenuje jejich charakteristické znaky vyhledá ve větě základní skladební dvojice vyhledá a určuje základní členy vyhledá a správně určí základní i rozvíjející větné členy a rozlišuje jejich typy <ul style="list-style-type: none"> určuje druh souvětí a počet jeho vět rozlišuje v textu věty hlavní a vedlejší sestaví grafické schéma souvětí 	<p>Morfologie Opakování učiva Deklinace - pronomena <i>jenž</i></p> <p>Slovesný rod</p> <p>Příslovce Příslovečné spřežky Stupňování příslovcí Předložky, spojky, částice, citoslovce</p> <p>Syntax Druhy vět podle postoje mluvčího Věty dvojčlenné Věty jednočlenné, větné ekvivalenty Větné členy – opakování Přístavek</p> <p>Souvětí Věta hlavní a vedlejší Graf souvětí Spojovací výrazy v souvětí</p>	<p>MKV - Multikulturalita (na vhodných příkladech jsou žáci vedeni k multikulturní výchově, ke vzájemné toleranci)</p> <p>Hv – hudební skladatelé</p> <p>Z – Afrika</p> <p>Na vhodných příkladech a textech z učebnice je možné posilovat vazbu k ostatním předmětům (např. D, Bi, Z, Ch, F)</p>	<p>Testy, pravopisná cvičení.</p> <p>Systematická práce s PČP a SSČ.</p> <p>Všestranné jazykové rozbory. Práce s odbornými a beletristickými texty.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spojuje souvětí nejobvyklejšími spojovacími výrazy • dokáže správně používat interpunkci v jednoduchých souvětích • nahrazuje větné členy vedlejšími větami • rozpozná a určuje druhy vedlejších vět <ul style="list-style-type: none"> • správně tvoří spisovné tvary a vědomě jich užívá • zvládá základy pravopisu lexikálního, slovo tvorného, morfologického a syntaktického ve větě jednoduché a v souvětí 	<p>Spojovací výrazy v souvětí Interpunkce v souvětí</p> <p>Druhy vedlejších vět</p> <p>Pravopis Procvičování pravopisu –i/-y Vyjmenovaná slova Koncovky podstatných jmen Koncovky přídavných jmen Shoda přísudku s podmětem Souhrnná cvičení Psaní velkých písmen Shrnutí, opakování</p>	<p>D, Vv – renesance</p> <p>OSV - Kooperace a kompetice (skupinová práce a soutěže v hodinách)</p>	<p>Pravopisná cvičení, korektury defektních cvičení.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reflektuje vlastní zážitky • formuluje otázky k prožitkům ostatních • rozlišuje popis statický a dynamický • zpracuje osnovu popisu • užívá vhodných jazykových prostředků popisu • vytvoří popis na základě obrazového materiálu • rozlišuje charakteristiku vnější a vnitřní • popíše vzhled člověka • vystihne povahu člověka, využívá přirovnání, rčení • osvojuje si zpracování osnovy charakteristiky • na základě vlastní četby charakterizuje svého literárního hrdinu • zpracuje výtah z odborného textu v heslech i souvislých větách, užívá vhodných jazykových prostředků • reprodukuje text na základě vlastního výtahu 	<p>Mluvený projev (reflexe prázdnin)</p> <p>Popis popis výrobku popis uměleckého díla</p> <p>Charakteristika</p> <p>charakteristika literární postavy</p> <p>Výtah</p>	<p>Vv – malířství, sochařství</p> <p>OSV - Poznávání lidí (praktickými úkoly jsou žáci vedeni ke vzájemnému poznávání ve skupině a k rozvoji pozornosti vůči odlišnostem)</p> <p>Prostřednictvím vhodných textů lze posilovat vazby se všemi předměty (např. D, Z, Bi, Ch)</p>	<p>Řečová cvičení.</p> <p>Slohové etudy – cvičné nebo kontrolní.</p> <p>Slohové práce – charakteristika, životopis, líčení.</p> <p>Skupinová práce.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zformuluje žádost, užívá vhodných jazykových prostředků • rozlišuje obvyklé formy žádosti • odstraňuje nedostatky v žádosti • sestaví životopis svůj, rodinného příslušníka nebo známé osobnosti • popíše jednoduchý obrázek krajiny • používá jazykové prostředky, které vyvolávají citovou působivost textu • vyjadřuje svůj vztah k přírodě • samostatně vypravuje na základě vlastního prožitku či na základě ukázky z knihy, scény ze hry nebo filmu 	<p>Žádost</p> <p>Životopis</p> <p>Líčení</p> <p>Vypravování</p>	<p>VDO - Občanská společnost a škola (je posilována schopnost komunikovat s úřady a uplatnit se ve společnosti)</p> <p>OSV - Kreativita (rozvoj fantazie) Vv – krajinářství, architektura</p> <p>Hv – české opery</p>	<p>Samostatné vystoupení před třídou.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> orientuje se v základních literárních pojmech rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<p>Základní literární pojmy – literární druhy a formy, formální a jazykové prostředky</p> <p>Vybrané literární žánry</p> <p>Lyrické a lyricko-epické žánry – báseň, píseň, balada Vybraná obrazná pojmenování a jazykové prostředky lyriky</p> <p>Vybrané epické žánry Povídka, román, epos Fantasy Sci-fi Komiks Literatura faktu, cestopis Humoristická literatura</p> <p>Vybrané žánry starověké a středověké literatury</p>	<p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>OSV – Kreativita</p> <p>F – kybernetika, věda</p> <p>MKV – Multikulturalita</p> <p>OSV – Seberegulace a Sebeorganizace</p>	<p>Výrazné čtení, přednes</p> <p>Společná četba</p> <p>Čtenářská dílna</p> <p>Tvůrčí psaní</p> <p>Diskuse</p> <p>Kreativní úkoly jako reflexe četby</p> <p>Zápisy z četby</p> <p>Poslech</p> <p>Skupinová práce</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyloží způsoby obohacování slovní zásoby češtiny • vyjmenuje jednotlivé způsoby tvoření slov v češtině • objasní motivovanost při slovotvorbě • rozpozná přenesené pojmenování, zvl. ve frazémeh • používá terminologii slovotvorby • rozezná cizí slova, vhodně je používá, vyloží běžné termíny • správně vyslovuje přejatá slova • cíleně používá PČP, SSČ, SCS • skloňuje obecná jména přejatá a cizí vlastní jména • rozpozná nesklonná cizí jména • užívá cizí vlastní jména v textech • rozliší slovesa podle vidu, vytvoří vidové dvojice 	<p>Obohacování slovní zásoby Nauka o tvoření slov Odvozování Skládání Zkracování Přenášení slovního významu</p> <p>Slova přejatá</p> <p>Tvarosloví Skloňování přejatých jmen a cizích vlastních jmen Užití cizích vlastních jmen v textu Slovesný vid</p>	<p>MKV - Multikulturalita (na vhodných větech a příkladech jsou žáci vedeni k multikulturní výchově, ke vzájemné toleranci)</p> <p>Bi - mikroorganismus Ov – vánoční zvyky</p> <p>Ov – drogy, šikana</p> <p>D – Národní muzeum M – Pythagorova věta, geometrické útvary</p> <p>Ostatní předměty – významné osobnosti a objevitelé</p>	<p>Všestranné jazykové rozborů, diktáty a pravopisná cvičení, jazykové hry, samostatná práce, skupinová práce.</p> <p>Po každém probraném tematickém celku následuje písemná zkouška, kterou píše každý žák.</p> <p>Průběžně se hodnotí ústní projev, skupinová práce, samostatná práce.</p> <p>Systematická práce se SSČ a SCS.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyloží a používá složitější pravopisná pravidla vyplývající z tvarosloví rozlišuje složitější případy psaní předpon s-, z- a přeložek s, z zdůvodní složitější psaní skupin bě/bje, pě, mě/mně cíleně pracuje s PČP a SSČ spolehlivě rozezná větu jednoduchou a souvětí určuje druhy vedlejších vět vyjmenuje a objasní různé významové poměry mezi hlavními větami vyloží významové poměry mezi větnými členy a vedlejšími větami rozliší souvětí souřadné a podřadné tvořivě pracuje s textem, smysluplně využívá znalostí ze syntaxe užívá vhodné spojovací výrazy v písemném projevu správně uplatňuje pravidla pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického ve větě jednoduché i v souvětí orientuje se ve složitějším souvětí 	<p>Pravopis Psaní i/y v koncovkách Psaní předpon s-, z-, vz- a předložek s/se, z/ze Psaní skupin bě/bje, pě, vě/vje, mě/mně</p> <p>Skladba Věta jednoduchá a souvětí Druhy vedlejších vět Významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami</p> <p>Významové poměry mezi větnými členy a vedlejšími větami Souvětí souřadné a podřadné Spojovací výrazy v souvětí, interpunkce v souvětí Jazykové rozbory, složitější souvětí</p>	<p>MKV - Lidské vztahy (na vhodných větách a příkladech jsou žáci vedeni k multikulturní výchově, ke vzájemné toleranci, k žádoucím občanským postojům)</p> <p>D – řecké báje Ov – sociální skupiny</p> <p>Ov – mimořádné události a ochrana člověka; lidská práva; zásady společenského chování D – Marie Terezie, Josef II.; antika; kulturní památky Z – hlavní města Hv – druhy hudby Ch – těkavé kapaliny, vypařování, koroze kovů F – protony, elektrony Bi – krevní tlak, krevní skupiny, dárcovství krve</p>	<p>Pravopisná cvičení, diktáty, testy. Práce s defektními texty. Práce s tiskem.</p> <p>Všestranné rozbory. Práce s odbornými texty – porozumění textu.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná jednotlivé slovanské jazyky, včetně druhů slovanského písma • vyloží historii vývoje českého jazyka • rozliší jednotlivé vrstvy českého jazyka a dbá na jazykovou kulturu • odliší spisovný a nespisovný projev • vhodně užívá spisovnou češtinu vzhledem ke komunikačním záměrům 	<p>Obecné výklady o českém jazyce Slovanské jazyky Útvary českého jazyka a jazyková kultura</p>	<p>MKV - Etnický původ (na vývoji českého jazyka se ukazuje postupné rozdělení slovanských národů, ale i jejich blízkost)</p> <p>Posilování vlastenecké výchovy prostřednictvím vědomí kontinuity českého jazyka</p> <p>OSV - Kooperace a kompetice (skupinová práce a soutěže v hodinách)</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s odborným textem • vypracuje souvislý výtah • využívá základů studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu • pojmenuje důležité charakterové vlastnosti • používá prostředky přímé i nepřímé charakteristiky • vyloží zásady výstavby odborného stylu • napíše kratší útvar v odborném stylu • formuluje myšlenky a názory v logickém sledu • vytvoří výstižný a souvislý projev <ul style="list-style-type: none"> • rozliší subjektivní a objektivní sdělení <ul style="list-style-type: none"> • vhodně popíše své pocity, své estetické vnímání světa • využívá poznatky o jazyce a stylu k tvořivému psaní 	<p>Výtah</p> <p>Charakteristika literární postavy</p> <p>Výklad – sestavení jednoduchého odborného textu</p> <p>Líčení</p>	<p>Ch – chemické prvky, kovy Z – globální problémy lidstva EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>F, Ch, Bi, M – slavné osobnosti: objevitelé a vynálezci</p> <p>Vv – malířství Z – podnebí, počasí</p> <p>OSV - Kreativita (tvořivé psaní, uplatnění fantazie)</p>	<p>Žáci píší pravidelně slohové etudy, z nichž některé jsou hodnocené.</p> <p>Slohové práce – výtah, charakteristika, líčení, úvaha.</p> <p>Řečová cvičení – krátký výklad.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní rozdíl mezi úvahou a výkladem • uplatňuje úvahový postup • vyjadřuje vlastní postoj ke sdělovanému obsahu 	<p>Úvaha</p> <p>Souhrnné poučení o slohu</p>	<p>F – Newtonovy zákony D – egyptské moudrosti</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (ověřování a vyhledávání informací, kritický přístup k reklamě)</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje základní literární druhy a žánry a dokáže je charakterizovat uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře, rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla s využitím pojmů literární teorie a vlastními slovy interpretuje smysl díla tvůrčím způsobem pracuje s uměleckých textem tvoří vlastní literární text podle svých schopností formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo, sdílí své čtenářské zážitky pracuje s různými zdroji informací porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 	<p>Literární historie – práce s vybranými texty světové a české literatury napříč literárními dějinami</p> <p>Renesance</p> <p>Baroko</p> <p>Klasicismus</p> <p>Romantismus</p> <p>Realismus, naturalismus</p> <p>Literatura pro mládež</p>	<p>Vv, Ov, D – průběžně</p> <p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV – Multikulturalita</p> <p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika, mezilidské vztahy</p> <p>OSV – Seberegulace a Sebeorganizace</p> <p>OSV – Kreativita</p>	<p>Výrazné čtení, přednes</p> <p>Společná četba</p> <p>Čtenářská dílna</p> <p>Tvůrčí psaní</p> <p>Diskuse</p> <p>Kreativní úkoly jako reflexe četby</p> <p>Zápisy z četby</p> <p>Poslech</p> <p>Skupinová práce</p> <p>Práce s informacemi</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prakticky používá novou terminologii • správně vyslovuje cizí vlastní jména a běžná slova z aktuálních kontaktních jazyků (angličtina, němčina, slovenština, ruština...) • vyloží podstatu synonymie, antonymie, homonymie a mnohoznačnosti • používá SCS • vysvětlí pojem odborný název • správně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova i slova přejatá psaná původním pravopisem a vybraná slova obecně kulturní • uvádí synonymní české ekvivalenty k cizím slovům a obráceně • rozloží slovo na morfémy: odliší předponu, kořen, příponu, koncovku • vyloží podstatu tvoření slov v češtině • popíše, jak je slovo utvořeno 	<p>Slovní zásoba a význam slova Slovo a sousloví, věcné významy slov Rozvoj slovní zásoby, jádro slovní zásoby Synonyma, homonyma, antonyma Odborné názvy, slova domácí, mezinárodní</p> <p>Nauka o tvoření slov Stavba slova Odvozování, skládání, zkracování</p>	<p>Na příkladových větách a textech z učebnice je posilována vazba k ostatním předmětům (např. Z, Bi, F, D)</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí (hledání souvislostí – přírodní zdroje, odpadové hospodářství v naší obci)</p>	<p>Všestranné jazykové rozbory, diktáty a pravopisná cvičení, jazykové hry, samostatná práce, skupinová práce.</p> <p>Po každém probraném tematickém celku následuje písemná zkouška, kterou píše každý žák.</p> <p>Průběžně se hodnotí ústní projev, skupinová práce, samostatná práce.</p> <p>Systematická práce se SSČ a SCS.</p> <p>Slovotvorné rozbory a rozbory stavby slova.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bezpečně rozezná slovní druhy, rozliší složitější případy z hlediska sémantického, morfologického i syntaktického • rozliší druhy podstatných jmen a určuje mluvnické kategorie • rozliší druhy přídavných jmen, stupňuje přídavná jména • rozliší jednotlivé druhy zájmen, vytvoří jejich náležité tvary • rozliší druhy číslovek, náležitě skloňuje číslovky • tvoří různé tvary slovesa být, rozpozná přechodníky, přiřazuje slovesa ke třídám a vzorům • rozliší druhy příslovcí, stupňuje příslovce • rozpozná vlastní a nevlastní předložky • rozlišuje souřadící a podřadící spojky 	<p>Tvarosloví Slovní druhy – slova ohebná a neohebná Podstatná jména Přídavná jména Zájmena, číslovky Slovesa Příslovce Předložky, spojky</p>	<p>Cizí jazyky – pojmenování příbuzenských vztahů</p> <p>Na vhodných příkladech a textech z učebnice je posilován celkový rozvoj osobnosti a žádoucí občanské postoje.</p> <p>Prostřednictvím vhodných cvičení lze posilovat vazby se všemi předměty.</p>	<p>Testy, jazykové hry, všestranné jazykové rozbory.</p> <p>Systematická práce s PČP a SSČ.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozeznává věty podle postoje mluvčího, věty podle členitosti • bezpečně rozliší větu jednoduchou a souvětí • postihne logickou strukturu věty • správně používá mluvnický a slovní zápor • objasní složitější vztahy ve větě • rozliší přívlastek volný a těsný • vyloží složitější souvětí, na základě znalosti syntaxe tvořivě pracuje s větou, rozezná jednotlivé druhy vět vedlejších • vyhledá v textu a náležitě zapisuje přímou řeč • objasní motivované odchylky od pravidelné větné stavby, správně a přesně se vyjadřuje 	<p>Skladba Věty podle postoje mluvčího Věty podle členitosti Věta jednoduchá a souvětí Mluvnický zápor Skladební dvojice – shoda, řízenost, přimykání Sponová slovesa Přívlastek volný a těsný Doplněk Věta hlavní a vedlejší, řídicí a závislá Souvětí souřadné, podřadné Významové poměry mezi souřadně spojenými vedlejšími větami a větnými členy Složitě souvětí Řeč přímá a nepřímá Samostatný větný člen, oslovení, vsuvka, věta neúplná Pořádek slov v české větě</p> <p>Pravopis Pravopis lexikální, tvaroslovný, skladební Vlastní jména</p>	<p>Na vhodných příkladech a textech z učebnice je posilována vazba k ostatním předmětům (např. D, Bi, Z, Ch, F)</p>	<p>Všestranné jazykové rozbory, testy, jazykové hry, diktáty.</p> <p>Práce s tiskem.</p> <p>Pravopisná cvičení, testy, korektury defektních cvičení.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná samohlásky, souhlásky, dvojhásky • rozlišuje slabiky otevřené a zavřené • náležitě v praxi uplatňuje hlavní zásady spisovné výslovnosti <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje řeč a jazyk • vyjmenuje základní jazykovědné disciplíny a objasní, čím se zabývají • používá jazykovědnou terminologii • ve svých projevech mluvených i psaných prakticky využívá svých poznatků 	<p>Zvuková stránka jazyka Hlásky a hláskové skupiny Větný přízvuk, větná melodie</p> <p>Obecné výklady o jazyce Projev mluvený a psaný, řeč, jazyk Jazykověda a její disciplíny Jazyková kultura</p>	<p>Na vhodných příkladech a textech z učebnice je posilována vazba k ostatním předmětům.</p>	<p>Jazykové hry, jazykolamy. Poslech textů.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá výkladový postup • pracuje s osnovou • vytvoří komplikovanější útvary odborného stylu • využívá prostředky odborného stylu ve výstavbě delšího textu • vytvoří kultivovaný odborný popis • vystihne důležité rysy uměleckého popisu • kultivovaně a otevřeně formuluje své pocity, dojmy a postoje • tvoří vlastní text podle svých schopností i na základě znalostí z literární teorie • náležitě používá výrazy označující charakterové vlastnosti • napíše výstižnou charakteristiku • vytvoří vypravování, v němž využívá prostředky zvyšující napětí • formuluje ústně i písemně dojmy z četby, filmu nebo divadla 	<p>Výklad</p> <p>Popis Popis pracovního postupu Popis uměleckého díla Subjektivně zbarvený popis</p> <p>Charakteristika Vypravování Scéna z knihy, filmu</p>	<p>Slohová témata jsou vybírána tak, aby posilovala osobnostní i odborný profil žáka.</p> <p>Z, Bi, D – témata pro výklad</p> <p>OSV - Kreativita (tvořivé psaní, originalita, nekonvenční vyjadřování)</p>	<p>Řečová cvičení.</p> <p>Slohové etudy.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá prostředky úvahy • vytvoří kultivovaný osobitý text • sestaví a přednese krátký proslov • vystoupí v diskusi • dodržuje pravidla diskuse <ul style="list-style-type: none"> • napíše fejeton na aktuální téma <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje funkční styly a jejich znaky 	<p>Úvaha</p> <p>Proslov</p> <p>Diskuse</p> <p>Fejeton</p> <p>Funkční styly</p>	<p>V úvaze se využívají témata vedoucí k vědomí evropských globálních souvislostí, k výchově k toleranci.</p> <p>MV – Vnímání autora mediálních sdělení MV - Tvorba mediálního sdělení (samostatné vytváření mediálních sdělení)</p>	<p>Slohové etudy.</p> <p>Veřejné vystoupení před třídou.</p> <p>Rozbor děl známých fejetonistů.</p> <p>Práce s texty, práce s publicistikou, sestavování novin.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná základní literární druhy a žánry, uvádí základní umělecké směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře • rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora • uceleně reprodukuje přečtený text, přiměřeně svým znalostem interpretuje smysl textu, rozvíjí emocionální a estetické vnímání a hodnocení jeho významů • v komunikaci s textem popisuje strukturu a jazyk literárního díla, rozpozná a interpretuje významy obrazných pojmenování a zvukové stránky jazyka ve veršové výstavbě a přiměřeně svým znalostem užívá při hodnocení literárněteoretickou terminologii • tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie • formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo • vyhledává informace z různých zdrojů a samostatně je zpracovává • na základě textů se pokusí postihnout pestrost literatury 20. století 	<p>Literatura 20. století Umělecké směry</p> <p>Šoa (holocaust)</p> <p>Reakce na válku</p> <p>Totalitní systémy</p> <p>Detektivka</p>	<p>OSV – Kreativita OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MKV – Kulturní diference Vv, Ov – průběžně VMEGS – Jsme Evropané D – zlomové události 20. století, průběžně MKV – Etnický původ Z – cizí země, etnické skupiny MKV – Princip sociálního smíru a solidarity MKV – Lidské vztahy VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Hv – písničkáři, průběžně OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika MV – Fungování a vliv médií ve společnosti</p>	<p>Výrazné čtení, přednes</p> <p>Skupinová práce</p> <p>Dílňky čtení</p> <p>Práce s informacemi</p> <p>Příležitostně ukázky (audio, video)</p> <p>Tvořivé psaní</p>

Učební osnovy předmětu ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu, organizace výuky

Vyučovací předmět *Anglický jazyk* je zařazen do výuky v prvním až čtvrtém ročníku nižšího stupně gymnázia. Vychází z obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, vzdělávacího oboru Cizí jazyk a navazuje na výuku českého jazyka. Výuku anglického jazyka absolvují všichni žáci a v každém ročníku mu jsou věnovány tři vyučovací hodiny týdně.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky cizího jazyka dosaženo jazykové úrovně typu A2: „Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.“

Výuka anglického jazyka je vedena důsledně v cizím jazyce podle učebnic řady „Project Explore“ nakladatelství Oxford University Press. Všechny hodiny jsou půlené a skupiny pracují v běžných učebnách, v počítačové učebně a ve třídách vybavených audiovizuální technikou. Výuka je výrazně propojena nejen s mateřským jazykem, ale též s hudební a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky např. hraní rolí, dramatizace, improvizace apod., využívá se nahrávek, písniček a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích. Do výuky jsou zařazovány i práce s internetem a různé tištěné i audiovizuální autentické materiály.

Žáci nižšího stupně gymnázia se také účastní konverzačních soutěží v anglickém jazyce.

Realizovaná průřezová témata

- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení:

Učitel:

- pravidelně do hodin zařazuje práci samostatnou, ve dvojicích a skupinách s různými výstupy
- zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (učebnice, internet, literatura, mapa)
- hodnotí práci žáků a učí žáka pracovat s chybou a různými aktivitami napomáhá žákům učit se jak hodnotit druhé

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vytváří praktické problémové úlohy a situace a učí žáky problémy řešit pomocí metody hraní rolí

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- rozvíjí schopnosti žáka prezentovat a publikovat své názory a myšlenky
- zadáváním skupinové práce a práce ve dvojicích vede žáky ke spolupráci a vzájemné komunikaci mezi vrstevníky, která napomáhá snížit jazykové bariéry

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- zařazuje do hodin kooperativní vyučování a týmovou práci, při které žáci procvičují osvojené jazykové prostředky a nacvičují hraní rolí
- podporuje skupinovou práci, při které se žák učí přijímat svou roli ve skupině a pomáhat ostatním žákům
- komunikuje s žáky formou dialogu, během kterého je žák schopen reflexe
- oceněním dobrých výkonů učí žáky vážit si své práce, práce učitele a práce ostatních žáků

Žák uplatňuje své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti

Kompetence občanské:

Učitel:

- zadává mluvní i písemné projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti
- motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění zadaných úkolů

Kompetence pracovní:

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (různé druhy slovníků a jejich specifika apod.)
- zadáváním domácích úkolů vytváří u žáka pravidelné studijní a pracovní návyky
- pomáhá žákovi s výběrem vhodného způsobu zaznamenávání a učení slovní zásoby
- kontroluje plnění závazků a povinností

Kompetence digitální:

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodná digitální zařízení, aplikace a služby
- napomáhá žákům s výběrem technologií vhodných pro určitou činnost nebo řešený problém
- napomáhá žákům vyhledávat, získávat a kriticky posuzovat data, informace a digitální obsah
- zadává takové úkoly, kdy žáci mohou vytvářet a upravovat vlastní digitální obsahy za pomoci vhodných digitálních prostředků
- doporučuje žákům takové digitální technologie, které jim pomohou zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit pracovní postupy a zkvalitnit výsledky jejich práce
- upozorňuje na nevhodné digitální technologie a seznamuje s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků
- jedná eticky při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu v daném vzdělávacím předmětu

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> používá jednoduché, základní fráze k vyjádření pozdravu, představení se, oslovení, rozloučení, poděkování, souhlasu, nesouhlasu se ptá a odpovídá na otázku „Co je to?“ a rozliší použití tvaru neurčitého členu „a“ a „an“ používá základní číslovky ke sdělení telefonního čísla a k výpočtům jednoduchých matematických příkladů odliší jednotné a množné číslo podstatných jmen používá názvy základních zemí, národností používá sloveso „can“ a popíše své schopnosti, co umí, neumí hláskuje slova, která zná (křestní jméno, příjmení, osvojená slova atd.) pojmenovává členy rodiny se ptá a odpoví na otázku „Kdy máš narozeniny?“ používá přivlastňovací zájmena k vyjádření „Čí?“, vyjádří, komu co patří se zeptá na přesný čas a na stejnou otázku odpoví 	<p>Sloveso „to be“ ve větě kladné, záporné, otázce, stažené tvary Osobní zájmena</p> <p>Člen neurčitý („a/an“) Barvy Základní číslovky</p> <p>Množné číslo podstatných jmen pravidelných i nepravidelných, výjimky v psaní koncovek; nulový člen Zeměpisné názvy některých států, národnosti Modální sloveso „can“ ve větě kladné, záporné, otázce, stažené tvary</p> <p>Abeceda</p> <p>Rodinný strom Řadové číslovky a výjimky ve psaní Měsíce, datum</p> <p>Přivlastňovací zájmena Přivlastňovací tvar (‘s)</p> <p>Vyjádření hodin</p>	<p>OSV - Komunikace (Rozvíjení komunikačních dovedností - schopností beze strachu, jasně a srozumitelně formulovat své názory - v rámci výuky) Verbální a neverbální sdělovací dovednosti; Komunikace v různých situacích (pozdrav, představení, rozloučení)</p> <p>M – průběžně – výpočty Z – průběžně VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>OSV – Poznávání lidí Mezilidské vztahy Vztahy a komunikace v rodině</p> <p>Čj - zájmena</p>	<p>Celoročně: Během celého školního roku se zařazují písemné testy, ústní zkoušení, domácí úkoly.</p> <p>Operativně se hodnotí ústní projev v hodinách, aktivita při hodinách, úkoly pro práci ve dvojicích a skupinách.</p> <p>Možnost zařazení soutěživých a zábavných aktivit, konverzací, dialogů, role-plays, kratších projektových úloh, překladových cvičení, diktátů.</p> <p>Poslechová cvičení. Práce s texty. Čtení s porozuměním.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje dny v týdnu vyjádří, co má ve svém pokoji pojmenuje domácí mazlíčky, hovoří o svých vlastních významově odliší a správně používá zájmena „some“ a „any“ popíše svůj den a celý týden, vyjádří děj, který se pravidelně opakuje popíše rozvrh hodin, mluví o svých oblíbených, neoblíbených předmětech, dnech mluví o svých oblíbených a neoblíbených jídlech popíše, co lidé právě dělají popíše, jak tráví volný čas, své zájmy popíše, co se nachází ve městě 	<p>Dny v týdnu Sloveso „to have“ ve větě kladné, záporné, otázce, stažené tvary Domácí zvířata / mazlíčci Zájmena neurčitá „some“, „any“ Zájmena ukazovací this, that, these, those Přítomný čas prostý ve větě kladné, záporné, otázce, stažené tvary, pomocná slovesa „do“, „does“ Školní předměty</p> <p>Fráze „like/love“, „don’t like“, „hate“</p> <p>Přítomný čas průběhový Předmětná zájmena</p> <p>Zájmy, záliby, koníčky Hudební nástroje Místa ve městě Vazba „there is/are“ ve větě kladné, záporné, otázce, stažené tvary</p>	<p>OSV - Kooperace a kompetice (skupinová práce v hodinách, soutěže v hodinách – průběžně v rámci výuky)</p> <p>Člověk a příroda</p> <p>VDO – Občanská společnost a škola Charakteristika vyučovacích předmětů</p> <p>OSV – Poznávání lidí Zájmová činnost MKV – Lidské vztahy Rozdílné zájmy osob</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, jakými dopravními prostředky lze cestovat • orientuje se v cenách, zeptá se na cenu • vyjádří, kde se co nachází ve městě • popíše, co má kdo na sobě • stručně popíše, jaké je počasí • vyjádří, jaké TV pořady sleduje • pojmenovává zaměstnání • rozlišuje použití přítomného času prostého a průběhového • vyloží obsah jednoduchých textů v učebnici, vyhledá důležité informace z textu 	<p>Dopravní prostředky</p> <p>Britská měna</p> <p>Předložky místa</p> <p>Oblečení</p> <p>Počasí</p> <p>TV pořady</p> <p>Zaměstnání</p> <p>Přítomný čas průběhový</p> <p>Přítomný čas prostý</p> <p>Přiměřeně obtížné texty, četba, odpovědi na otázky, překlad, osvojování slovní zásoby</p>	<p>MKV – Kulturní diference</p> <p>Člověk a příroda</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • reprodukuje text na základě pomocných otázek • vyloží obsah jednoduché promluvy a konverzace, odděluje důležité informace od druhotných, stručně reprodukuje obsah • gramaticky správně zaznamenává písemnou podobu jednoduché věty a krátkého textu	<p>Poslechové aktivity k textům z učebnice, otázky k jednoduchým poslechům</p>		<p>ŠVP pro následující odpovídající ročníky NG bude doplněno v dalším školním roce.</p>

Pozn.: S ohledem na náběh na novou učebnici bude ŠVP pro vyšší ročníky (sekunda - tercie) doplňováno průběžně od dalších školních roků a do ŠVP dodáno ve formě dodatků.

Učební osnovy předmětu NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu

Vyučovací předmět *Německý jazyk* je zařazen do výuky v prvním až čtvrtém ročníku nižšího stupně gymnázia. Od primy do kvarty jsou předmětu věnovány tři vyučovací hodiny týdně. Vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Navazuje na poznání mateřského jazyka a má i podobné cíle, tj. jazykové znalosti, komunikační dovednosti, ale i některé cíle specifické jen pro cizí jazyk, které vyplývají z potřeb a života v současném světě.

Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky má být v případě výuky dalšího cizího jazyka dosaženo jazykové *úrovně typu A2*: „Žák rozumí hlavním myšlenkám srozumitelné vstupní informace týkající se běžných témat, se kterými se pravidelně setkává v práci, ve škole, ve volném čase atd. Umí si poradit s většinou situací, jež mohou nastat při cestování v oblasti, kde se tímto jazykem mluví. Umí napsat jednoduchý souvislý text na témata, která dobře zná nebo která ho/ji osobně zajímají. Dokáže popsat své zážitky a události, sny, naděje a cíle a umí stručně vysvětlit a odůvodnit své názory a plány.“

Organizace výuky

Výuka je převážně vedena v německém jazyce. Třídy se dělí na skupiny obvykle podle úrovně. Výuka německého jazyka je vedena na základě učebnic nakladatelství Fraus Prima 1. - 3. díl. V hodinách se dále využívají doprovodné učební materiály, cvičebnice gramatiky, slovní zásoby, poslechová cvičení, doprovodné texty atd. Žáci mají k dispozici učebnici, pracovní sešit, CD nahrávky k učebnici i pracovnímu sešitu, nástěnné mapy, on-line cvičení k učebnicím a další materiál. Žáci jsou vedeni k účasti na konverzačních soutěžích.

Realizovaná průřezová témata

- Výchova demokratického občana
- Osobnostní a sociální výchova
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení:

Učitel:

- pravidelně do hodin zařazuje skupinovou i samostatnou práci s různými výstupy
- zadává žákům úkoly, aby samostatně vyhledávali a třídili informace z různých zdrojů (učebnice, internet, literatura, mapa)

- hodnotí práci žáků a učí žáka pracovat s chybou

Kompetence k řešení problémů:

Učitel:

- vytváří praktické problémové úlohy a situace a učí žáky problémy řešit pomocí metody hraní rolí

Kompetence komunikativní:

Učitel:

- zadáváním projektů, prezentací, referátů, konverzačních úkolů podporuje schopnosti žáka prezentovat, publikovat a formulovat své názory a myšlenky
- nacvičuje s žáky vystupování před kolektivem

Kompetence sociální a personální:

Učitel:

- zařazuje do hodin týmovou práci, kde žáci pracují ve skupině na zadaném úkolu, výsledky a plnění zadané práce prezentují jako práci skupiny. Při skupinové práci žáci procvičují osvojené jazykové prostředky, rozvíjí jazykové dovednosti tím, že nacvičují hraní rolí, pracují na společném úkolu

Kompetence občanské:

Učitel:

- zadává referáty a mluvní i písemné projevy, aby žáci museli formulovat vlastní postoje, názory, hájit svá práva a práva ostatních a sledovat dění ve třídě, škole, v místě bydliště a v celé společnosti

Kompetence pracovní:

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodné pomůcky a technologie (slovník, výukový software atd.)
- pravidelným zadáváním rozmanitých domácích úkolů vytváří u žáka pravidelné studijní a pracovní návyky

Kompetence digitální:

Učitel:

- napomáhá žákům používat při práci vhodná digitální zařízení, aplikace a služby
- napomáhá žákům s výběrem technologií vhodných pro určitou činnost nebo řešený problém
- napomáhá žákům vyhledávat, získávat a kriticky posuzovat data, informace a digitální obsah
- zadává takové úkoly, kdy žáci mohou vytvářet a upravovat vlastní digitální obsahy za pomoci vhodných digitálních prostředků
- doporučuje žákům takové digitální technologie, které jim pomohou zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit pracovní postupy a zkvalitnit výsledky jejich práce
- upozorňuje na nevhodné digitální technologie a seznamuje s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků
- jedná eticky při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu v daném vzdělávacím předmětu

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá správnou německou výslovnost • pozdraví německy dospělou osobu či kamaráda • představí/ rozloučí se s druhou osobou • představí někoho druhé osobě • časuje základní slovesa v jednotném čísle a množném čísle • používá správný slovosled ve větách • řekne, kde bydlí • hláskuje německá slova • řekne, co má rád • rozlišuje použití členu určitého a neurčitého • řekne, co má a nemá rád • používá číslovky do 1000, diktuje telefonní číslo • představí krátce kamaráda, jeho záliby • mluví o zvířatech, popíše jejich základní vlastnosti • vede krátké rozhovory se spolužáky • porozumí krátkým textům o zvířatech • jmenuje jednotlivé barvy 	<p>Seznamování, představování Pozdravy, krátké dialogy, osobní údaje Zájmy a záliby Osobní zájmena <i>ich, du, Sie</i> Slovesa <i>heißen, wohnen, sein, mögen</i> Doplnovací otázky s <i>tázacími zájmeny</i></p> <p>Moje třída Číslovky 0-1000, telefonní čísla Školní pomůcky Přímý a nepřímý slovosled Osobní zájmena <i>er/sie, wir, ihr</i> Slovesa <i>kommen, heißen, mögen, sein</i> a jejich časování v dalších osobách Člen určitý a neurčitý v 1. pádě Přivlastňovací zájmena <i>mein a dein</i> Předložky <i>in, aus</i></p> <p>Zvířata Sloveso <i>haben</i> Otázky zjišťovací 4. pád podstatných jmen Domácí a exotická zvířata Mé oblíbené zvíře a jeho vlastnosti Barvy</p>	<p>OSV - Komunikace Verbální a neverbální sdělovací dovednosti (technika a výraz řeči) Komunikace v různých situacích (pozdrav, představení, rozloučení) Čj, Ov - průběžně VMEGS - Evropa a svět nás zajímá Naši sousedé v Evropě Z – sekunda, tercié</p> <p>MKV - Lidské vztahy; Multikulturalita</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát Charakteristika členů rodiny a přátel jejich život a záliby</p> <p>MKV - Lidské vztahy; Multikulturalita Charakteristika zvolené osoby. Rozdílné vlastnosti a zájmy osob.</p>	<p>Během celého školního roku se vzhledem k charakteru učiva prolíná ústní a písemné hodnocení ve formě skupinové či individuální. K hodnocení práce žáků je dále využívána samostatná práce, referáty a jiné formy hodnocení.</p> <p>Průběžně jsou zařazovány kapitoly z reálií německy mluvících zemí přiměřené zájmu a úrovni žáků a obsahu učiva v konkrétním ročníku.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • správně určí čas, pojmenuje denní doby • vyjmenuje dny v týdnu • hovoří o svém denní režimu, u časových údajů použije správné předložky • vyčasuje některá nepravidelná slovesa • správně používá slovesa s odlučitelnou předponou • používá správně modální slovesa • mluví o svých koníčcích • řekne, co umí a neumí • domluví si schůzku • porozumí statistice • napíše krátký text o svých koníčcích a zálibách • hovoří o své rodině, rodinných příslušnících • hovoří o povoláních, ptá se na povolání • popíše obrázek či fotografii • seznámí se se strukturou rodiny v Německu 	<p>Můj školní den Časové údaje, denní doby Dny v týdnu Předložky <i>um, von...bis, am</i></p> <p>Koníčky Volnočasové aktivity Slovesa se změnou kmenové samohlásky Modální sloveso <i>können</i> Slovesa s odlučitelnou předponou Větný rámec</p> <p><i>Doporučeno v primě</i> Moje rodina Rodinní příslušníci Povolání Přivlastňovací zájmena <i>sein, ihr, unser</i> v 1. pádě Přivlastňování pomocí –s</p>	<p>OSV - Poznávání lidí; Mezilidské vztahy; Komunikace Vztahy a komunikace v rodině Co se mi líbí/nelíbí doma</p> <p>Ov OSV - Komunikace Dialog, vedení dialogu, jeho pravidla</p> <p>VDO - Občanská společnost a škola Charakteristika školy a vyučovacích předmětů</p> <p>OSV - Kreativita Cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originality)</p> <p>MV - Tvorba mediálního sdělení Sestavení e-mailu kamarádovi</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hovoří o své rodině, rodinných příslušnících • hovoří o povoláních, ptá se na povolání • popíše obrázek či fotografii • seznámí se se strukturou rodiny v Německu • hovoří o cenách a ptá se na cenu zboží • formuluje přání • řekne, co považuje a nepovažuje za dobré • vede rozhovor v kiosku • mluví o kapesném • porozumí čtenému textu • popíše svůj pokoj • pojmenuje pocity • hovoří o domácích činnostech • dává pokyny v 2. os. j. č a mn.č. a ve 3.os.mn.č. • porozumí popisu pokoje 	<p>Opakování z primy Moje rodina Rodinní příslušníci Povolání Přivlastňovací zájmena <i>sein, ihr, unser</i> v 1. pádě Přivlastňování pomocí –s</p> <p>Kolik to stojí? Přání pomocí <i>möcht-</i> Obchody Zboží Další volnočasové aktivity Slovesa se změnou kmenové samohlásky <i>essen, treffen</i></p> <p><u>Následuje změna učebnice</u></p> <p>Můj domov Nábytek; místnosti v domě Domácí činnosti Pocity 3. pád podstatných jmen Předložky se 3. a 4. Pádem Modální sloveso <i>müssen</i> Rozkazovací způsob</p>	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí Postoje, hodnoty</p> <p>OSV - Poznávání lidí Charakteristika osoby, zájmová činnost Hv – hudební žánry</p> <p>OSV - Komunikace Můj oblíbený zpěvák, skupina – samostatná prezentace, obhajování svého názoru</p>	<p>Během celého školního roku se vzhledem k charakteru učiva prolíná ústní a písemné hodnocení ve formě skupinové či individuální. K hodnocení práce žáků je dále využívána samostatná práce, referáty a jiné formy hodnocení.</p> <p>Průběžně jsou zařazovány kapitoly z reálií německy mluvících zemí přiměřené zájmu a úrovni žáků a obsahu učiva v konkrétním ročníku.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hovoří o tom, co jí a nejí rád • popíše, co snídá, obědvá, večeří • hovoří o specialitách v německy mluvících zemích • objedná si u stánku s rychlým občerstvením • vede krátké dialogy o stravovacích zvyklostech • porozumí jídelnímu lístku <p>0</p> <ul style="list-style-type: none"> • hovoří o aktivitách ve volném čase a plánuje je • seznámí se s průběhem školního roku v německy mluvících zemích a se systémem klasifikace • vyjmenuje roční doby, měsíce a činnosti v nich • napíše e-mail o svém volném čase <ul style="list-style-type: none"> • popíše části lidského těla • vyjmenuje jednotlivé části oblečení, hovoří o módě • vede rozhovor v obchodě s módou • stručně popíše sebe a ostatní 	<p>To chutná skvěle Potraviny, jídla Speciality v německy mluvících zemích Jídelníček Nulový člen Neurčitý podmět man Záporná otázka Příslovce gern, lieber, am liebsten</p> <p>Volný čas Aktivity ve volném čase Znamky, vysvědčení, školní rok v německy mluvících zemích Měsíce a roční doby Modální sloveso wollen Větný zápor a zápor podstatného jména</p> <p>Doporučeno v sekundě To vypadá dobře Části těla Oblečení a móda; nakupování oblečení 4.pád osobních zájmen Příslovce místa, zájmena <i>etwas-alles-nichts</i> Tvary množného čísla</p>	<p>MKV - Kulturní diference</p> <p>OSV - Psychohygienu Zdravý vztah k sobě samému</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané; Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Z – realie</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše části lidského těla • vyjmenuje jednotlivé části oblečení, hovoří o módě • vede rozhovor v obchodě s módou • stručně popíše sebe a ostatní • pozve přátelé na oslavu • pogratuluje k narozeninám, výročí • vypráví o uspořádané oslavě v minulosti • napíše pozvánku • hovoří o svém městě • zeptá se na cestu, popíše cestu a podá informaci • hovoří o minulosti • porozumí popisu města 	<p>Opakování ze sekundy To vypadá dobře Části těla Oblečení a móda; nakupování oblečení 4.pád osobních zájmen Příslovce místa, zájmena <i>etwas-alles-nichts</i> Tvary množného čísla</p> <p>Party Nápoje a potraviny na párty Nádobí a příbor Gratulace – fráze Spojka <i>deshalb</i></p> <p>Préteritum sloves <i>haben</i> a <i>sein</i> Časové údaje v minulosti</p> <p>Moje město Budovy a instituce ve městě Popis cesty Předložky se 3.pádem Perfektum některých sloves</p>	<p>MKV - Kulturní diference</p> <p>OSV - Psychohygienu Zdravý vztah k sobě samému</p> <p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané; Evropa a svět nás zajímá</p> <p>Z – reálie</p> <p>OSV - Psychohygienu Zdravý vztah k sobě samému, zdraví člověka, zvládnání stresových situací.</p> <p>Bi, Tv – tercie – lidské tělo</p> <p>VMGES - Jsme Evropané Pozitivní vztah a respekt ke kulturním hodnotám současnosti i minulosti</p>	<p>Během celého školního roku se operativně vzhledem k charakteru učiva prolíná ústní a písemné hodnocení ve formě skupinové či individuální.</p> <p>K hodnocení práce žáků je dále využívána samostatná práce, aktivní práce v hodině, krátké eseje a jiné formy hodnocení.</p> <p>Průběžně jsou zařazovány kapitoly z reálií německy mluvících zemí přiměřené zájmu a úrovni žáků a obsahu učiva v konkrétním ročníku.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hovoří o prázdninových plánech • formuluje argumenty pro a proti • napíše pohlednici z prázdnin • rozumí textu o prázdninových aktivitách • hovoří o minulosti pomocí perfekta • popíše své zážitky z prázdnin • hovoří o počasí • seznámí se se základními reáliemi Švýcarska • vyjadřuje svá přání, naděje a plány • hovoří o povoláních • vyjádří, že něco předpokládá, o něčem informuje • zdůvodňuje, plánuje • používá préteritum modálních sloves 	<p>Prázdniny Plány na prázdniny Cestování Přičestí minulé pravidelných a nepravidelných sloves</p> <p><u>Následuje změna učebnice</u></p> <p>Jaké byly prázdniny? Aktivity o prázdninách Klima a počasí Švýcarsko Přivlastňovací zájmena ve 3. pádě Slovesa s neodlučitelnou předponou</p> <p>Doporučeno v tercii Mé plány Povolání Plány do budoucna Vedlejší věty s <i>weil</i> a <i>dass</i> Préteritum modálních sloves</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí samostatná práce, skupinová diskuse (pomoc v domácnosti, šetrný vztah k přírodě)</p> <p>OSV - Kreativita samostatná práce – popis počasí, popis prázdnin, nejhezčí prázdninový zážitek</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje svá přání, naděje a plány • hovoří o povoláních • vyjádří, že něco předpokládá, o něčem informuje • zdůvodňuje, plánuje • používá préteritum modálních sloves <ul style="list-style-type: none"> • hovoří o přátelství a přátelích • požádá o pomoc, nabídne pomoc • pojmenuje a porovnává vlastnosti • složí kompliment <ul style="list-style-type: none"> • hovoří o elektronických médiích • formuluje, co se smí a nesmí • předává pokyny dále • používá vedlejší věty s <i>wenn</i> 	<p>Opakování z tercie Mé plány Povolání Plány do budoucna Vedlejší věty s <i>weil</i> a <i>dass</i> Préteritum modálních sloves</p> <p>Přátelství Vlastnosti, popis osobnosti Antonyma Komplimenty Osobní zájmena ve 3.pádě Stupňování přídavných jmen Srovnávání</p> <p>Obrazy a tóny Průběh dne Média Technické výrazy Způsobová slovesa <i>dürfen</i> a <i>sollen</i> Vedlejší věta s <i>wenn</i></p>	<p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zpracování, vyhodnocování a využívání podnětů z médií - skupinová práce s učebnicí – pořady německé televize)</p> <p>Čj – průběžně</p>	<p>Během celého školního roku se operativně vzhledem k charakteru učiva prolíná ústní a písemné hodnocení ve formě skupinové či individuální.</p> <p>K hodnocení práce žáků je dále využívána samostatná práce, aktivní práce v hodině, krátké eseje a jiné formy hodnocení.</p> <p>Průběžně jsou zařazovány kapitoly z reálií německy mluvících zemí přiměřené zájmu a úrovni žáků a obsahu učiva v konkrétním ročníku.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popisuje své pocity a dojmy • pře se a hledá kompromisy • popíše školu • formuluje pravidla <ul style="list-style-type: none"> • hovoří o tom, co se mu líbí (móda/design) • popisuje věci a osoby • nakupuje v obchodě s oblečením <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje domněnky • popisuje osoby • řekne datum • hovoří o průběhu školní docházky • porozumí krátké povídce, přiřazuje obrázky textu 	<p>Společné soužití Pocity a dojmy, spory Škola, rodina, přátelé Zvratná slovesa Skloňování <i>welch-</i>, <i>jed-</i> a <i>dies-</i></p> <p>To se mi líbí Popis zevnějšku Nákupy Mládež v Německu Skloňování přídavných jmen</p> <p>Více o mně Datum Škola a studium Řadové číslovky Skloňování přídavných jmen ve 3. pádě Domněnky</p> <p><u>Následuje změna učebnice</u></p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (porozumění sama sobě a vytváření pozitivního postoje k sobě samému - samostatná nebo skupinová práce - co mám dnes na sobě, oblečení mého spolužáka, já a móda)</p> <p>Čj - charakteristika osoby</p> <p>MKV - Multikulturalita (respekt ke kulturním a jiným odlišnostem ostatních zemí a národů - samostatná práce, referát, nástěnka – na cestách)</p> <p>Ov, Z, Čj - průběžně</p>	

Učební osnovy předmětu MATEMATIKA

Charakteristika předmětu

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu *Matematika* pro nižší stupeň osmiletého gymnázia vychází z oboru Matematika a její aplikace RVP ZV.

Časové vymezení předmětu

Matematika se realizuje ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia, a to v následujících hodinových dotacích: prima 4/1, sekunda 5, tercie 4 a kvarta 4/1.

V primě je jedna hodina týdně věnována procvičování, a proto se třída dělí na dvě skupiny. V kvartě je také jedna hodina dělená na dvě skupiny. První skupina je pro žáky s hlubším zájmem o matematiku a druhá skupina pro žáky, kteří si potřebují učivo zopakovat, procvičit a systematicky se tak připravit na studium na vyšším stupni gymnázia.

Realizovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova

Žádné další průřezové téma do matematiky oficiálně nezařazujeme. Budeme se ale věnovat i dalším průřezovým tématům, jestliže se dají v matematice aplikovat, hlavně v kontextu se zadáním slovních úloh.

Organizace výuky

V hodinách matematiky se využívají tradiční metody výuky a jsou zařazovány nové metody s využitím ITC technologií. K tomu slouží učebna s interaktivní tabulí. Aktivně se používá matematické aplikace Cabri geometrie II, Geogebra, Derive 6, MS Excel, popř. vhodné webové stránky.

Pro výuku matematiky na nižším stupni osmiletého gymnázia se používají učebnice Matematika pro nižší stupeň gymnázií, Jiří Herman a kol., Prometheus.

Jednotlivé díly učebnic jsou členěny do jednotlivých tematických celků a každý rok jsou probrány 4 díly. Učebnice jsou uspořádány tak, aby je bylo možné použít při výkladu nové látky či jejím procvičování ve vyučovacích hodinách nebo v domácí přípravě žáků. Dostatečné množství příkladů umožňuje důkladné procvičení probíraného učiva. Dále jsou využívány podporné webové stránky pro výuku matematiky.

Žáci nižšího stupně gymnázia se účastní matematických soutěží. V primě, v sekundě a v tercii se jedná hlavně o Pythagoriádu, jejíhož školního kola se účastní většina žáků a do okresního kola postupuje 5 nejlepších. Studenty nižšího stupně gymnázia podporujeme také v účasti v matematické olympiádě (kategorie Z6 – Z9) a v logické olympiádě.

Výchovné a vzdělávací strategie

Matematika na nižším stupni osmiletého gymnázia přispívá významně k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Matematika názorně demonstrovuje přechod od konkrétního k abstraktnímu, vyžaduje různorodost postupů řešení, podporuje samostatnost, ale i nutnost spolupráce při řešení problémů. Pomáhá učit žáky formulovat myšlenky a obhájit je, a přitom sledovat i jiný možný myšlenkový postup, který vede ke stejnému cíli. Významně pomáhá k rozvoji inforatického myšlení.

Získané poznatky a dovednosti žáci aktivně využijí v reálném životě a v ostatních přírodovědeckých předmětech. (fyzika, chemie, informatika, zeměpis...) a okrajově v humanitních předmětech (výtvarná výchova, dějepis). V souladu s profilem absolventa školy chceme, aby žáci v matematické gramotnosti získali požadované znalosti a dovednosti, aktivně využívali pomůcky, aplikace aj.

Kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žákovi vyzkoušet různé metody a formy činnosti: žák efektivně procvičuje nabytých poznatků při řešení matematických úloh, sám studuje jednoduché matematické texty a řešené příklady, vyhledává informace z různých zdrojů (knihy, internet...), třídí získané informace a připravuje je k dalšímu zpracování
- rozvíjí paměť žáků prostřednictvím zadávání numerických výpočtů a podporuje osvojování nezbytných matematických vztahů a algoritmů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- řeší úlohy od jednodušších k složitějším
- zařazuje problémové úlohy, např. z matematických olympiád
- zařazuje problémové úlohy, které žák řeší z různých hledisek
- podporuje logické postupy při řešení úloh

Kompetence komunikativní

Učitel:

- používá odbornou terminologii a trvá na jejím používání
- dbá, aby se žáci vyjadřovali stručně a jasně s použitím matematického jazyka
- podporuje komunikaci žáků při řešení problémů
- vyžaduje komentář při řešení problémů
- zadáváním skupinové práce vede žáky ke spolupráci, vzájemné komunikaci

Žák se učí přijímat svou roli ve skupině a pomáhat ostatním žákům

- ukazuje a zdůrazňuje postup při řešení úloh
  - společné čtení úlohy a její rozbor
  - matematizace problému
  - matematické řešení problému
  - posouzení reálnosti výsledku
  - zapsání slovní odpovědi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- komunikuje s žáky formou dialogu, během kterého je žák schopen reflexe
- vede žáky tak, aby byli schopni odhadnout své možnosti
- podporuje práci v týmu

Žák uplatňuje své individuální schopnosti, vědomosti a dovednosti

- oceněním dobrých výkonů učí žáky vážit si své práce, práce učitele a práce ostatních žáků

Kompetence občanské

Učitel:

- vzdělání chápe jako občanskou povinnost všech zúčastněných (učitel, žák a rodič) a aktivně se angažuje v tomto procesu
- motivuje svou důsledností žáky k zodpovědnému plnění zadaných úkolů
- podává představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- podporuje žáky v dovednosti používat technické pomůcky – PC, kalkulačtor, rýsovací potřeby, tabulky
- kontroluje plnění závazků a povinností
- změnou činností připravuje žáky na různé pracovní podmínky
- snaží se, aby žáci získali návyky systematické a pečlivé práce
- snaží se, aby žáci byli schopni sebehodnocení

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje žáky v dovednosti používat různorodé aplikace vhodné pro výuku nejen matematiky
- podněcuje žáky k rozvoji informatického myšlení (dekompozice, vzory a sekvence, algoritmizace, abstrakce, generalizace, optimalizace a evaluace)

Žák využívá digitální technologie, aby:

- si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti
- zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy
- zkvalitnil výsledky své práce

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá pojem číslo a číslice • zapisuje číslo římskými číslicemi a rozvíjí zápis v desítkové soustavě • určuje, zda je číslo sudé či liché • uspořádá čísla od nejmenšího k největšímu • pracuje s pojmy množina a podmnožina, určuje průnik a sjednocení množin • pracuje s množinami čísel <ul style="list-style-type: none"> • z paměti sčítá a odčítá přirozená čísla • násobí přirozená čísla a dělí je se zbytkem • počítá se závorkami, upřednostňuje násobení a dělení před sčítáním a odčítáním <ul style="list-style-type: none"> • ověří rovnost dvou číselných výrazů • řeší jednoduché typy lineárních rovnic pomocí jednoduchých úprav <ul style="list-style-type: none"> • provede zkoušku dosazením za proměnnou • zaokrouhluje na daný řád a na počet desetinných míst 	<p><u>Učebnice: Úvodní opakování, Prometheus</u></p> <p>Číslo a číslice</p> <p>Množiny Množiny čísel přirozená čísla desetinná čísla</p> <p>Základní početní operace s přirozenými čísly s desetinnými čísly</p> <p>Číselné výrazy s přirozenými čísly</p> <p>Rovnice jednoduché ekvivalentní úpravy zkouška</p> <p>Zaokrouhlování</p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace (práce v hodinách, skupinová práce, domácí příprava)</p> <p>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (samostatná práce v hodinách, domácí příprava)</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, skupinová práce a jiná prezentace.</p> <p>Zvládnutí větších tematických celků je prověřováno písemnými pracemi, které píše každý žák.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje pojmy bod, přímka, úsečka • konstrukčně sestrojí součet a rozdíl úseček, osu a střed úsečky • používá vhodné druhy čar • sestrojí kolmice, rovnoběžky • rozeznává různé druhy úhlů • konstrukčně sestrojí součet a rozdíl úhlů a osu úhlu • počítá s úhly ve stupních a minutách • sestrojí kružnici daného poloměru, danou středem a bodem, popř. průměrem • rozeznává různé typy trojúhelníků • sestrojí trojúhelník podle věty sss • spočítá obvod trojúhelníku • rozezná pravoúhelníky, rovnoběžníky... • narýsuje čtverec a obdélník • spočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku 	<p>Bod, přímka, polopřímka, úsečka Vzájemná poloha přímek Přímky a roviny v prostoru</p> <p>Úhel druhy úhlů velikost úhlu</p> <p>Kružnice a kruh</p> <p>Trojúhelník, čtyřúhelník druhy trojúhelníků podle úhlů druhy trojúhelníků podle stran</p>	<p>OSV – Kooperace a kompetice (skupinová práce v hodinách, soutěže v hodinách)</p> <p>Z – prima – zeměpisná síť</p> <p>VV – geometrické rovinné útvary Z – azimut, zeměpisná měření, kartografie</p>	<p><i>Seznámení se s aplikací Geogebra.</i></p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pozná rychle přirozená čísla dělitelná 10 a 5 • rozlišuje sudá a lichá čísla • vyjadřuje a počítá ciferný součet přirozeného čísla • používá znaky dělitelnosti přirozených čísel • vyjadřuje dělitele libovolného přirozeného čísla • určuje, zda se jedná o prvočíslo nebo o číslo složené • libovolné složené číslo rozloží na součin prvočísel • určuje společné dělitele dvou a více čísel a vybírá největšího z nich • určuje společné násobky dvou a více čísel a vybírá nejmenší z nich • řeší pomocí násobku a dělitele reálné úlohy • určuje pomocí společného dělitele, zda se jedná o čísla soudělná nebo nesoudělná 	<p><u>Učebnice: Dělitelnost, Prometheus</u></p> <p>Násobek Dělitel Dělitelnost součtu, součinu a rozdílu Znaky dělitelnosti dvěma, třemi, čtyřmi, pěti, šesti, osmi, devíti a deseti... Znaky dělitelnosti dalšími čísly (11, 25, 50, 100)</p> <p>Prvočísla a čísla složená Eratostenovo síto Rozklad složených čísel</p> <p>Společný dělitel výčtem prvků největší společný dělitel pomocí prvočíselného rozkladu Společný násobek výčtem prvků nejmenší společný násobek pomocí prvočíselného rozkladu Čísla soudělná a nesoudělná</p>		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozezná shodné útvary • pojmenovává souměrné útvary • určuje počet os souměrnosti v rovinných útvarech • určuje střed souměrnosti v rovinných útvarech • zobrazí jakýkoliv rovinný útvar v osové a středové souměrnosti • při rýsování dbá na správné užívání čar a popisuje útvary dle zvyklosti 	<p><u>Učebnice: Osová a středová souměrnost, Prometheus</u></p> <p>Shodnost v rovině Shodnost některých útvarů shodnost úseček shodnost čtverců shodnost kružnic</p> <p>Osová souměrnost osově souměrné útvary obraz bodu, přímky, úhlu, úsečky a dalších rovinných útvarů</p> <p><i>Doporučeno v primě</i> Středová souměrnost středově souměrné útvary obraz bodu, přímky, úhlu, úsečky a dalších rovinných útvarů</p>	<p>Vv – souměrnost ve výtvarném umění D – souměrnost v architektuře Bi – souměrnost květu F – optika</p>	<p>Možnost použít aplikaci Geogebra.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje části zlomku a zobrazí jej na číselné ose zobrazí zlomek jako část celku (koláče, čokolády...) převádí zlomek na desetinné číslo představí si zlomek jako podíl čísel ve smíšeném čísle rozeznává celky a zlomek rozšiřuje zlomek libovolným číslem krátí zlomek na základní tvar porovnává zlomky podle velikosti najde nejmenšího společného jmenovatele zlomků sčítá a odčítá zlomky násobí zlomky, před násobením zlomky krátí dělení převádí na násobení převrácenou hodnotou výsledek vyjadřuje v požadovaném tvaru (zlomek, smíšené číslo, desetinné číslo) počítá výrazy se zlomky 	<p><i>Opakování z primy</i> <i>Středová souměrnost</i> <i>středově souměrné útvary</i> <i>obraz bodu, přímky, úhlu, úsečky a dalších rovinných útvarů</i></p> <p><u>Učebnice: Racionální čísla a procenta, Prometheus</u> Zlomek a jeho vlastnosti části zlomku zlomek menší než jedna</p> <p>Zlomek jako podíl čísel, smíšené číslo převod zlomku na des. číslo převod smíšeného čísla na zlomek a naopak</p> <p>Desetinné zlomky Rozšiřování a krácení zlomků porovnávání zlomků křížové pravidlo</p> <p>Sčítání zlomků Záporné zlomky Odčítání zlomků Násobení zlomků Dělení zlomků Složené zlomky vlastnosti početních operací se zlomky</p>	<p>F, Ch – výpočty</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, skupinová práce a jiná prezentace.</p> <p>Zvládnutí větších tematických celků je prověřováno písemnými pracemi, které píše každý žák.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje množinu racionálních čísel • zařadí zlomky do racionálních čísel • znázorňuje racionální čísla na číselné ose • intuitivně definuje pojem iracionální číslo <ul style="list-style-type: none"> • definuje procento a promile • procenta a promile uvede jako konkrétní příklady z praxe • výpočtem zjistí počet procent, procentovou část a základ • řeší slovní úlohy s procenty z praxe 	<p>Racionální čísla vlastnosti racionálních čísel</p> <p>Procenta určování procentové části určování základu určování počtu procent</p> <p>Různé úlohy s procenty úrok, daně základy finanční matematiky</p> <p>Promile</p>	<p>Ov – ekonomie Ch – sekunda, tercie – roztoky, směsi, hmotnostní a objemová procenta</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozděluje trojúhelníky podle vnitřních úhlů a podle délek stran aplikuje znalosti o vnitřních a vnějších úhlech v trojúhelníku rozpozná shodné trojúhelníky podle vět sss, sus, usu, Ssu definuje a sestrojí střední příčky, výšky a těžnice v trojúhelníku používá znalosti o výškách, těžnicích a středních příčkách v početních a konstrukčních úlohách najde středy a sestrojí kružnici opsanou a kružnici vepsanou trojúhelníku sestrojí trojúhelník ze zadaných údajů, zapíše postup a pečlivě sestrojí konstrukci <ul style="list-style-type: none"> rozděluje čtyřúhelníky na obecné a pravidelné dělí čtyřúhelníky na lichoběžníky a rovnoběžníky sestrojí lichoběžník, pojmenovává jeho části a používá v úlohách vlastností lichoběžníku 	<p><u>Učebnice: Trojúhelníky a čtyřúhelníky, Prometheus</u> Trojúhelníková nerovnost Druhy trojúhelníků Osové souměrné trojúhelníky Vnitřní a vnější úhly v trojúhelníku</p> <p>Shodnost trojúhelníků věta sss, sus, usu, Ssu Střední příčky trojúhelníku Těžnice trojúhelníku Výšky trojúhelníku</p> <p>Kružnice opsaná a vepsaná</p> <p>Konstrukce trojúhelníku</p> <p>Čtyřúhelník vnitřní úhly v čtyřúhelníku konstrukce čtyřúhelníku Lichoběžník vlastnosti lichoběžníku konstrukce lichoběžníku</p>	<p>OSV – Kooperace a kompetice (skupinová práce a soutěže v hodinách)</p> <p>Čj – matematická věta</p> <p>Vv – shodné útvary ve výtvarném umění (kopie, repliky...) – geometrické tvary v umění – kubismus D – geometrické tvary v architektuře – český kubismus</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, skupinová práce a jiná prezentace.</p> <p>Zvládnutí větších tematických celků je prověřováno písemnými pracemi, které píše každý žák.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dělí rovnoběžníky podle délek stran a podle úhlů (kosoúhelníky a pravoúhelníky) • používá vlastností rovnoběžníků v konstrukčních a početních úlohách • spočítá obvod a obsah trojúhelníku • znalosti o trojúhelníku aplikuje na čtyřúhelník • řeší slovní úlohy na obvody a obsahy trojúhelníku a čtyřúhelníku 	<p>Rovnoběžníky vlastnosti rovnoběžníku konstrukce rovnoběžníku</p> <p>Obsahy</p>		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovává části hranolů s různými podstavami (vrcholy, hrany, podstavy, boční stěny, plášť, výška, úhlopříčky stěnové, tělesové) • zobrazí hranol ve volném rovnoběžném promítání • načrtne v rovině síť libovolného hranolu • převádí jednotky povrchu a objemu • spočítá ze zadaných údajů povrch hranolu • znalosti o povrchu hranolu aplikuje na reálné příklady • spočítá ze zadaných údajů objem hranolu • znalosti o objemu aplikuje na reálné, konkrétní příklady 	<p><u>Učebnice: Hranoly, Prometheus</u> Hranol, kvádr, krychle rozdělení hranolů</p> <p>Zobrazení hranolů Síť hranolů</p> <p>Povrch hranolu</p> <p>Objem hranolu</p>	<p>F – výpočty: objem, hmotnost, hustota, Archimédův zákon</p>	<p>Při výuce sítí hranolů je vhodné použít matematický SW Cabri Geometrie II Plus, Geogebra</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyjmenuje části mocniny a odmocniny • z paměti umocňuje a odmocňuje některá přirozená čísla • zaokrouhluje a poté umocňuje a odmocňuje pomocí tabulek a pomocí kalkulačky • provádí odhad druhé odmocniny • rozumí pojmu iracionální číslo a pracuje s množinou reálných čísel • pomocí tabulek a kalkulačky určuje hodnotu třetí mocniny a odmocniny • počítá s vyššími mocninami, vysvětlí pojem mocnina s přirozeným exponentem • zapisuje velká a malá čísla pomocí mocniny o základu 10 • vysloví, zapíše a jednoduchým způsobem dokáže Pythagorovu větu • aplikuje Pythagorovu větu ve výpočtech, pozná pythagorejskou trojici, pozná, zda tři čísla mohou být stranami pravoúhlého trojúhelníku 	<p><u>Učebnice: Výrazy 1, Prometheus</u> Druhá mocnina Druhá odmocnina definice druhé odmocniny</p> <p>Reálná čísla iracionální číslo Třetí mocnina Třetí odmocnina Vyšší mocniny pravidla pro počítání s mocninami s přirozeným a celočíselným exponentem Malá a velká čísla zápisy pomocí 10^n</p> <p>Pythagorova věta v pravoúhlém trojúhelníku v dalších rovinných útvech úhlopříčka ve čtverci, výška v rovnostranném trojúhelníku...</p>	<p>OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (práce v hodinách)</p> <p>F – skládání sil D – řeční filozofové, osobnosti</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru racionálních čísel, zjednodušuje složené číselné výrazy • dělí mnohočleny podle různých kritérií • sčítá a odčítá mnohočleny • násobí mnohočlen reálným číslem • násobí mnohočlen mnohočlenem • používá vzorců $(a \pm b)^2$; $(a + b)(a - b)$ • dělí mnohočlen jednočlenem a určuje podmínky dělení 	<p>Číselné výrazy</p> <p>Výrazy s proměnnými klasifikace mnohočlenů opačné výrazy</p> <p>Sčítání a odčítání mnohočlenů Násobení mnohočlenů Dělení mnohočlenů jednočlenem</p>	<p>F, Ch – aplikace a úpravy vzorců</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá pojem rovnost, proměnná a rovnice • provádí ekvivalentní úpravy • řeší lineární rovnice s jednou neznámou a provádí zkoušku dosazením za proměnnou do levé a pravé strany rovnice • rovnice aplikuje na slovní úlohy • řeší slovní úlohy o pohybu • vyjadřuje neznámou ze vzorce pomocí ekvivalentních úprav <ul style="list-style-type: none"> • užívá pojem nerovnost • zobrazí a zapíše různé druhy intervalů, které chápe jako podmnožiny reálných čísel • upravuje a řeší nerovnice a jejich výsledek vyjadřuje jako interval • výsledek ověřuje pro libovolnou hodnotu intervalu • řeší nerovnice na různých číselných množinách 	<p><u>Učebnice: Rovnice a nerovnice, Prometheus</u> Rovnost a rovnice</p> <p>Ekvivalentní úpravy rovnice</p> <p>Slovní úlohy řešené rovnicemi Úlohy o pohybu Vyjadřování neznámé ze vzorce</p> <p><i>Doporučeno v sekundě</i> Nerovnost relace $\leq; \geq; \langle; \rangle$</p> <p>Intervaly uzavřené, otevřené, polouzavřené zápis a zobrazení intervalů</p> <p>Nerovnice a jejich řešení ekvivalentní úpravy rovnic ověření správnosti výsledku</p>	<p>F, Ch – výpočty vyjadřování různých veličin ze vzorce</p> <p>F – úlohy s problematikou dráha, rychlost a čas, Archimédův zákon</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • užívá pojem nerovnost • zobrazí a zapíše různé druhy intervalů, které chápe jako podmnožiny reálných čísel • upravuje a řeší nerovnice a jejich výsledek vyjadřuje jako interval • výsledek ověřuje pro libovolnou hodnotu intervalu • řeší nerovnice na různých číselných množinách <ul style="list-style-type: none"> • definuje kružnici a kruh jako množinu bodů • sestrojí kružnici a kruh s danými parametry • určí vzájemnou polohu kružnice a přímky a vzájemnou polohu dvou kružnic • narýsuje tečnu v bodu dotyku • pojmenuje části kruhu a kružnice, používá pojmy mezikružší, výseč, úseč a středový úhel • vysvětlí pojem Thaletova kružnice, používá Thaletovu kružnici při konstrukci tečny z bodu ke kružnici a v konstrukci trojúhelníku 	<p><i>Opakování ze sekundy</i> Nerovnost relace $\leq; \geq; \langle; \rangle$</p> <p>Intervaly uzavřené, otevřené, polouzavřené zápis a zobrazení intervalů</p> <p>Nerovnice a jejich řešení ekvivalentní úpravy nerovnic ověření správnosti výsledku</p> <p><u>Učebnice: Kruhy a válce, Prometheus</u> Kružnice Kruh Kružnice a přímka sečna, tečna, vnější přímka, tětiva Dvě kružnice středná</p> <p>Části kružnice a kruhu mezikružší, výseč a úseč Thaletova kružnice</p> <p>Délka kružnice Ludolfovo číslo, délka oblouku, obvod kružnice</p>	<p>Vv – geometrické tvary</p> <p>D – starořecké osobnosti</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, skupinová práce a jiná prezentace.</p> <p>Zvládnutí větších tematických celků je prověřováno písemnými pracemi, které píše každý žák.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • spočítá délku kružnice a obsah kruhu a jejich částí • zobrazí válec, zobrazí kružnici jako elipsu, sestrojí si síť válce • spočítá ze zadaných hodnot povrch a objem válce <ul style="list-style-type: none"> • definuje poměr, postupný poměr a úměru, poměr rozšiřuje, krátí a převádí na základní tvar • počítá s poměrem, rozděluje celek v daném poměru <ul style="list-style-type: none"> • vyjadřuje závislost veličin, rozeznává přímou a nepřímou úměrnost, zadává úměrnosti tabulkou, vzorcem a zobrazuje grafy úměrnosti <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje přímou a nepřímou úměrnost v konkrétních slovních úlohách • používá trojčlenku ve výpočtech s procenty • převádí vzdálenosti na mapě do skutečné velikosti a naopak <ul style="list-style-type: none"> • vytvoří ze zadaných dat různé druhy diagramů (sloupkový, kruhový...) 	<p>Obsah kruhu obsah kruhu, obsah výseče</p> <p>Válec síť válce, podstavy a plášť válce</p> <p>Povrch válce</p> <p>Objem válce</p> <p><u>Učebnice: Úměrnosti, Prometheus</u></p> <p>Poměr hodnota poměru, krácení a rozšiřování poměru, základní tvar poměru</p> <p>Úměra</p> <p>Postupný poměr</p> <p>Závislost veličin vyjádření závislosti</p> <p>Přímá úměrnost graf přímé úměrnosti</p> <p>Nepřímá úměrnost graf nepřímé úměrnosti</p> <p>Trojčlenka</p> <p>Měřítko mapy</p> <p>Diagramy</p>	<p>F – typy pohybů a grafy, závislost fyzikálních veličin</p> <p>Z – měřítko map a plánů</p>	<p><i>Grafy přímé a nepřímé úměrnosti je možné vyučovat s užitím interaktivní tabule a programů Cabri Geometrie II, Geogebra a Derive 6.</i></p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí základní geometrické konstrukce • sestrojí trojúhelníky podle vět sss, sus, usu • definuje základní geometrické útvary jako množinu bodů daných vlastností • provede rozbor, zapíše a zkonstruuje konstrukční úlohu s problematikou množin bodů daných vlastností • provede rozbor, zapíše a zkonstruuje trojúhelník ze zadaných hodnot • provede rozbor, zapíše postup a zkonstruuje čtyřúhelník ze zadaných hodnot • zobrazí jakýkoliv geometrický útvar v posunutí 	<p><u>Učebnice: Geometrické konstrukce, Prometheus</u></p> <p>Základní konstrukce osa úsečky, střed úsečky, osa úhlu, přenesení délky úsečky, konstrukce trojúhelníků podle základních vět Množiny bodů daných vlastností množiny bodů, množiny středů kružnic Konstrukční úlohy</p> <p>Konstrukce trojúhelníku kombinace strana, úhel, výška, těžnice</p> <p>Konstrukce čtyřúhelníku kombinace strana, úhel, úhlopříčka nebo druh čtyřúhelníku</p> <p>Posunutí orientovaná úsečka, zobrazení bodu, úsečky, přímky a dalších geometrických útvarů</p>	<p>OSV – Komunikace (zápis postupu v konstrukčních úlohách)</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná lomený výraz, určí podmínky existence výrazu, výraz rozšiřuje číslem a jiným výrazem, výraz krátí na nejjednodušší tvar • sčítá, odčítá, násobí a dělí lomené výrazy • řeší komplikovanější lomené výrazy se závorkami • řeší lineární rovnice, používá pojem rovnost a provádí zkoušku ze zadání • řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, určuje podmínky, popř. provádí zkoušku • řeší kvadratickou rovnici různými způsoby • řeší slovní úlohy s uplatněním rovnic • řeší soustavy rovnic pomocí různých metod, zvolí nejvhodnější metodu • interpretuje geometrický význam výsledku, jako průsečík dvou přímk • řeší kombinací metod soustavy lineárních a kvadratických rovnic • znalosti řešení soustav rovnic aplikuje na slovní úlohy 	<p><i>Opakování z tercie</i> Lomené výrazy krácení a rozšiřování lomených výrazů, podmínky existence lomených výrazů</p> <p>Sčítání a odčítání lomených výrazů Násobení a dělení lomených výrazů</p> <p><u>Učebnice: Rovnice a jejich soustavy, Prometheus</u> Rovnice a jejich úpravy</p> <p>Rovnice s neznámou ve jmenovateli</p> <p>Kvadratická rovnice rozklad kvadratického trojčlenu řešení přes diskriminant</p> <p>Slovní úlohy 1 o pohybu o společné práci o směsích</p> <p>Rovnice s více neznámými srovnávací metoda sčítací metoda substituční metoda soustava lineární a kvadratické rovnice</p> <p>Slovní úlohy 2</p>	<p>F – výpočty – dráha, rychlost, čas</p> <p>Ch – směsi, roztoky</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, skupinová práce a jiná prezentace.</p> <p>Zvládnutí větších tematických celků je prověřováno písemnými pracemi, které píše každý žák.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje funkci jako určitý druh závislosti, používá různé druhy zadání funkcí • sestrojí graf funkce jako množinu uspořádaných dvojic (bodů) odpovídajících předpisu funkce • určuje definiční obor jednoduchých složených funkcí • narýsuje graf lineární funkce, určuje její předpis ze zadaných informací • rozlišuje druhy lineárních funkcí (přímá úměrnost, konstantní funkce) • používá pojmy rostoucí a klesající funkce na intervalu a na definičním oboru • graficky vyřeší libovolnou lineární rovnici a jejich soustavy • definuje absolutní hodnotu čísla • počítá číselné výrazy s absolutní hodnotou • narýsuje graf lineární funkce s absolutní hodnotou 	<p><u>Učebnice: Funkce, Prometheus</u></p> <p>Funkce jako matematický pojem definice funkce definiční obor funkce funkční hodnota graf funkce</p> <p>Přímá úměrnost monotonie funkce Lineární funkce</p> <p>Grafické řešení rovnic</p> <p>Absolutní hodnota definice výrazy s absolutní hodnotou grafy s absolutní hodnotou</p>	<p>OSV – Kreativita (práce s grafy)</p> <p>Ch, F – grafy jako výsledky pokusů</p>	<p><i>Při výuce funkcí se může používat matematický SW Cabri Geometrie II Plus, Geogebra a Derive 6.</i></p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje graf kvadratické funkce • určuje předpis kvadratické funkce ze zadaných hodnot, rozhoduje, zda daný bod leží na grafu... • řeší graficky kvadratickou rovnici, popř. soustavu kvadratické a lineární rovnice • rozlišuje konkávní a konvexní útvar • narýsuje graf nepřímé úměrnosti • rozhoduje, zda daný bod leží na grafu • graficky řeší slovní úlohy o pohybu • spočítá ze zadaných statistických hodnot aritmetický průměr, modus a medián • vybere podle hodnot nejvhodnější charakteristiku • statistické informace zobrazí jako diagram (sloupkový, kruhový) 	<p>Kvadratická funkce nelineární funkce předpis a graf kvadratické funkce parabola jako kuželosečka grafické řešení kvadratické rovnice</p> <p>Nepřímá úměrnost</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Základy statistiky soubor, jednotka a znak četnost, relativní četnost aritmetický průměr, modus a medián</p> <p>Diagramy</p>	<p>F– optika, zrcadlo</p> <p>F, Ch – průměry pro výpočty v laboratorních cvičeních, statistické chyby...</p> <p>Z – průměrné geografické hodnoty – mapy průmyslu, obyvatelstva – klimadiagramy</p>	<p><i>Zpracování statistických souborů je ukázáno v aplikaci Excel.</i></p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá definici matematické podobnosti • užívá vět o podobnosti k důkazům a k řešení reálných příkladů • definuje libovolnou z goniometrických funkcí pro libovolný pravoúhlý trojúhelník • určí hodnoty gon. funkcí pomocí kalkulačky • určí pomocí kalkulačky libovolný úhel příslušející k hodnotě gon. funkce • načrtne grafy gon. funkcí • řeší pravoúhlý trojúhelník (trigonometrie) • využívá znalostí ve slovních úlohách • určuje hodnoty gon. funkcí pomocí vztahů • odvozuje některé hodnoty gon. funkcí ze čtverce, z rovnostranného trojúhelníku 	<p><u>Učebnice: Podobnost a funkce úhlu, Prometheus</u> Podobnost útvarů koeficient podobnosti Podobné trojúhelníky věty o podobnosti trojúhelníků uu, sss, sus Užití podobnosti slovní úlohy dělení úsečky v poměru konstrukce trojúhelníků</p> <p>Sinus ostrého úhlu Kosinus ostrého úhlu Tangens a kotangens ostrého úhlu definice gon. funkcí přes pravoúhlý trojúhelník grafy gon.funkcí</p> <p>Řešení úloh o trojúhelníku</p> <p>Vztahy mezi funkcemi úhlů</p>	<p>Vv – podobnost ve výtvarném umění</p> <p>F – výpočty</p>	<p><i>Možnost využití aplikací Geogebra, Derive 6 a Cabri geometrie II.</i></p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> definiuje základní geometrické pojmy (bod, přímka, rovina) určí ze zadaných informací vzájemnou polohu dvou přímek, přímky a roviny a dvou rovin vč. kolmosti definiuje a určuje vzdálenost bodu od přímky a roviny, vzdálenost dvou rovnoběžek a mimoběžek, vzdálenost dvou rovnoběžných rovin definiuje a určuje odchylku dvou různoběžek, dvou různoběžných rovin a odchylku přímky od roviny definiuje jehlan, popisuje jeho části, počítá povrch a objem jehlanu, znalosti používá v konkrétních příkladech rozezná kužel, popisuje jeho části, používá vzorce na výpočet povrchu a objemu, používá je v konkrétních příkl. rozezná komolý kužel a jehlan, popisuje jejich části, používá vzorce na výpočet povrchu a objemu, používá je v konkrétních příkladech rozlišuje kouli a kulovou plochu, určuje vzájemnou polohu přímky a roviny s koulí, spočítá objem a povrch koule a aplikuje tyto vzorce v úlohách 	<p><u>Učebnice: Jehlany a kužele, Prometheus</u> Přímky a roviny v prostoru vzájemná poloha přímek a rovin</p> <p>Kolmost přímek a rovin</p> <p>Vzdálenost a odchylky</p> <p>Jehlany Kužele části jehlanu a kužele kolmé a kosé jehlany a kužele sítě jehlanů a kužele objem a povrch jehlanu a kužele</p> <p>Komolé jehlany a kužele části komolých těles objem a povrch komolých těles sítě komolých těles</p> <p>Koule vzájemná poloha koule a přímky vzájemná poloha koule a roviny objem a povrch koule</p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání (geometrická představivost) OSV – Kreativita (originalita řešení)</p> <p>Z, F – sluneční soustava, planety, globus Ch – tvary atomů</p>	

Učební osnovy předmětu **INFORMATIKA**

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu, organizace výuky

Vzdělávací obsah předmětu *Informatika* pro nižší stupeň osmiletého gymnázia vychází ze vzdělávacích oblastí Informatika a Člověk a svět práce RVP ZV.

Vzdělávací oblast **Informatika** se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Předmět je určen všem žákům primy, sekundy, tercie a kvarty osmiletého gymnázia v rozsahu 1 hodina týdně v primě, 1 hodina v sekundě, 1,5 hodiny v tercii a 2 hodiny v kvartě. Výuka probíhá v moderní multimediální učebně a v počítačových učebnách. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby každý pracoval samostatně na svém počítači.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Předmět informatika je v základním vzdělávání založen na aktivních činnostech žáků s informacemi, zejména rychlém vyhledávání a následném zpracování informací do požadované podoby. Umožňuje realizovat samostatnosti spolupráci žáků a pracovat efektivně.

Dovednosti získané v rámci informatiky lze aplikovat ve všech oblastech základního vzdělávání. Tím překračuje rámec jediného předmětu a stává se součástí všech odborných vzdělávacích disciplín.

Realizovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede studenty k systematickému pojetí procesu zpracovávání a vyhodnocování informací
- hodnotí proces zpracování informací a vhodnost volby způsobu a prostředí, porovnává výsledky práce žáků navzájem a konfrontuje je s obecně platnými zásadami, formuluje závěry formou vlastních prezentací a tím vede žáky k samostatné práci i spolupráci

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- podněcuje v žácích snahu o samostatné nalezení řešení problémů
- provokuje intelekt žáků otázkami jdoucími za povrchní pohled na skutečnosti

Kompetence komunikativní

Učitel:

- využíváním počítače a dalších periferních zařízení zvyšuje organizaci a efektivitu práce
- předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci
- vyžaduje od žáků střídme, jasné a logicky strukturované vyjádření
- podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně komunikace živé

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- nabádá žáky k zodpovědnému přístupu k předmětu, řešení úkolů i k jiným každodenním aktivitám
- předvádí žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji (ověřování správnosti) a upozorňuje na obecně platné zásady práce s daty

Kompetence občanské

Učitel:

- na příkladech působení prvků z oblasti ICT na společnost odhaluje žákům základní pravidla zapojení jedince do jejího chodu
- učí žáky kriticky posuzovat jednotlivá řešení problémů z oblasti ICT ve společnosti, oceňovat ta dobrá a užitečná a motivuje žáky k aktivnímu zapojení vlastní tvorbou

Kompetence pracovní

Učitel:

- podporuje práci s technickými pomůckami – osobní počítač, kalkulátor, scanner, tiskárny, digitální fotoaparát atp. – a tak je jeho práce efektivnější a organizace činností racionálnější
- vyžaduje výsledky zpracované do tabulek, grafů, přehledů a prezentací, využívá funkce informatiky jako prostředku nejen ke zpracování informací, ale i k modelování přírodních a sociálních jevů a procesů

Kompetence digitální

Učitel:

- rozvíjí u žáků dovednost ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- připravuje takové aktivity, při nichž žák získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah
- vede žáka k tomu, aby vytvářel a upravoval digitální obsah, kombinoval různé formáty, vyjadřoval se za pomoci digitálních prostředků
- vede žáka k poznání, jak využívat digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- seznamuje žáky s novými technologiemi, vede je ke kritickému hodnocení jejich přínosu a reflexi rizik jejich využívání

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisejí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému • nainstaluje a odinstaluje aplikaci • vytvoří, upraví a uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory • vybere vhodný formát pro uložení dat • vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě • porovná různé metody zabezpečení účtů • spravuje sdílení souborů • pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy • zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy 	<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hardware x software • Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému • Správa souborů, struktura složek • Instalace aplikací <ul style="list-style-type: none"> • Domácí a školní počítačová síť • Fungování a služby internetu • Princip e-mailu • Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) • Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna) 	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Kreativita; Komunikace; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Hodnoty, postoje, praktická etika - využití počítače v hodinách</p>	<p>Žák je hodnocen na základě práce v hodinách. Učitel sleduje aktivitu a pokroky každého žáka v dané oblasti, které prostřednictvím zadaných úkolů a projektů průběžně ověřuje.</p> <p>Diskuze, praktické činnosti, ukázky, výklad</p>

<p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná zakódované informace kolem sebe zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer zakóduje v obrázku barvy více způsoby zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ke kódování využívá i binární čísla <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) odpoví na otázky na základě dat v tabulce popíše pravidla uspořádání v existující tabulce doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy navrhne tabulku pro záznam dat propojí data z více tabulek či grafů popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracuje pojmenuje role uživatelů a vymezi jejich činnosti a s tím související práva 	<p>Data, informace a modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Binární kód, logické A a NEBO <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty <ul style="list-style-type: none"> Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva 		<p>Diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách</p>
--	---	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <p>Algoritmizace a programování – blokové programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní <p>Data, informace, modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší 	<p>Algoritmizace a programování – blokové programování</p> <ul style="list-style-type: none"> • základní pojmy – algoritmizace, programování • blokové programování v programu Scratch – vytvoření vlastního programu, opakování... <p>Data, informace, modelování</p> <ul style="list-style-type: none"> • Standardizovaná schémata a modely • Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu 	<p>Využití počítače v hodinách všech předmětů – tvorba referátů, prezentací, hledání informací</p> <p>OSV – Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Kreativita (skupinová práce)</p>	<p>Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> • problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností <p>Algoritmizace a programování – podmínky, postavy, události</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	<ul style="list-style-type: none"> • Orientované grafy, automaty • Modely, paralelní činnost <p>Algoritmizace a programování – podmínky, postavy, události</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opakování s podmínkou • Události, vstupy • Objekty a komunikace mezi nimi		
---	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák: Algoritmizace a programování – větvení, parametry, proměnné</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • používá souřadnice pro programování postav • používá parametry v blocích, ve vlastních blocích • vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu • diskutuje různé programy pro řešení problému • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<p>Algoritmizace a programování – větvení, parametry, proměnné</p> <ul style="list-style-type: none"> • Větvení programu, rozhodování • Grafický výstup, souřadnice • Podprogramy s parametry • Proměnné 	<p>Propojení se všemi předměty, využití IT ve všech předmětech</p>	<p>Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti</p>

Informační systémy <ul style="list-style-type: none"> • při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky • používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) • řeší problémy výpočtem s daty • připíše do tabulky dat nový záznam • seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) • používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy • ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	Informační systémy <ul style="list-style-type: none"> • Relativní a absolutní adresy buněk • Použití vzorců u různých typů dat • Funkce s číselnými vstupy • Funkce s textovými vstupy • Vkládání záznamu do databázové tabulky • Řazení dat v tabulce • Filtrování dat v tabulce • Zpracování výstupů z velkých souborů dat		Samostatná práce, problémová výuka, projekt
--	--	--	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <p>Algoritmizace a programování – programovací projekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně 	<p>Algoritmizace a programování – programovací projekty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Programovací projekt a plán jeho realizace • Popsání problému • Testování, odladění, odstranění chyb • Pohyb v souřadnicích • Ovládání myši, posílání zpráv • Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu • Nástroje zvuku, úpravy seznamu • Import a editace kostýmů, podmínky • Návrh postupu, klonování. • Animace kostýmů postav, události • Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné • Výrazy s proměnnou • Tvorba hry s ovládáním, více seznamů • Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy 	<p>Využití počítače v hodinách všech předmětů</p>	<p>Samostatná práce, praktické činnosti, diskuse, projektová výuka</p>

<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasilání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	<p>Digitální technologie Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat		<p>Projektová výuka, samostatná/skupinová práce</p>
--	--	--	---

	Digitální identita <ul style="list-style-type: none"> • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies		
--	--	--	--

Učební osnovy předmětu DĚJEPIS

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu, organizace výuky

Vyučovací předmět *Dějepis* je vyučován v prvním až čtvrtém ročníku osmiletého gymnázia, a to v týdenní dotaci dvou vyučovacích hodin. Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Hlavní část výuky dějepisu tvoří výklad učitele, který je doplňován žákovskými referáty, krátkodobými projekty. Jako vyučovací metoda se používá také dramatická výchova, což má napomoci „osobnímu setkání“ s historickou látkou; a také dialogická metoda, což si klade za cíl tvorbu historického myšlení žáků a pojmání historických událostí v širším kontextu.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Uplatňuje se také zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjení takové časové a prostorové představy i empatie, které umožní žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti.

Realizovaná průřezová témata

- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- na základě srozumitelného výkladu ukládá žákům různé úkoly, jako např. práci s historickou mapou, vyhledávání v knižních či elektronických zdrojích apod. tak, aby se sami naučili vyhledávat informace, samostatně je zpracovávat a předávat

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadáváním krátkých referátů o dílčí historické problematice učí žáky tvořivě využívat získané poznatky, srovnávat, argumentovat, vyvozovat a hodnotit

Kompetence komunikativní

Učitel:

- dbá na kultivované vyjadřování, na přesný výklad historických pojmů a logický sled žakovského výkladu, a to jak při připraveném projevu, tak i v případné spontánní diskusi

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k zájmu o historii a k diskusím nad probíranou látkou. Zároveň posiluje v žácích vědomí sounáležitosti a odpovědnosti k celku

Kompetence občanské

Učitel:

- vybírá z jednotlivých úseků historie skutečnosti, které přispívají u žáků k vytváření občanského povědomí, na základě toho žáci dokážou samostatně posuzovat některé otázky současnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- důsledným přístupem, jasnými a čitelnými požadavky, kontrolou odevzdané práce, hodnocením příspěvků do hodin dějepisu učí žáky zodpovědnosti, vytváří v nich žádoucí studijní návyky

Kompetence digitální

Učitel:

- zadáváním samostatné či skupinové práce vede žáky k využívání IT a zdokonalování se v práci s nimi; vede žáky ke kritickému přístupu v získávání a reprodukci informací z internetových zdrojů, dbá na dodržování autorských práv

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • interpretuje citát „Historie učitelka života“ • aplikuje důležitost mezníků osobní historie na historii celého lidstva • vyjmenuje zdroje informací o minulosti, vysvětlí vybrané pojmy jako např. archeologie, muzeum • orientuje se na časové přímce a v historické mapě • seřadí historické epochy v chronologickém sledu <ul style="list-style-type: none"> • jmenuje tělesné změny ve vývoji předchůdců člověka až k dnešnímu typu • charakterizuje způsob života pravěkých lidí, způsob obživy, obydlí, ošacení, používané pracovní nástroje apod. • popíše náboženské představy pravěkých lidí, uvede příklady • jmenuje významné památky pravěku • popíše přínos Keltů v životě pravěkých lidí • srovná životní úroveň na našem území v době osídlení Kelty a Germány 	<p>Úvod do dějepisu Historické prameny, instituce Historický prostor a čas</p> <p>Pravěk Život lidí v pravěku Vývoj předchůdců člověka Periodizace pravěku Umění a víra v životě pravěkých lidí</p>	<p>M, F – časová přímka, měření času</p> <p>Bi – biologie člověka</p> <p>MKV - Etnický původ VMEGS - Jsme Evropané</p>	<p>V průběhu celého školního roku je práce žáků hodnocena na základě ústního a písemného zkoušení. Do hodnocení se zahrnuje i vypracování samostatných úkolů, referátů, prezentací apod. Učitel přihlíží také k aktivitě jednotlivých žáků v hodinách dějepisu.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jmenuje znaky odlišující pravěk a starověk • vysvětlí vliv přírodních podmínek na vznik prvních zemědělských civilizací • jmenuje a vysvětlí společné znaky nejstarších starověkých států • srovná náboženské systémy jednotlivých států • charakterizuje kulturní přínos jednotlivých států pro budoucnost <ul style="list-style-type: none"> • jmenuje vybrané pomocné historické vědy, vysvětlí jejich náplň a význam pro historickou vědu • aplikuje znalosti z již probraného učiva do systému PVH – např. v paleografii druhy písem v jednotlivých staroorientálních státech apod. • aplikuje znalosti PVH pro osobní historii (např. sestaví stručný osobní rodokmen s využitím genealogických znamének, nebo objasní původ a význam svého křestního jména) 	<p>Starověk Staroorientální státy</p> <p>Pomocné vědy historické</p>	<p>Čj – vznik a druhy písma, literární památky M – tzv. šedesátková soustava F – zavlažovací systémy MKV - Kulturní diference EV - Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí</p> <p>Čj – písmo, původ jmen</p> <p>M – genealogie – práce se symboly F – míry a váhy</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje přírodní podmínky Řecka • vysvětlí souvislosti mezi vybranými antickými bájemi a historickou skutečností (např. palác v Knossu a pověst o labyrintu apod.) • charakterizuje odlišnosti mezi Spartou a Athénami • vysvětlí pojem Velká řecká kolonizace • charakterizuje řecko-perské války a jejich nejvýznamnější bitvy • uvede příčiny a důsledky peloponéských válek • vysvětlí pojem helénismus • charakterizuje přínos řecké kultury a vzdělanosti pro současníky i budoucí generace 	<p>Antický svět Starověké Řecko</p>	<p>Čj – báje a pověsti M, F – významní řečníci matematikové a fyzikové VMEGS - Jsme Evropané VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje přírodní podmínky • periodizuje dějiny starověkého Říma • objasní význam Etrusků pro historii Říma • uvede příklady římských úřadů v době republiky a objasní jejich funkci • charakterizuje Punske války včetně jejich významu pro vznik Římského impéria • jmenuje důsledky dobovačných válek pro život v Římě • popíše průběh Spartakova povstání, vysvětlí pojmy gladiátor, aréna apod. • vysvětlí pojem triumvirát, úlohu Kleopatry v římských dějinách • jmenuje vybrané představitele římského císařství a jejich dějinný přínos • charakterizuje podmínky vzniku křesťanství a jeho vliv na dějiny Říma • vysvětlí pojem stěhování národů a jeho souvislost s rozpadem Římského impéria • popíše život a zábavu starověkých Římanů, jejich kulturní přínos světu 	<p>Antický svět Starověký Řím</p>	<p>Ov – státověda</p> <p>Čj – římské drama a divadlo Tv – olympijské hry, gladiátoři</p> <p>VMEGS – Jsme Evropané VDO – Občan, občanská společnost a stát MKV – Etnický původ</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vymezí éru středověku • charakterizuje zkonstituování středověké společnosti, úlohu šlechty a církve v životě středověkých lidí • uvede příklady významných raných středověkých říší, orientuje se v jejich zlomových událostech či vládnoucích představitelích • charakterizuje islám • vysvětlí účel křížových výprav • diskutuje podstatu a smysl mezináboženského dialogu • jmenuje zakladatelské rody, popř. panovníky našich sousedících států • vysvětlí přínos Vikingů a jejich význam pro vývoj vybraných středověkých říší • odůvodní vznik a existenci Sámovy říše • jmenuje významné představitele Velké Moravy • popíše přínos cyrilometodějské mise 	<p>Raný středověk Raně středověké říše Křesťanství ve středověku První státní útvary na našem území</p>	<p>Čj – cyrilometodějská mise Vv – románský sloh Bi – výchova ke zdraví Aj, Nj – reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MKV - Etnický původ</p>	<p>V průběhu celého školního roku je práce žáků hodnocena na základě ústního a písemného zkoušení. Do hodnocení se zahrnuje i vypracování samostatných úkolů, referátů, prezentací apod. Učitel přihlíží také k aktivitě jednotlivých žáků v hodinách dějepisu.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jmenuje významné představitele rodu Přemyslovců a jejich činy přispívající k rozvoji českého státu či významně zasahující do jeho historie • popíše na příkladech životní styl středověkých lidí (např. způsob obživy, víru, každodenní život) • charakterizuje znaky románské architektury a uvede příklady kulturních památek • z názvu a znaků románského slohu odvodí architektonický vzor tohoto stylu • nakreslí, popíše schematický plán středověkého města • charakterizuje život lidí ve středověkém městě • rozčlení druhy měst podle majitele • vysvětlí pojem městské privilegium, uvede vybraná městská privilegia • uvede důvody soupeření Anglie a Francie, stručně popíše průběh a výsledky stoleté války 	<p>Raný středověk Konstituování českého království</p> <p>Život obyčejného člověka ve středověku Románská kultura</p> <p>Vrcholný a pozdní středověk Život ve městě ve středověku Francie versus Anglie, Stoletá válka</p>	<p>M – prostorová představivost Aj – reálie VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MKV - Etnický původ</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede významné gotické památky, na kterých demonstruje a popíše typické znaky gotického stylu • charakterizuje znaky pozdní gotiky a uvede významné památky • zdůvodní, proč se Lucemburkové dostali na český trůn • objasní vzájemný vztah Českého království a Jana Lucemburského • charakterizuje vládu Karla IV., zhodnotí kulturní přínos; i negativní důsledky jeho vlády • uvede důvody, které vedly k husitským válkám, jmenuje některé významné reformátory • popíše významné mezníky našich dějin spojených s životem Jana Husa • charakterizuje významné události husitských válek • zhodnotí výsledky husitského hnutí 	<p>Gotika Lucemburkové na českém trůně Husitství</p>	<p>Vv – gotika Čj – reformátoři VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše okolnosti, za jakých se dostává J. z Poděbrad na český trůn • zhodnotí význam projektu sjednocené Evropy podle J. z Poděbrad; uvede důvody jeho neúspěchu • vysvětlí úlohu Matyáše Korvína v českých dějinách • charakterizuje chod království v době vlády Jagellonců • vyjmenuje a popíše základní mezníky styku Evropanů s Turky (1453, 1526, 1683) • uvede, za jakých okolností vzniklo Španělsko • vysvětlí pojmy humanismus a renesance, uvede a popíše znaky renesančního stylu • uvede některé významné představitele renesance včetně jejich přínosu • jmenuje významné památky renesanční kultury 	<p>České království - J. z Poděbrad, Jagellonci Útok Turků na Evropu Vznik Španělského království Renesance, humanismus</p>	<p>Vv, Čj – humanismus a renesance F – stavba lodí, těžišť VMEGS - Evropa a svět nás zajímá MKV - Etnický původ</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede předpoklady, které umožňovaly konat zámořské objevy • vysvětlí, proč se zámořským objevům věnovaly zpočátku jen Španělsko a Portugalsko • zhodnotí vliv zámořských objevů na postavení církve • ukazuje na mapě cesty mořeplavců • vysvětlí pojem kolonialismus, srovná s pojmem kolonizace • vysvětlí pojem manufaktura, zhodnotí význam manufaktur v produkci zboží • vysvětlí souvislost mezi humanismem, zámořskými objevy a reformací, protireformací • charakterizuje reformační hnutí v Německu a Švýcarsku • charakterizuje postavení a fungování Ruska ve středověku a na počátku novověku 	<p>Zámořské objevy Reformace a protireformace Rusko v období středověku a na počátku novověku</p>	<p>Nj – reálie VMEGS - Jsme Evropané MKV - Princip sociálního smíru a solidarity</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje vládu Jindřicha VIII. Tudora, zařadí ho do kontextu evropské reformace • zhodnotí význam vlády královny Alžběty pro další rozvoj Anglie a jejího postavení ve světě • uvede země, které Habsburkové během 16. století ovládli, zrekapituluje postupný nárůst moci Habsburků v Evropě od středověku • popíše průběh nizozemské revoluce • uvede rozdíly mezi jižním a severním Nizozemím s ohledem na jeho další rozvoj 	<p>Tudorovci v Anglii Habsburkové a Evropa v 16. století</p>	<p>Aj, Nj – reálie VMEGS - Jsme Evropané MKV - Princip sociálního smíru a solidarity</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • časově vymezí novověk • vysvětlí, v čem spočívaly neshody mezi Habsburky a českými stavy • charakterizuje rudolfínskou éru, její kulturní a společenský přínos • popíše podstatné události povstání 1618-1620 • zhodnotí důsledky bělohorské porážky • vysvětlí pojem rekatolizace a uvede do historické souvislosti • z hlediska společenského významu charakterizuje vybrané osobnosti doby jako např. A. z Valdštejna či J. A. Komenského <ul style="list-style-type: none"> • uvede příčiny války, stručně popíše její průběh • objasní způsob boje a organizaci armády ve třicetileté válce • zhodnotí význam války pro další vývoj v Evropě 	<p>Novověk Nástup Habsburků na český trůn, boj českých stavů proti Habsburkům</p> <p>Třicetiletá válka</p>	<p>Čj – J. A. Komenský VMEGS - Jsme Evropané MKV - Lidské vztahy</p> <p>Aj, Nj – reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát VMEGS - Jsme Evropané MKV - Lidské vztahy</p>	<p>V průběhu celého školního roku je práce žáků hodnocena na základě ústního a písemného zkoušení. Do hodnocení se zahrnuje i vypracování samostatných úkolů, referátů, prezentací apod. Učitel přihlíží také k aktivitě jednotlivých žáků v hodinách dějepisu.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje období vlády Ludvíka XIV. s ohledem na vývoj ekonomických teorií novověku • zdůvodní, proč došlo k válkám o španělské dědictví; popíše výsledky válek • vysvětlí pojem osvícenský absolutismus • charakterizuje vládu Petra I. Velikého a Kateřiny II. • vysvětlí postavení nově vzniklého Pruska v rámci Evropy • charakterizuje způsob vlády a života v Prusku • zhodnotí postavení Polska v Evropě vzhledem ke způsobu jeho vlády, jmenuje fáze dělení Polska • uvede podstatné znaky barokní kultury, jmenuje příklady památek u nás • charakterizuje baroko jako mocenskou ideologii katolických vládců • srovná baroko a rokoko 	<p>Evropa po třicetileté válce Francie Ludvíka XIV. Války o španělské dědictví Osvícenský absolutismus v Rusku Vznik Pruska Dělení Polska Baroko a rokoko</p>	<p>Vv – baroko, rokoko Nj – reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příčiny anglické revoluce • popíše období vlády Cromwella • vysvětlí význam tzv. slavné revoluce v Anglii • charakterizuje stav českých zemí za třicetileté války a hospodářské důsledky války • stručně charakterizuje osmanskou expanzi do Evropy, zasadí ji do historického kontextu • vysvětlí pojem pragmatická sankce • popíše války o rakouské dědictví a jejich důsledky pro další vývoj monarchie • uvede a charakterizuje reformy Marie Terezie a Josefa II., zhodnotí jejich význam • popíše narůstající spory amerických kolonií s Velkou Británií • jmenuje a charakterizuje podstatné události války za nezávislost • charakterizuje počátky USA z hlediska politického a hospodářského vývoje 	<p>Evropa po třicetileté válce Anglie po roce 1603</p> <p>Habsburská monarchie do roku 1792</p> <p>Vznik USA</p>	<p>Aj – reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Čj – Psohlavci, A. Jirásek VMEGS - Jsme Evropané VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Aj – reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát VMEGS - Objevujeme Evropu a svět MKV - Lidské vztahy</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje tzv. metternichovský absolutismus • popíše příčiny vzniku národního obrození • jmenuje významné představitele národního obrození včetně jejich přínosu • zhodnotí význam národního obrození pro sebeuvědomování českého národa • uvede důvody vedoucí k vlně revolucí v Evropě • uvede společné znaky jednotlivých revolucí • zhodnotí historický význam revolucí • uvede příklady technických vynálezů, které přispěly k rozvoji lidstva • charakterizuje kulturní slohy druhé poloviny 19. století a počátku 20. století a uvede památky 	<p>Habsburská monarchie</p> <p>Revoluční rok 1848/49</p> <p>Svět ve druhé polovině 19. století Věda a kultura</p>	<p>Čj – národní obrození VDO - Občan, občanská společnost a stát MKV - Etnický původ</p> <p>Nj – reálie VMEGS - Jsme Evropané</p> <p>Vv – kulturní styly</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojem Viktoriánská Anglie • zhodnotí postavení Velké Británie ve světě • popíše okolnosti a průběh sjednocování Itálie a Německa; uvede souvislosti obou sjednocovacích procesů • charakterizuje poměry v carském Rusku ve druhé polovině 19. století s ohledem na zahraniční politiku • uvede důvody vedoucí k občanské válce v USA, stručně charakterizuje průběh války • zhodnotí význam občanské války v USA • zhodnotí postavení Číny, Japonska a Indie v druhé polovině 19. století ve světě • charakterizuje postavení a vývoj ve Francii ve 2. polovině 19. století 	<p>Svět ve druhé polovině 19. století Viktoriánská Anglie Sjednocení Itálie a Německa Carské Rusko Občanská válka v USA Zápas o Asii Francie</p>	<p>Aj, Nj – reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát MKV - Kulturní diference</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje hospodářský život v Habsburské monarchii a jeho souvislost s uspořádáním společnosti • popíše vznikající politický život v Habsburské monarchii • zhodnotí vznik Rakouska-Uherska, zejména pro české země • zhodnotí osobnost T. G. Masaryka ve veřejném životě rakouské monarchie, zejména v záležitostech tzv. rukopisů a hilsneriády	Habsburská monarchie, Rakousko-Uhersko	Čj – tzv. boj o rukopisy VDO - Občan, občanská společnost a stát MKV - Kulturní diference	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše chování vybraných států před válkou • jmenuje ohniska konfliktů před válkou • uvede mocenské bloky tvořící se před válkou a stručně charakterizuje jejich cíle <ul style="list-style-type: none"> • doloží a objasní události, které vedly k rozpoutání války • popíše hlavní válečné události • zhodnotí situaci v zázemí za války • charakterizuje ruské revoluce a vysvětlí jejich význam pro další směřování Ruska <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje domácí a zahraniční odboj, jmenuje významné představitele odboje • popíše říjnové události roku 1918 v českých zemích 	<p>Mocnosti a mezinárodní vztahy před první světovou válkou</p> <p>První světová válka Příčiny války Průběh války Ruské revoluce</p> <p>Československý odboj za první světové války a vznik ČSR</p>	<p>Aj, Nj – reálie VMEGS - Objevujeme Evropu a svět</p> <p>Čj – protiválečná literatura VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>V průběhu celého školního roku je práce žáků hodnocena na základě ústního a písemného zkoušení. Do hodnocení se zahrnuje i vypracování samostatných úkolů, referátů, prezentací apod. Učitel přihlíží také k aktivitě jednotlivých žáků v hodinách dějepisu.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí, proč docházelo po válce k hospodářským, politickým a sociálním krizím ve státech • jmenuje mírové konference konané po první světové válce • uvede mírové podmínky uložené Versailleskou konferencí Německu • charakterizuje totalitní ideologie 1. poloviny 20. století, dokladuje je na vznikajících totalitních režimech • zdůvodní potřebu vzniku Společnosti národů, charakterizuje organizaci • charakterizuje kulturu v meziválečném období, uvede příklady kulturních proudů • rekapituluje okolnosti vzniku ČSR s ohledem na její další vývoj • jmenuje a charakterizuje vybrané osobnosti ČSR jako např. A. Rašín, T. Baťa • jmenuje a stručně charakterizuje politické strany, vysvětlí pojem úřednická vláda 	<p>Svět po první světové válce a ve 20. letech 20. století Poválečné krize Mírové konference Totalitní režimy Společnost národů Meziválečná kultura</p> <p>ČSR ve 20. letech 20. století</p>	<p>Vv – meziválečná kultura Aj, Nj - reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát MKV - Etnický původ</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vývoj vztahu Čechů a Slováků v první republice • charakterizuje Malou dohodu, uvede důvody jejího vzniku • zdůvodní vznik celosvětové hospodářské krize • vysvětlí, jak byla hospodářská krize řešena v USA, v Německu • charakterizuje hitlerovské Německo • vysvětlí pojem appeasement a izolacionismus • uvede příklady regionálních konfliktů před Druhou světovou válkou • popíše vývoj vztahů Čechů a Němců ve 30. letech • zhodnotí chování světových mocností v poměru k ohrožené ČSR • zhodnotí důsledky mnichovské konference 	<p>Svět ve 30. letech 20. století Hospodářská krize a její důsledky Totalitní režimy Mezinárodní vztahy před druhou světovou válkou</p> <p>ČSR ve 30. letech 20. století Česko-německý vztah Mnichovská konference</p>	<p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě MKV - Etnický původ</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje změny společenských poměrů v Druhé republice • popíše a zhodnotí březnové události roku 1939 • charakterizuje režim a společenské poměry v Protektorátu a Slovenském státě, jmenuje některé představitele • popíše a zhodnotí německo-sovětský útok na Polsko • popíše hlavní válečné operace a diplomatická jednání • charakterizuje český zahraniční odboj, charakterizuje český domácí odboj s ohledem na jeho možnosti v rámci protektorátu • na mapě demonstuje osvobození Evropy od nacismu • objasní pojem Květnové povstání českého lidu • popíše a zhodnotí události spojené s porážkou Japonska 	<p>Druhá republika Březen 1939 Protektorát a Slovenský stát</p> <p>Druhá světová válka Válečné a diplomatické události Český odboj za války Osvobození Evropy Porážka Japonska</p>	<p>MKV - Etnický původ</p> <p>Aj, Nj - reálie VDO - Občan, občanská společnost a stát MKV - Etnický původ</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí mocenské změny ve světě po válce, uvede jejich kořeny • objasní pojem Studená válka • charakterizuje uspořádání sovětského bloku • vysvětlí pojem dekolonizace a uvede na konkrétních příkladech • popíše válku v Koreji, srovná uspořádání Koreje se současností <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje politické, sociální a hospodářské změny v ČSR po válce • popíše a zhodnotí odsun německého obyvatelstva a řešení maďarské otázky • charakterizuje události vedoucí ke komunistickému převratu 1948 • popíše a zhodnotí události přelomu 40. a 50. let 20. století v ČSR 	<p>Poválečné uspořádání světa Bipolární svět Studená válka Dekolonizace Válka v Koreji</p> <p>ČSR 1945 – 48; 1948 – 53/56</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>VDO - Formy participace občanů v politickém životě</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje změny režimu v SSSR vzhledem k vůdčí osobnosti státu • charakterizuje mezinárodní politiku USA za D. Eisenhowera a R. Regana • popíše karibské události na počátku 60. let a zhodnotí jejich úlohu ve světové historii • popíše válečné události ve Vietnamu a jejich ohlas v USA • vysvětlí důvody mezinárodních konfliktů na středním východě • charakterizuje a zhodnotí události Pražského jara • popíše a zhodnotí sovětskou vojenskou okupaci v srpnu 1968 • vysvětlí pojem normalizace a uvede konkrétní příklady, jak se promítala do života lidí • na vybraných událostech podzimu 1989 objasní společenské změny v Československu 	<p>Svět ve druhé polovině 20. století SSSR po roce 1953 USA po roce 1953 Karibská krize Válka ve Vietnamu Války na středním východě Rozpad sovětského bloku</p> <p>Československo 1953 - 1993 Pražské jaro Srpen 1968 Normalizace Sametová revoluce</p>	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát VMEGS - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát MKV - Evropa a svět nás zajímá</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojem Občanské fórum a následnou diferenciaci do politických stran popíše události vedoucí k rozdělení ČSFR	Obnova politického života Rozdělení ČSFR		

Učební osnovy předmětu **OBČANSKÁ VÝCHOVA**

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu, organizace výuky

Vyučovací předmět *Občanská výchova* je vyučován ve druhém až čtvrtém ročníku osmiletého gymnázia, a to v týdenní dotaci jedné vyučovací hodiny. Předmět vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce. Velmi široký a pestrý obsah předmětu umožňuje žákům nejen seznamovat se s rolí občana demokratické společnosti a poznávat jednotlivé stránky sociální reality, ale i dávat do souvislostí poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Předmět občanská výchova má tudíž v rámci základního vzdělávání specifickou funkci vytvářet mezioborové vazby a prostřednictvím průřezových témat vytvářet ve vědomí žáků celistvý obraz světa. Podstatnou úlohou předmětu je reflektovat dynamickou stránku světa kolem nás i jeho pluralitní charakter a globální provázanost jevů v něm. Učitel vede žáka k vytváření základní orientace ve světě, chápání jeho rozmanitosti a své úlohy v něm.

Žák si postupně uvědomuje vlastní autonomní osobnost jako aktivní součást příbuzenských, občanských, politických, ekonomických a právních vztahů. Od sebepoznání by měl žák směřovat k vědomí sounáležitosti a spoluodpovědnosti, a to v rovinách rodiny, školy, obce, státu, evropské civilizace i světa. Na základě znalostí vlastních práv a povinností by měl respektovat práva ostatních jedinců a skupin, chránit je a chápat ideál právního státu a spravedlnosti obecně.

Již z obsahu předmětu vyplývá důraz na vytváření postojů, hodnot a praktických sociálních dovedností jakožto nástrojů dalšího rozvoje osobnosti. Žák si postupně prostřednictvím jednotlivých témat buduje pozitivní vztah k sobě samému, své rodině, vrstevníkům a spoluobčanům. Své jednání reflektuje a kriticky hodnotí v morálních souvislostech. Uvědomuje si dopad svého jednání na okolí včetně životního prostředí. Žák se též snaží o pozitivní přístup k řešení problémů a konfliktů.

Cílům předmětu občanská výchova odpovídají také metody vyučování. Žák je považován za aktivní součást procesu edukace. Ve výuce učitel proto hojně uplatňuje prvky skupinové spolupráce, dramatické výchovy a komunikačních aktivit. Moderní postupy umožňují žákům samostatně, nezávisle a kriticky myslet, jednat a rozvíjet dále svoji osobnost.

Při výuce jsou využívány učebnice *Občanská výchova*, nakladatelství SPL Práce.

Realizovaná průřezová témata

- Multikulturní výchova
- Výchova demokratického občana
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova

- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- navazuje na ostatní předměty, uvádí příklady a vede žáky k samostatnému a kritickému uvažování o společnosti
- používáním různých informačních zdrojů rozvíjí schopnosti vyhledávat a získávat a ve studiu používat informace

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly tak, aby žáci museli identifikovat problémy ve svém okolí, škole i v rodině a systematicky používat vhodné metody k jejich řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- pracuje s žáky ve skupinách, klade důraz na rozvoj jejich komunikačních dovedností, vede je k toleranci a občanské zodpovědnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- zadáváním vybraných úkolů posiluje v žácích vědomí občanské odpovědnosti, učí je pravidlům kontaktu s občanskými institucemi

Kompetence pracovní

Učitel:

- důslednou kontrolou vede žáky k zodpovědnosti při školní práci a k získávání pracovních návyků i učebních strategií

Kompetence digitální

Učitel:

- pomocí vhodně volených úkolů vede žáky k práci s internetovým obsahem
- učí žáky vyhodnocovat relevanci nalezených informací a porovnávat vhodnost jejich zdrojů
- podporuje spolupráci žáků sdílením digitálních učebních textů a odkazů na webové stránky
- podporuje komunikaci žáků prostřednictvím digitálních platforem s důrazem na dodržování internetové etiky
- zadává vytváření prezentací a jiných digitálních výstupů s cílem zpracovat určité společenské téma a vyjádřit svůj názor
- věnuje pozornost dodržování autorských práv a licencí při zpracování digitálního obsahu.

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> komunikuje se spolužáky v hodině i mimo vyučování vysvětlí význam pravidel pro efektivní fungování společenství a realizaci společných i individuálních cílů zhodnotí vliv osobních vlastností pro realizaci cílů v rámci svých možností dodržuje pravidla práce v hodině, pravidla soužití s vrstevníky <ul style="list-style-type: none"> vyjmenuje významné památky a budovy města vysvětlí význam cestovního ruchu pro město uvede důležité osobnosti města z minulosti i přítomnosti včetně jejich významu pro rozvoj města <ul style="list-style-type: none"> zhodnotí výhody a nevýhody života ve městě a na venkově <ul style="list-style-type: none"> vytvoří volný verš na slovo „domov“ s ohledem na význam tohoto slova vysvětlí pojmy jako občan obce, obecní samospráva, obecní rozpočet, obecní úřad, starosta apod. 	<p>Úvod k výuce OV</p> <p>Poznávání spolužáků Náplň a význam předmětu – motivace Pravidla práce v hodinách a jejich tvorba</p> <p>Město Mariánské Lázně</p> <p>Život v obci, obecní samospráva</p>	<p>Čj – průběžně – kultura projevu OSV - Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>D – regionální historie Z – cestovní ruch</p> <p>Čj – tvorba verše M – tvorba obecního rozpočtu VDO – Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Žáci jsou hodnoceni především na základě jejich aktivní participace na výuce, plnění zadaných úkolů; prezentace a obhajoba úkolů před třídou. Písemné zkoušení je zařazováno spíše ojediněle.</p> <p>Do výuky jsou dle potřeby zařazována také aktuální témata.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jmenuje účastníky právních vztahů • používá pojmy jako např. obhájce, státní zástupce, vazba, křivá výpověď • uvede příklady, jak stát zajišťuje bezpečnost na svém území i bezpečnost svého území; zhodnotí význam armády pro obranu státu či pro účast na zahraničních misích • jmenuje druhy trestů v ČR • vysvětlí obecně i na příkladech tzv. polehčující a přitěžující okolnosti při stanovení trestu • uvádí pro a proti obnovení trestu smrti, svá tvrzení zdůvodňuje <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy majetek, vlastnictví, podnikání, průzkum trhu • rozliší bohatství duchovní a hmotné a jeho vliv na kvalitu života • vysvětlí pojem státní, rodinný a osobní rozpočet • uvede příklady faktorů ovlivňujících tvorbu a užívání rozpočtu • uvede příklady zásahu státu do chodu ekonomiky – jejich rizika • vysvětlí pojem záchytná sociální síť, úkoly státu v oblasti sociální politiky • vysvětlí pojmy: rekvalifikace, azylový dům, sociální dávky 	<p>Právní systém</p> <p>Majetek a bohatství, občan v ekonomických vztazích, hospodářská a sociální politika státu</p>	<p>D – vývoj trestu smrti, mučení VDO - Občan, občanská společnost a stát</p> <p>Člověk a svět práce – druhy profesí v oblasti státu a práva</p> <p>M – kvarta - statistika D – průběžně – ekonomický život lidí v různých dobách FG – peníze, bankovníctví, rozpočet VDO – Občan, občanská společnost a stát MKV – Princip sociálního smíru a solidarity</p> <p>Člověk a svět práce – druhy profesí zajišťují hospodářskou a sociální politiku státu</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na základě znalostí o životě sv. Václava a sv. Ludmily sehraje scény z jejich života • uvede důvody, proč se některá data kalendáře stala našimi státními svátky • uvede zvyky spojené s oslavou Vánoc a Velikonoc 	<p>Významné dny a svátky v kalendáři</p>	<p>Čj – pověsti a pořekadla VDO - Občan, občanská společnost a stát</p>	<p>Tematický celek „Významné dny a svátky v kalendáři“ je do výuky zařazován průběžně během celého školního roku.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí svůj způsob života vzhledem k zásadám zdravé životosprávy • navrhne řešení pro zlepšení životosprávy své či svých spolužáků • uvádí příčiny vzniku rizikového chování a možnosti předcházení tomuto chování • vysvětlí, v čem spočívá nebezpečnost poruch příjmu potravy a jak vznikají • diskutuje o problematice drogové závislosti; uvádí možné příčiny vzniku závislostí • uvádí příklady možností prevence závislostí a možnosti jejich řešení • diskutuje o problematice alkoholismu a nikotinismu mládeže • vysvětlí pojmy nikotinismus, toxikománie, gamblerství apod. 	<p>Zásady zdravé životosprávy</p>	<p>Bi – biologie člověka, hygiena OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika; Psychohygiena; Seberegulace a sebeorganizace</p> <p>Člověk a svět práce – druhy profesí v oblasti sociálních služeb</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje jednotlivé etapy ve vývoji člověka – dětství, mládí, dospělost a stáří, uvede příklady úskalí těchto životních etap • na základě textu jmenuje znaky dospívání – tělesné změny, psychické změny, sociální změny • uvádí příklady chování svého a svých vrstevníků typické pro dospívajícího jedince • diskutuje o důležitosti smyslu života a o rizicích při jeho ztrátě • vysvětlí, v čem spočívá důležitost vzorů pro formování dospívajícího člověka • sepíše krátké zamyšlení nad otázkou „Proč jsem na světě?“ • analyzuje možnosti vzdělávání a volbu profesní orientace ve vztahu k různým vývojovým obdobím 	<p>Proměny člověka v průběhu života, dospívání</p>	<p>Bi – biologie člověka – pohlavní znaky člověka, hormony, životní cyklus Čj – sloh – úvaha OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>Člověk a svět práce</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí důvody informovanosti o sexuální oblasti života člověka • diskutuje o potratech – uvádí argumenty pro a proti • vysvětlí pojem plánované rodičovství; uvede zásady bezpečného sexu • diskutuje nad otázkou příčin znásilnění • hodnotí důsledky znásilnění pro další život oběti • diskutuje o problematice nevěry, uvádí argumenty pro své postoje • uvede příklady sexuálně přenosných chorob, diskutuje o jejich nebezpečnosti a možnostech prevence • rozlišuje pohlavní identifikaci a sexuální orientaci • vysvětlí pojmy jako např. sexuální deviace, promiskuita, masturbace, homosexualita apod. • diskutuje o možnosti adopce dítěte stejnopohlavními páry, o možných rizicích 	<p><u>Sexuální výchova</u> Plánované rodičovství Rizikové sexuální chování Sexuálně přenosné choroby Sexuální deviace Sexuální odchylky</p>	<p>Bi – biologie člověka OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; Seberegulace a sebeorganizace</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí vztah mezi civilizací a přírodou, jejich vzájemnou propojenost uvede příklady, jak chránit ŽP v každodenním životě; reflektuje svůj přístup k přírodě a k ostatním živým tvorům diskutuje o způsobech zacházení člověka se zvířaty – např. psí zápasy, testování léků apod. vysvětlí rozdíl mezi lidskými a občanskými právy vyvodí souvislost mezi právy a povinnostmi, odpovědností uvede příklady práv z Všeobecné deklarace lidských práv; Deklarace práv dítěte vysvětlí pojmy jako např. individualismus, kolektivismus, anarchie diskutuje o současné rasové nesnášenlivosti a jejích příčinách 	<p><u>Člověk a jeho vztah k přírodě</u> Člověk a ochrana životního prostředí</p> <p><u>Člověk a jeho vztah k ostatním lidem</u> Lidská a občanská práva a svobody, porušování lidských a občanských práv</p>	<p>Z, Ch – globální problémy lidstva Bi – životní prostředí, vztah člověk – zvíře EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p> <p>D – průběžně – lidská práva Z – rasismus, xenofobie MKV - Etnický původ MV - Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na tvorbu rasových předpokladů) OSV – Poznávání lidí</p>	<p>Žáci jsou hodnoceni především na základě jejich aktivní participace na výuce, plnění zadaných úkolů; prezentace a obhajoba úkolů před třídou. Písemné zkoušení je zařazováno spíše ojedinelé.</p> <p>Do výuky jsou dle potřeby zařazována také aktuální témata.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o problematice terorismu ve světě – jeho příčinách a možnostech obrany, možnostech navazování dialogu • vysvětlí pojmy kompromis, rasismus, xenofobie, antisemitismus, pozitivní a negativní diskriminace • na základě skupinové práce vyvodí obecné znaky domácího násilí, diskutuje o možnostech prevence • se orientuje v pracovních činnostech vybraných profesí • posoudí své možnosti při výběru profesní přípravy a vhodného povolání • využije poradenských služeb při výběru profesní orientace • seznámí se s různými informačními zdroji zaměřenými na kariérní vzdělávání • vysvětlí pojem kultura, uvede příklady kultury duchovní a hmotné • zdůvodní příčiny odlišnosti kultury v prostoru a čase • uvede příklady kulturních institucí v našem městě • uvede výhody a nevýhody masové kultury 	<p><u>Svět práce</u></p> <p><u>Člověk a jeho vztah k ostatním lidem</u> Kultura, konzumní způsob života</p>	<p>MV – Fungování a vliv médií ve společnosti; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení (působení masmédií, reklama) MKV – Kulturní diference; Multikulturalita</p>	

<p>a diskutuje o nich</p> <ul style="list-style-type: none"> • jmenuje některé zásady slušného chování a diskutuje o jejich významu pro život • jmenuje příčiny konzumního způsobu života společnosti • vysvětlí vliv reklamy na chování člověka <ul style="list-style-type: none"> • zdůvodní důležitost společnosti pro rozvoj člověka • vysvětlí, jak se vyvíjí vztah dítě – rodič vzhledem k věku • jmenuje příklady společenských norem • vysvětlí pojem socializace • objasní vztah mezi sociálním statutem a sociální rolí • jmenuje vlivy spoluutvářející sociální status člověka • odůvodní příčiny konfliktu rolí • vysvětlí souvislost pojmu maska se sociálním statutem • uvede příklady socializačních činitelů, funkce rodiny • na základě literárního textu diskutuje o možnostech začleňování hlavní postavy do společnosti, o příčinách její sociální pozice apod.	<p><u>Člověk a jeho vztah k ostatním lidem</u> Člověk a jeho začleňování do společnosti</p>	<p>Čj - průběžně OSV - Mezilidské vztahy; Poznávání lidí MKV - Lidské vztahy</p>	
--	---	---	--

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí pojmy moralizování, mravní vědomí, lidská důstojnost • diskutuje nad otázkou „Proč konat dobro a ne zlo?“ • sepíše a zdůvodní svůj žebříček hodnot • diskutuje nad problémem hladu a nemocí ve světě • vysvětlí pojem profesní etika, etické kodexy • vytvoří tzv. desatero zásad chování pro vybranou profesi, své názory prezentuje a zdůvodňuje <ul style="list-style-type: none"> • popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování • uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor • diskutuje o příčinách planetárních problémů a o možných řešeních 	<p><u>Člověk a jeho vztah k ostatním lidem</u> Člověk jako tvor morální</p> <p><u>Mezinárodní vztahy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - evropská integrace - globalizace 	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí; Mezilidské vztahy Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>D, Z – mezinárodní integrace MKV – Multikulturalita VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	

Učební osnovy předmětu ZEMĚPIS

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu, organizace výuky

Vyučovací předmět *Zeměpis* vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost ze vzdělávacího oboru Zeměpis.

Zeměpis patří mezi povinné předměty na nižším gymnáziu. Ve všech ročnících nižšího gymnázia činí týdenní hodinová dotace předmětu 2 hodiny s výjimkou tercie, zde je předmět dotován 2,5 hodinami týdně (2 klasické a 0,5 praktická laboratorní či badatelská hodina).

Zeměpis je vyučovací předmět integrující poznatky jak věd přírodních, tak i socioekonomických nebo technických. Žák tak získává zkušenosti nejen z fyzického, socioekonomického či regionálního zeměpisu, ale zabývá se také ekologií, ochranou přírodního prostředí, tvorbou a přeměnou krajiny, globálními problémy lidstva, politickou mapou světa či mezinárodními organizacemi, přičemž důraz je kladen především na řešení aktuálních politických, hospodářských, sociologických či ekologických problémů. Získané poznatky pak může žák uplatnit například při zeměpisných vycházkách do okolí nebo při tematicky různě zaměřených zeměpisných exkurzích.

Výuka zeměpisu probíhá převážně v odborné učebně, vybavené širokým spektrem zeměpisných pomůcek a moderní technikou, dále je doplňována různými besedami, vycházkami či exkurzemi. V případě realizace školní zahrady je plánována výuka i ve venkovních prostorách školy (zejména laboratorní a badatelská cvičení).

V nižších ročnících osmiletého gymnázia se při výuce zeměpisu používají učebnice nakladatelství Nová škola. Nezbytnou pomůckou v průběhu celého studia je Školní atlas světa, žáci mají k dispozici rovněž atlas České republiky.

Protože předmět zeměpis integruje poznatky mnoha vědních disciplín, lze zde uplatnit i znalosti jiných předmětů, jako jsou například biologie, fyzika, chemie, matematika, občanská výchova, dějepis, český jazyk a literatura nebo cizí jazyky.

Zeměpis se podílí svou náplní na posílení mezipředmětových vztahů, a proto si žáci osvojují nejen zeměpisné poznatky, ale zdokonalují se i v hledání různých souvislostí mezi jednotlivými složkami přírodní, socioekonomické či kulturní sféry. Výuka zeměpisu, jež je vedena mimo jiné formou diskusí, hledáním souvislostí či řešením problémů, tak velkou měrou napomáhá k utváření osobnosti žáka.

Realizovaná průřezová témata

- Environmentální výchova
- Multikulturní výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Výchova demokratického občana
- Mediální výchova
- Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- podává žákům srozumitelným způsobem výklad zeměpisné látky a vede je k zápisu konkrétních zeměpisných informací
- vede žáka k používání učebních pomůcek (zeměpisný atlas a mapy, glóbus)
- zadává žákům témata a poskytuje jim různé zdroje geografických informací (tabulky, grafy, statistiky, obrázky, filmy, geografické časopisy), a tím rozvíjí u žáků schopnost vyhledávání a třídění informací
- spojuje získané informace a poznatky se znalostmi dalších vzdělávacích oborů, a tím si žák uvědomuje vzájemnou propojenost těchto oborů
- ověřuje v závěru vyučovací hodiny vhodnou formou získané poznatky žáků
- předvádí při zeměpisných vycházkách manipulaci se zeměpisnými pomůckami vhodnými do terénu (GPS, buzola)

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá žákům problémová témata v rámci konkrétního učiva, žáci jsou vedeni k diskusím, k řešení některých zeměpisných otázek nebo k vytváření alternativ řešení
- v rámci exkurzí či vycházek do okolí jsou žáci vedeni k užívání teoretických znalostí v praxi, získané poznatky jsou konfrontovány se skutečností a upevňovány

Kompetence komunikativní

Učitel:

- pracuje s žáky ve skupinách, kde společně komunikují a spolupracují během řešení úkolů
- konzultuje názory všech žáků a učí je vhodně argumentovat a obhajovat své stanovisko

Žáci:

- prezentují před třídou ústní formou zadané referáty, v následné diskusi odpovídají na případné dotazy a obhajují své názory

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadáváním skupinových úkolů vede žáky k respektování zájmů skupiny, k pochopení potřeby efektivní spolupráce; při řešení těchto úkolů vede diskusi, a tak se žák učí komunikovat, vystupovat, řešit problémové situace či vybírat a třídit poznatky

Kompetence občanské

Učitel:

- vysvětluje žákům na příkladech nutnost ochrany životního prostředí, žák chápe tuto skutečnost jako svou občanskou povinnost a aktivně vystupuje v jejím zájmu
- poskytuje žákům informace z oblasti demografie a aktuálního dění, na jejichž základě si žák uvědomuje a respektuje kulturní, sociální a náboženskou různorodost lidské populace a odmítá xenofobní nebo rasistické názory
- předkládá žákům informace a seznamuje je s formami pomoci lidem v oblastech postižených přírodními katastrofami, válečnými konflikty nebo jinou tíživou situací v takové míře, aby u žáků prohloubil empatii a ochotu pomoci těmto lidem
- organizuje exkurze (např. návštěvu hydrometeorologické stanice, hvězdárny či planetária nebo různých průmyslových závodů či elektrárny) a pořádá přednášky na aktuální témata (ochrana životního prostředí, globální problémy lidstva, konflikty v různých oblastech světa)

Kompetence pracovní

Učitel:

- pozitivně hodnotí přípravu žáků na hodinu zeměpisu a rovněž systematickou a pečlivou práci a aktivitu žáků při výuce zeměpisu
- podporuje dovednost žáků využívat zeměpisné pomůcky (atlas, glóbus, turistická mapa, buzola, GPS apod.) a odbornou literaturu (encyklopedie, statistické ročenky aj.)

Kompetence digitální:

Učitel:

- napomáhá žákům s výběrem takových technologií, aby byly vhodné pro určitou činnost nebo řešený problém v oblasti geografie
- koordinuje žáky při vyhledávání a získávání dat a informací s geografickým obsahem a vede je k jejich kritickému posuzování
- zadává takové úkoly, kdy žáci mohou vytvářet a upravovat vlastní digitální výstupy za pomoci vhodných digitálních prostředků
- doporučuje žákům takové digitální technologie, které jim pomohou zautomatizovat rutinní činnosti, zefektivnit pracovní postupy a zkvalitnit výsledky jejich práce
- umožňuje žákům vyhledávat pomocí digitálních technologií informace týkající se otázek problémů životního prostředí a pomocí digitálních technologií prezentovat varianty jejich řešení a vyhodnocovat jejich možné dopady na lokální i globální úrovni
- upozorňuje na nevhodné digitální technologie a seznamuje s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků
- jedná eticky při komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí mezi všemi účastníky vzdělávacího procesu v daném vzdělávacím předmětu

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje tvar a velikost Země • definuje glóbus jako zmenšený model Země a prokáže schopnost s ním pracovat • zvládá aktivní práci s mapou, orientaci na mapách a práci s geografickými informacemi a daty • orientuje se na mapě dle zeměpisných souřadnic • využívá prakticky zeměpisné souřadnice a umí je zapisovat • organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů • používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii • získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby • rozlišuje významná vesmírná tělesa a porovnává jejich vlastnosti • zhodnotí postavení Země ve vesmíru a v rámci sluneční soustavy • dokáže vysvětlit pohyby Země a jejich vliv na život na Zemi • dokáže vysvětlit princip časových pásem a prakticky je využívá 	<p>Tvar Země, glóbus Mapa – obsah map a orientace na mapách, druhy map Zeměpisné souřadnice Digitální mapy</p> <p>Země ve vesmíru Vesmír a jeho vznik Slunce a sluneční soustava Země jako vesmírné těleso Měsíc</p> <p>Země v pohybu</p> <p>Čas na Zemi</p>	<p>OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>M – souřadnice</p> <p>Inf – mapové servery</p> <p>MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (vyhledávání zdrojů dat, práce s informacemi)</p> <p>OSV – Komunikace; Kooperace a kompetice</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>	<p>Hodnocení probíhá průběžně prostřednictvím krátkých testů nebo písemných prací na jednotlivé tematické celky, skupinových projektů a samostatné práce.</p> <p>Práce s glóbem a mapou</p> <p>Vycházka do terénu, orientace v terénu pomocí turistické mapy, kompasu/buzoly a GPS</p> <p>Využití digitálních map a mapových aplikací</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí složky přírodní sféry Země, nachází vzájemné vztahy a vlivy mezi nimi • uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost • uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu • rozlišuje a popisuje projevy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na příkladech z různých geosfér • analyzuje souvislosti mezi jednotlivými přírodními sférami, uvědomuje si vliv člověka • uvádí a na příkladech a charakterizuje jednotlivé typy krajín • dokáže provázanost přírodního a společenského prostředí • zdůvodní prostorové rozmístění základních biotů 	<p>Přírodní sféra Země a její složky Systém přírodních sfér na planetární úrovni – litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra</p> <p>Systém přírodních sfér na regionální úrovni – přírodní krajiny (tropické deštné lesy, savany, pouště a polopouště, subtropická krajina, stepi mírného pásu, lesy mírného pásu, tundra, polární pustiny)</p>	<p>Bi, Ch EV – Základní podmínky života Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí</p> <p>EV – Ekosystémy</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje základní přírodní a společenské znaky a podle nich vymezuje regiony světa • rozlišuje, lokalizuje a porovnává jednotlivé světadíly, oceány a regiony na základě zvolených kritérií • dokáže zhodnotit přírodní charakter světových regionů • vysvětluje rozdílný způsob života obyvatel jednotlivých světových regionů • vymezuje v rámci jednotlivých regionů jádrové a periferní oblasti • zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich • zvládá aktivní práci, hodnocení a orientaci na mapách a s geografickými informacemi a daty 	<p>Modelové regiony světa – přírodní, podnebné, sídelní, jazykové, náboženské, kulturní oblasti; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby, souvislosti a rozdíly (Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie, polární oblasti)</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Prostřednictvím charakteristik jednotlivých regionů světa se žáci seznamují se základními pojmy socioekonomické geografie.</p> <p>Práce s atlasem a internetovými mapovými portály.</p> <p>Hodnocení probíhá průběžně prostřednictvím krátkých testů nebo písemných prací na jednotlivé tematické celky, skupinových projektů a samostatné práce.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • určí polohu a rozlohu světadílů • porovná Evropu s ostatními kontinenty • popíše geologický vývoj Evropy • charakterizuje povrch a členitost kontinentu • určí podnebí a vymezení geografická šířková pásma Evropy, vyvodí souvislosti • analyzuje evropské vodstvo • posoudí vliv člověka na krajinu v jednotlivých oblastech Evropy • charakterizuje evropské obyvatelstvo a určí významná sídla Evropy <ul style="list-style-type: none"> • pomocí mapy lokalizuje významné zemědělské oblasti a analyzuje jejich využití • pomocí mapy určí významné těžební a průmyslové oblasti Evropy • charakterizuje obyvatelstvo a určí významná velkoměsta Evropy • posoudí druhy a využití dopravních sítí Evropy • pomocí mapy vymezení významné oblasti cestovního ruchu 	<p>1. díl učebnice (Zeměpis 8) Evropa</p> <p>1. Přírodní podmínky poloha, rozloha, členitost, povrch, podnebí, vodstvo, biota, ochrana přírody</p> <p>2. Obyvatelstvo Obyvatelstvo, sídla, jazyky, náboženství, národy</p> <p>3. Hospodářství zemědělství, nerostné suroviny, průmysl, služby</p>	<p>VMEGS - Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané</p> <p>EV - Ekosystémy (Typy přírodních krajín a jejich využití, ochrana ŽP)</p> <p>MKV - Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity (Jedinečnost každého člověka, rovnocennost všech etnických skupin a kultur, právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, multikulturalita současného světa, nekonzfliktní život v multikulturní společnosti)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (Vliv průmyslu na ŽP)</p>	<p>Práce s atlasem Evropy a ČR, práce s internetovými mapovými portály.</p> <p>1 hodinu týdně probíhá praktická výuka (laboratorní/badatelské cvičení), implementující získané poznatky z výuky zeměpisu a dalších přírodních věd.</p> <p>Hodnocení probíhá průběžně prostřednictvím krátkých testů nebo písemných prací na jednotlivé tematické celky, skupinových projektů (včetně laboratorních/badatelských cvičení) a samostatné práce.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o významu EU jako evropském hospodářském paktu • uvádí mezinárodní vojenské a jiné organizace, do kterých jsou zapojeny evropské státy • pomocí učebnice, mapy a dalších zdrojů analyzuje přírodní a socioekonomické podmínky zemí východní Evropy • pomocí učebnice, mapy a dalších zdrojů analyzuje přírodní a socioekonomické podmínky zemí severní Evropy • pomocí učebnice, mapy a dalších zdrojů analyzuje přírodní a socioekonomické podmínky zemí jižní Evropy • pomocí učebnice, mapy a dalších zdrojů analyzuje přírodní a socioekonomické podmínky zemí jihovýchodní Evropy • pomocí učebnice, mapy a dalších zdrojů analyzuje přírodní a socioekonomické podmínky zemí západní Evropy 	<p>4. Evropské integrace</p> <p>5. Regiony Evropy Východní Evropa</p> <p>Severní Evropa</p> <p>Jižní Evropa</p> <p>Jihovýchodní Evropa</p> <p>Západní Evropa</p>	<p>Nj – tercie – německy mluvící země</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomocí učebnice, mapy a dalších zdrojů analyzuje přírodní a socioekonomické podmínky zemí jihovýchodní Evropy • určí polohu a rozlohu České republiky • charakterizuje v přiměřené míře historický vývoj naší země • objasní v přiměřené míře geologický vývoj povrchu naší země • provede základní geomorfologické členění České republiky • uvede klimatické podmínky ČR • charakterizuje vodstvo ČR a pomocí mapy vymezení jednotlivá povodí a popíše je • rozdělí ČR do jednotlivých oblastí na základě půdních typů a charakterizuje je • analyzuje biosféru našeho státu, uvede a lokalizuje na našem území jednotlivé výškové vegetační stupně uvede způsoby ochrany životního prostředí a zhodnotí životní prostředí naší země 	<p>Střední Evropa</p> <p>2. díl učebnice (Zeměpis 8) – Česká republika ČR – poloha ČR – vývoj státního území ČR – geologie a povrch ČR – podnebí ČR – vodstvo ČR – půdy ČR – biota, životní prostředí</p>	<p>Nj – německy mluvící země</p> <p>Bi - chráněná území ČR</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí (příčiny problémů, souvislosti, možná náprava glob. problémů, ochrana ŽP)</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje obyvatelstvo České republiky, určí počet obyvatel, hustotu zalidnění v jednotlivých oblastech, složení populace z hlediska věku, náboženství a národnosti • analyzuje vývoj počtu obyvatel na základě ukazatelů jako je natalita, mortalita či migrace obyvatel • objasní pojem urbanizace a uvede vývoj podílu počtu obyvatel žijících v městech a na venkově • lokalizuje na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářství • charakterizuje vývoj a aktuální strategie hospodářství České republiky • analyzuje zemědělství naší země a jeho proměny v průběhu 20. a na začátku 21. století • pomocí mapy lokalizuje ložiska nerostných surovin • charakterizuje průmysl České republiky, určí významná odvětví a střediska průmyslové výroby • zhodnotí vývoj průmyslové produkce a orientace průmyslu v průběhu 20. a začátkem 21. století 	<p>ČR – obyvatelstvo</p> <p>ČR – sídla</p> <p>ČR – vývoj hospodářství</p> <p>ČR – zemědělství</p> <p>ČR – nerostné bohatství</p> <p>ČR – energetika a zpracovatelský průmysl</p>	<p>MKV - Lidské vztahy; Kulturní diference</p> <p><i>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí</i> (příčiny problémů, souvislosti, možná náprava glob. problémů, ochrana ŽP)</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí vývoj počtu obyvatel na Zemi • vysvětlí pojmy porodnost, úmrtnost a přirozený přírůstek • objasní příčiny rozdílů přirozeného přírůstku ve světě • rozlišuje imigraci a emigraci • popíše hlavní důvody migrace ve světě • ukáže na mapě světa hlavní migrační proudy • podle grafu popíše rozdíly ve věkové struktuře vyspělých a málo rozvinutých států • na mapě ukáže rozšíření jednotlivých druhů náboženství a stručně je charakterizuje • popíše důvody nerovnoměrného osídlení světa, vyjmenuje faktory ovlivňující osídlení • vlastními slovy popíše rozdíl mezi městským a venkovským osídlením • vysvětlí pojem míra urbanizace • vymezuje dle plánů sídel jednotlivé zóny podle jejich funkce od jádra po rekreační zázemí • uvede příklady funkce měst 	<p>1. Obyvatelstvo a sídla a/ obyvatelstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozená a umělá měna obyvatelstva - národnostní struktura obyvatel - náboženská struktura obyvatel - věková struktura obyvatel <p>b/ sídla</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmístění obyvatelstva - město a venkov - vývoj města - život ve městech - kontrasty mezi městy 	<p>MKV - Kulturní diference; Etnický původ (Rovnocennost všech etnických skupin)</p> <p>MKV - Multikulturalita (Multikulturalita současného světa a její předpokládaný rozvoj do budoucna)</p> <p>MKV - Princip sociálního smíru a solidarity (Odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace, nekonfliktní život, otázka lidských práv)</p> <p>Ov - průběžně</p>	<p>Práce s mapou, atlasem světa a tematickými mapami Atlasu dnešního světa</p> <p>Hodnocení probíhá průběžně prostřednictvím krátkých testů nebo písemných prací na jednotlivé tematické celky, skupinových projektů a samostatné práce.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vlastními slovy objasní pojem stát a vyjmenuje jeho základní znaky • srovnává státy podle různých kritérií – geografických, hospodářských a společenských • pojmenuje a ukáže na mapě nejlidnatější a největší státy světa • rozlišuje různé aspekty polohy státu (vzdálenost od moře, geopolitická, souřadnicová apod.) • vysvětlí pojem státní hranice a rozlišuje pojmy pevninský, mořský a vzdušný prostor • rozlišuje státní hranice přirozené a umělé a ukáže příklady ve světě • vysvětlí rozdíly mezi základními formami státního zřízení (republika, monarchie), uvede příklady zemí • vysvětlí rozdíly mezi demokratickým a nedemokratickým vládním systémem • uvede příklady přetrvávajících nedemokratických režimů ve světě • rozlišuje státy podle správního členění (unitární, konfederace, federace), ukáže příklady na mapě 	<p>2. Politický zeměpis a/ Státy a jejich seskupení</p> <ul style="list-style-type: none"> - státní hranice - co je stát a čím se vyznačuje - typy států podle suverenity - typy států podle hlavy státu - typy států podle způsobu vlády - typy států podle správního členění - národní a multikulturní stát 	<p>VDO - Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (Demokracie jako protiváha diktatury a anarchie, základní kategorie fungování demokracie. Demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti)</p> <p>OSV - Mezilidské vztahy (Chování podporující dobré vztahy, empatie, respektování, podpora a pomoc) Ov - průběžně</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • popíše vývoj kolonialismu ve světě, uvede významné koloniální mocnosti a jejich největší kolonie • vysvětlí důsledky kolonialismu v současnosti • pojmenuje a na mapě ukáže ohniska dlouhodobých a aktuálních ozbrojených konfliktů • zhodnotí význam mezinárodních organizací při řešení ozbrojených konfliktů • popíše vývoj společnosti od agrární přes industriální až po postindustriální • dělí hospodářství do sektorů a vyjmenuje odvětví jednotlivých sektorů • uvede kritéria pro porovnání hospodářské vyspělosti zemí • uvede příklady nejvyspělejších, středně a málo rozvinutých států a ukáže je na mapě • podle úrovně hospodářství vymezuje jádrové a periferní oblasti, uvede příklady ve světě, v ČR i v rámci místního regionu 	<p>b/ Vývoj politické mapy světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - kolonialismus - společenství národů - ozbrojené konflikty a zóny napětí ve světě <p>c/ Politické a vojenské organizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - OSN - NATO - vybrané další politické organizace - nevládní organizace <p>3. Hospodářská činnost</p> <p>a/ Světové hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - společnost a její vývoj - dělení hospodářské činnosti - národní bohatství - hospodářská úroveň států světa 		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • diskutuje o vlivu průmyslu a energetiky na životní prostředí • rozlišuje dopravu podle charakteru komunikace a dopravního prostředku • hodnotí dopravu v různých oblastech světa na základě kvalitativních a kvantitativních kritérií • ukáže na mapě hlavní světové uzly a tahy pozemní, vzdušné a námořní dopravy • porovná výhody a nevýhody jednotlivých druhů dopravy • popíše vývoj v přenosu zpráv a informací • posoudí vliv jednotlivých druhů dopravy na životní prostředí • rozlišuje služby výrobní a nevýrobní; veřejné a soukromé • hodnotí zaměstnanost ve službách jako důležitý ukazatel rozvoje země • rozlišuje aktivní a pasivní cestovní ruch • ukáže na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu • vyhledá na internetu dopravní spojení mezi vybranými místy 	<p>d/ Doprava a spoje</p> <ul style="list-style-type: none"> - silniční, železniční, vodní doprava - letecká, potrubní a speciální doprava - spoje - negativní vlivy dopravy <p>e/ Služby a cestovní ruch</p> <ul style="list-style-type: none"> - služby - cestovní ruch - hlavní oblasti turismu 		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na mapě ukáže hlavní centra světového obchodu • porovná produkci vyspělých a málo rozvinutých států • vyjmenuje důležitá světová hospodářská seskupení a jejich nejdůležitější členy • vysvětlí pojem krajinná sféra, vyjmenuje její složky a popíše vztahy mezi jednotlivými složkami • zhodnotí vliv kvality životního prostředí na životní styl a zdraví obyvatel • popíše podstatu a příčiny globálních změn prostředí • vysvětlí pojem udržitelný rozvoj a zásady ochrany přírody pro další generace • pojmenuje příčiny přírodních katastrof a zná zásady, jak se v případě katastrofy zachovat 	<p>4. Propojenost světového hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní obchod - mezinárodní hospodářské integrace - globalizace <p>5. Krajina a životní prostředí</p> <p>a/ globální změny životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - činnost člověka měnící krajinu - globální změny klimatu - skleníkový efekt - ozónová vrstva - biodiverzita - udržitelný rozvoj <p>b/ přírodní katastrofy</p> <ul style="list-style-type: none"> - povodně - svahové procesy - extrémní sucha - atmosférická rizika (cyklóny, tornáda) - zemětřesení, vlny tsunami - sopečná činnost 	<p>EV - Ekosystémy (Přírodní a kulturní krajina)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí</p> <p>Bi - průběžně</p> <p>EV – Ekosystémy; Základní podmínky života (voda a les)</p> <p>EV - Základní podmínky života (Čistota ovzduší, ohrožování ovzduší)</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • má představu o nejnovějších trendech zpracování a prezentace geografických informací • objasní význam dálkového průzkumu Země a využití leteckých a družicových snímků • aktivně používá internetové mapové portály a vyhledává v nich • vlastními slovy vysvětlí princip navigačního systému GPS • orientuje se v terénu pomocí mapy nebo GPS a ovládá základy praktické topografie • uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě 	<p>6. Zeměpis v praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> - geografické informační systémy - GPS - terénní geografie 		

Učební osnovy předmětu FYZIKA

Charakteristika předmětu

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu *Fyzika* pro nižší stupeň osmiletého gymnázia vychází primárně ze vzdělávací oblasti *Člověk a příroda* – obor *Fyzika* a z doplňkově oblasti *Člověk a svět práce* – okruh *Práce s laboratorní technikou* a *Práce s technickými materiály* RVP ZV.

Časové vymezení předmětu

Fyzika se vyučuje ve všech ročnících nižšího stupně gymnázia v rozsahu 2 hodiny týdně. V tercii je výuka doplněna praktickými cvičeními v laboratoři v rozsahu 0,5 hodiny/týdně (žák cca. 2 hodiny 1x za měsíc).

Organizace výuky

V hodinách fyziky se využívají tradiční metody výuky doplněné sledováním animací a videozáznamů některých dějů a pokusů, které není možné běžně realizovat v prostorách školy.

Učební osnovy jsou zpracovány podle učebnic HRAVÁ FYZIKA pro 6. až 9. ročník ZŠ a víceletá gymnázia z nakladatelství Taktik. K procvičení probrané látky je možno využít pracovní sešity HRAVÁ FYZIKA, které na učebnice navazují. Do výuky je též zařazena práce s Tabulkami pro základní školu z nakladatelství Prometheus.

Žáci nižšího stupně gymnázia jsou povzbuzováni k účasti ve fyzikálních soutěžích. Pro studenty sekundy se je určena Archimediáda, studenti tercie a kvarty se účastní Fyzikální olympiády (kategorie E a F)

Realizovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Fyzika umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Při studiu fyziky si žáci osvojují také důležité dovednosti, především schopnost soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů,

analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit praktické problémy.

Kompetence k učení

Učitel

- pracuje s žáky tak, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznávali význam a přínos fyziky pro život a činnosti člověka, pro rozvoj moderních technologií a ochranu životního prostředí
- zadáváním samostatné práce rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů, samostatně pozorovat, experimentovat a měřit, získané výsledky porovnávat, zpracovávat a vyhodnocovat
- formou diskuse žáky nutí informace kriticky hodnotit a ověřovat z různých hledisek, ze získaných výsledků vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- trvalým navozováním fyzikálních problémů buduje v žákovi pozitivní přístup k problémovým situacím obecně a vede jej ke strukturaci problému
- cení intuitivní přístupy, podporuje je odkazy k podobné povaze některých objevů a zásadně nechává žákům pootevřený prostor pro nápad
- vede žáka k hrlosti na vlastní i nepřesné a přibližné řešení a nutí jej k úsilí nedokonalý model trvale nahrazovat modelem kvalitnějším
- směřuje žáka s jeho chybným řešením a posiluje v něm vědomí, že chyby jsou nutným a cenným zdrojem poučení

Kompetence komunikativní

Učitel

- formou diskuse vede žáky ke schopnosti jasně a logicky formulovat svůj názor či hypotézu, vhodně argumentovat, vyslechnout názory ostatních, vést dialog
- používá odbornou terminologii a trvá na jejím používání
- pomáhá žákovi osvojovat si návyk vyjadřovat se korektně, věcně, střízlivě a uvážlivě zacházet s číselnými údaji

Kompetence sociální a personální

Učitel

- komunikuje s žáky formou dialogu, během kterého je žák schopen reflexe
- vede žáky tak, aby byli schopni odhadnout své možnosti
- podporuje práci v týmu

- rozborem chyb v řešení posiluje v žákovi vědomí, že omyl je přirozený

Kompetence občanské

Učitel

- formou dialogu s žáky je vede k pochopení potřeby zodpovědného využití vědeckých poznatků ve prospěch jedince a společnosti v souladu s úctou k životu a péčí o ochranu životního prostředí
- vede žáky k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů s ohledem na trvale udržitelný rozvoj společnosti
- podává představu o využití nabytých znalostí a dovedností v různých oborech lidské činnosti

Kompetence pracovní

Učitel

- názornou ukázkou a stálou kontrolou vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení při laboratorních pracích, dbá na dodržování vymezených pravidel
- důsledným hodnocením přípravy, průběhu a zpracování laboratorních prací vede žáky k získávání návyků systematické a pečlivé práce a schopnosti nabyté dovednosti užívat v dalších činnostech
- ukazuje žákům přínos fyziky pro člověka a pomáhá jim získávat představu o uplatnění fyzikálních procesů a zákonitostí v různých oborech lidské činnosti
- důsledným vyžadováním plnění úkolů a dodržování pracovních povinností vytváří v žákovi pocit zodpovědnosti
- oceněním samostatné i skupinové práce pěstuje v žákovi pozitivní vztah k čestnému a úspěšnému podnikání

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje žáky v dovednosti používat různorodé aplikace vhodné pro pochopení fyzikálních dějů
- podněcuje žáky k rozvoji informatického myšlení (dekompozice, vzory a sekvence, algoritmizace, generalizace, optimalizace a evaluace)

Žák využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látky neustále pohybují a vzájemně na sebe působí • chápe vztah mezi gravitační silou a hmotností tělesa • rozlišuje pojem hmotnost a tíha • zná základní jednotky fyzikálních veličin: délka, objem, hmotnost, hustota, čas, teplota • vybere vhodné měřidlo k určení hodnoty fyzikální veličiny • využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů • předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně jeho teploty • umí bezpečně zacházet s domácími spotřebiči, zná základní pravidla bezpečného zacházení s el. proudem 	<p>Látky a tělesa</p> <ul style="list-style-type: none"> – částicová stavba a vlastnosti látek – skupenství látek – difuze <p>Síla</p> <ul style="list-style-type: none"> – síla, účinky síly – gravitační pole, gravitační síla – elektrické pole, elektrická síla – magnet, magnetická síla <p>Fyzikální veličiny</p> <ul style="list-style-type: none"> – mezinárodní soustava jednotek SI – délka, čas – hmotnost, objem, hustota – teplota, tepelná roztažnost těles <p>Elektromagnetické děje</p> <ul style="list-style-type: none"> – využití el. proudu (pohybové, tepelné a zářivé účinky) – zdroj napětí, spotřebič – elektrický obvod, schéma – rozvodná síť – bezpečné chování při práci s el. zdroji a zařízeními 	<p>ČJ – komunikační a slohová výchova</p> <p>M – jednoduché rovnice, převody jednotek, objem tělesa</p> <p>Ch – periodická soustava prvků</p> <p>OSV</p> <p>– Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, práce v hodinách, domácí příprava, otevřená a pozitivní komunikace)</p> <p>EV</p> <p>– Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí (voda, přírodní zdroje, náš životní styl, průmysl a životní prostředí)</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, samostatná práce v hodině a domácí příprava.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů chápe vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 	<p>Opakování – fyzikální veličiny a jejich měření</p> <p>Pohyb těles – pohyb přímočarý a křivočarý – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný – rychlost tělesa, průměrná rychlost</p> <p>Síla – grafické znázornění síly – skládání sil – pohybová síla, Newtonovy zákony – otáčivé účinky síly – páka, rovnováha sil na páce – kladka, kladkostroj – tlaková síla, tlak – třecí síla a její ovlivňování v praxi</p> <p>Mechanické vlastnosti tekutin – Pascalův zákon – hydraulická zařízení – hydrostatický tlak – vztlková síla, Archimédův zákon – plování, vznášení se a potápění těles v klidných tekutinách – atmosférický tlak – atmosféra Země – vztlková síla v atmosféře</p>	<p>ČJ – komunikační a slohová výchova M – početní operace se zlomky, těžnice trojúhelníku, úhly, orientovaná úsečka D – objevy a vynálezy VV – skládání barev</p> <p>OSV – Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, práce v hodinách, domácí příprava, otevřená a pozitivní komunikace)</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí (naš životní styl, průmysl a životní prostředí)</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, samostatná práce v hodině a domácí příprava.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 	<p>Světlo</p> <ul style="list-style-type: none"> – zdroje světla – rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích – rozklad bílého světla hranolem – stín, zatmění Slunce a Měsíce – zobrazení rovinným zrcadlem – zobrazení kulovým zrcadlem – zobrazení lomu světla tenkou spojkou a rozptylkou 	<p>MV</p> <ul style="list-style-type: none"> – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných) 	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem • určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem • rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku • posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 	<p>Opakování</p> <ul style="list-style-type: none"> – pohyb tělesa – síla, skládání sil – Pascalův a Archimédův zákon <p>Energie</p> <ul style="list-style-type: none"> – mechanická práce – výkon, účinnost – polohová a pohybová energie – teplo, teplota, tepelná výměna – měrná tepelná kapacita – teplo přijaté/odevzdané – vnitřní energie – změny skupenství – měrné skupenské teplo <p>Elektromagnetické děje</p> <ul style="list-style-type: none"> – elektrický náboj – elektrický proud a napětí – elektrický odpor <p>Zvukové děje</p> <ul style="list-style-type: none"> – šíření zvuku – rychlost zvuku v různých prostředích – tón, výška, kmitočet – odraz zvuku, ozvěna, dozvuk – pohlcování zvuku 	<p>ČJ – komunikační a slohová výchova M – úpravy a řešení rovnic, procenta Ch – chemické reakce, energie HV – tón, zvuk, ladění</p> <p>OSV – Rozvoj schopností poznávání; Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, práce v hodinách, domácí příprava, otevřená a pozitivní komunikace)</p> <p>EV – Základní podmínky života; Vztah člověka k prostředí; Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ovzduší, náš životní styl, průmysl a životní prostředí)</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, samostatná práce v hodině a domácí příprava.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, práci následně zdokumentuje • změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa • analyzuje správně schéma reálného elektrického obvodu • sestaví podle schématu el. obvod • změří elektrický proud a napětí • ověřuje získané vědomosti v konkrétních praktických úkolech 	<p>Laboratorní práce</p> <ul style="list-style-type: none"> – měření fyzikálních veličin – sestavení elektrického obvodu – chování těles v klidných tekutinách, měření vztlakové síly – hledání těžiště tělesa 	<p>Člověk a svět práce</p> <p>jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, základní laboratorní postupy a metody</p>	<p>Součástí klasifikace je hodnocení laboratorní práce na základě vypracovaného záznamu o průběhu a výsledcích zadaného úkolu.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní rozliší stejnosměrný proud od střídavého rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců kolem planet používá s porozuměním základní fyzikální pojmy využívá různé empirické metody poznávání přírodních dějů a chápe rozdíl mezi domněnkou a důkazem 	<p>Opakování – mechanická práce, výkon, účinnost – energie tělesa</p> <p>Elektromagnetické děje – magnetické pole cívky s proudem – indukované napětí – transformátor – vodič – izolant – polovodič</p> <p>Energie – elektrická energie a výkon – výroba a přenos el. energie – obnovitelné zdroje el. energie – atomové jádro, štěpné reakce – jaderná energie – jaderný reaktor, atomová elektrárna – ochrana před radioaktivním zářením</p> <p>Vesmír – sluneční soustava – pohyb Země a Měsíce – měsíční fáze</p>	<p>ČJ – komunikační a slohová výchova Z – vodní díla, životní prostředí Bi – léčebné ozařování, medicínské zobrazovací metody Ch – elektrolyt, ionizace plynů IT – hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, prezentace informací</p> <p>OSV – Kreativita, Komunikace (prezentace a obhajoba vlastního názoru, věcná diskuse o problému bez komunikačních faulů)</p> <p>MV – Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)</p> <p>EV – Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí (trvale udržitelný rozvoj, energie a přírodní zdroje)</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací. Operativně se hodnotí ústní projev, samostatná práce v hodině a domácí příprava.</p> <p>Součástí klasifikace ve druhém pololetí je zpracování a předvedení prezentace na téma související s obsahem předmětu fyzika.</p>

Učební osnovy předmětu **CHEMIE**

Charakteristika předmětu

Obsah předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Chemie. Ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce začleňuje tematický okruh Práce s laboratorní technikou. Je určen žákům druhého až čtvrtého ročníku osmiletého gymnázia (tj. sekunda, tercie, kvarta).

Časové vymezení předmětu, organizace výuky

V sekundě je vyučovací předmět chemie dotován 1 hodinou týdně. V tercii 2,5 hodiny týdně (0,5 hodiny věnováno LC) a v kvartě je předmět vyučován v rozsahu 2 vyučovacích hodin týdně. LC probíhá ve specializované učebně.

V hodinách chemie se využívají tradiční metody výuky a jsou zařazovány nové metody s využitím ITC technologií. Aktivně se používá chemická aplikace ChemSketch a MS Excel. Dále jsou využívány podporné webové stránky pro výuku chemie.

Realizovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Mediální výchova
- Výchova demokratického občana
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky z vybraných tematických okruhů a na jejich základě poznali význam chemie pro život, činnosti člověka a pro rozvoj vědy a techniky
- zadává témata krátkých referátů, při jejichž zpracování se žáci učí informace vyhledávat (knihy, internet, ...), třídít, hodnotit a prezentovat (MS PowerPoint)
- doporučuje žákům vhodnou chemickou literaturu (webové stránky) pro další vzdělávání
- předkládá příklady o využití chemických látek a procesů v praxi, vede tak žáky k získávání představ o využití teoretických znalostí v praxi
- zadává úlohy vycházející z každodenního života a tím směřuje žáky k úvahám o souvislosti chemie s běžným životem

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- během laboratorních cvičení, která jsou součástí výuky, seznámí žáky se zadaným úkolem, žáci formulují hypotézy k zadaným úkolům, hypotézy ověří praktickou činností, vyhodnotí hypotézy na základě dosavadních znalostí a na základě pozorování
- konzultuje s žáky problémy vzniklé při zpracování laboratorní úlohy

Kompetence komunikativní

Žáci:

- zpracovávají krátké referáty, které tematicky předcházejí, navazují nebo doplňují výklad učitele, referát žáci přednášejí před celou třídou a v následné diskusi odpovídají na případné dotazy, obhajují vlastní názor (učí se tak veřejně vystupovat, formulovat své názory, přijímat názory druhých apod.)
- formulují závěry laboratorních prací formou psaného textu v laboratorních protokolech

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává skupinová laboratorní cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozděluje podle svých schopností své pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy
- zadává referáty o vlivu chemických látek na životní prostředí, vede tak žáky k osvojení základních návyků ochrany životního prostředí

Kompetence občanské

Učitel:

- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky jsou prospěšné nejen pro jedince, ale i pro celou společnost

Kompetence pracovní

Učitel:

- názornou ukázkou a stálou kontrolou dbá na dodržování pravidel bezpečné práce v laboratoři a laboratorního řádu, žáci tak získávají základní návyky ochrany svého zdraví i zdraví druhých, a to nejen při samotné práci s chemickými látkami, ale i při práci s chemickým nádobím (sklo, kov atd.)

Žáci:

- si při laboratorních cvičeních a při zpracování laboratorních protokolů osvojují základní pracovní dovednosti, získávají návyky pečlivé a systematické práce

Kompetence digitální

Učitel:

- podporuje žáky v dovednosti používat různorodé aplikace vhodné pro výuku chemie (vyhledávání vlastností látek a materiálů, tabulky)
- podněcuje žáky k rozvoji inženýrského myšlení

Žáci využívají digitální technologie, aby

- si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti
- zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy
- zkvalitnili výsledky své práce

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zařadí chemii mezi přírodní vědy • uvede, čím se chemie zabývá • uvede různá odvětví průmyslu, která souvisí s chemií • rozliší fyzikální tělesa a látky • uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek • vyjádří vlastnosti látek slovně, pomocí fyzikálních veličin • rozliší společné a rozdílné vl. látek • určí skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace, desublimace) • rozliší chemické látky (prvky, sloučeniny) a směsi (stejnorodé, různorodé), užívá správně tyto pojmy • popíše jednotlivé způsoby oddělování složek směsí • uvede, na jakém principu jsou metody oddělování složek směsí založeny • uvede praktické využití filtrace, krystalizace, sublimace, destilace 	<p>Úvod do chemie Vymezení předmětu chemie (význam, chemické disciplíny) Chemie jako přírodní, experimentální věda</p> <p>Vlastnosti látek a jejich pozorování Barva, lesk, tvrdost, zápach, skupenství, hustota, teplota tání, teplota varu, rozpustnost, kujnost, tažnost, tepelná a elektrická vodivost</p> <p>Fyzikální přeměna látek</p> <p>Směsi a chemické látky Chemické látky (prvky, sloučeniny) Chemicky čistá látka Směsi: a) stejnorodé (slitiny, roztoky) b) různorodé (suspenze, emulze, pěna, mlha, dým) Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, sublimace, krystalizace, destilace, chromatografie)</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (pozorování a provádění chemických pokusů, jejich hodnocení)</p> <p>OSV - Kreativita (referáty, jejich hodnocení) F – prima Čj – sekunda</p> <p>Člověk a svět práce Integrace práce s technickými materiály (chemikálie, laboratorní pomůcky – skleněné, kovové ...) F – tercie</p> <p>MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství o ekologických problémech a problémech spojených s chemizací, o vlivu chemických látek na životní prostředí – hodnocení novinových článků, televizního zpravodajství)</p>	<p>Během celého roku se s ohledem na charakter učiva prolíná hodnocení ústního, písemného zkoušení, testů a referátů.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhne postup, jak oddělit složky zadané směsi • uvede příklady oddělování sl. v praxi • vypočítá složení roztoku • navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi • vypočítá, jak se změní koncentrace roztoku po přidavku pevné látky (zahušťování) nebo po přidavku vody (ředění roztoku) • rozlišuje pojmy atom, molekula, ion, provede jejich správný zápis • popíše složení atomu • charakterizuje částice atomu • orientuje se v periodické soustavě chem. prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti • používá názvy a značky chem. prvků • uvede příklady chem. sloučenin i s jejich vzorcem • zapisuje vznik chemické vazby pomocí strukturních elektronových vzorců 	<p>Roztoky (složky roztoku, rychlost rozpouštění pevné látky) Nasycené a nenasycené roztoky Koncentrovanější a zředěnější roztoky Hmotnostní zlomek, hm. procenta, směšovací rovnice (kř. pravidlo)</p> <p>Částicové složení látek, chemické prvky Atom (stavba atomu – jádro, obal, elementární částice, struktura atomu) Molekuly (dvou a víceatomové) Ionty (anionty, kationty, rovnice jejich vzniku) Chemický prvek (název, značka, postavení prvku v PTP) Protonové a nukleonové číslo Chemická sloučenina Chemická vazba (vznik, strukturní a elektron. vzorce molekul, vaznost atomů v molekulách, násobnost chem. vazby)</p>	<p>M - prima</p> <p>F – prima</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vyhledává v PTP elektroneg. prvků • určí polaritu chemické vazby u zadaných molekul • objasní zákonitosti uspořádání prvků do PTP • orientuje se v PTP, rozpozná kovy a nekovy, usuzuje na vlastnosti látek podle postavení v PTP • navrhne a sestaví modely zadaných molekul, určí vaznost atomů a násobnost vazby • rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí • aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chem. reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu • zapíše příklad prakticky důležitých chemických reakcí, zhodnotí jejich využívání • vyčíslí chemickou rovnici podle zákona o zachování hmotnosti • rozliší exotermní a endotermní reakci 	<p>Elektronegativita Typy chemické vazby (polární, nepolární, iontová)</p> <p>Periodická tabulka prvků (periodický zákon, stavba PTP, triviální názvy některých skupin PTP)</p> <p>Chemické reakce Výchozí látky a produkty reakce Chemická reakce (její zápis, vyčíslování chemické reakce) Zákon zachování hmotnosti Chemické slučování (syntéza) a rozklad (analýza) Exotermní a endotermní reakce</p>		<p>Referát – historie vzniku PTP – D. I. Mendělejev</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje základní složení vzduchu • popíše příklady znečištění vzduchu • vysvětlí podstatu skleníkového efektu • uvede vlastnosti a použití kyslíku • zapisuje rovnice přípravy kyslíku • uvede význam ozonu pro život na Zemi, uvede způsoby porušení ozonové vrstvy • uvede vlastnosti a použití vodíku • zapisuje rovnice přípravy vodíku • rozliší různé druhy vod, uvede příklady jejich výskytu a použití • uvede význam vody v přírodě a průmyslu • objasní princip výroby pitné vody • uvede příklady znečišťování vody • navrhne preventivní opatření, jak znečištění vody předcházet, a způsoby likvidace znečištění 	<p>ANORGANICKÁ CHEMIE Vzduch (složení, čistota, zdroje jeho znečištění)</p> <p>Kyslík (O₂, O₃ - charakteristika, význam, výskyt, příprava a důkaz kyslíku, výroba a použití kyslíku)</p> <p>Vodík (výskyt, vlastnosti, příprava, důkaz, výroba, použití)</p> <p>Sloučeniny vodíku (H₂O, H₂O₂) Voda (dělení – pitná, užitková, destilovaná, minerální, výroba pitné vody, zdroje znečištění vody)</p>	<p>Z – prima EV - Základní podmínky života (význam vody pro lidské aktivity, význam ovzduší pro život na Zemi, ochrana čistoty vody, ovzduší – diskuse v hodinách, referáty) Bi – prima</p>	<p>Referát – zdroje znečištění vzduchu</p> <p>Referát – ozon, ozonová vrstva, ozonová díra</p> <p>Referát – výroba pitné vody Referát – zdroje znečištění vody</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje základní pravidla bezpečné práce a hygieny v chemické laboratoři a při všech laboratorních cvičeních • poskytne první pomoc při úrazech v laboratoři • organizuje a plánuje svoji pracovní činnost při laboratorních cvičeních • dodržuje technologickou kázeň při sestavování aparatur při laboratorních cvičeních • provádí montáž a demontáž jednoduchých aparatur • laboratorní práce dokumentuje pracovním protokolem • vyjmenuje příklady nebezpečných látek • pojmenuje základní chemické nádoby a pomůcky a definuje jejich využití • pracuje bezpečně s vybranými, dostupnými a běžně používanými látkami, hodnotí jejich rizikovost • objasní nejefektivnější jednání v případě havárií s únikem nebezpečných látek 	<p>Laboratorní cvičení č.1 Bezpečnost práce v laboratoři Zásady bezpečné práce v laboratoři chemie, laboratorní řád První pomoc při pořezání, popálení, poleptání</p> <p>Nebezpečné látky a přípravky (R – věty, S – věty, varovné značky a jejich význam) Laboratorní pomůcky (rozdělení – skleněné, kovové, porcelánové - a jejich použití při práci v laboratoři)</p>	<p>Člověk a svět práce Práce s laboratorní technikou F, Bi – prima OSV – Seberegulace a sebeorganizace (plánování a organizace pracovních činností v chemické laboratoři, dodržování bezpečnostních pravidel v chemické laboratoři) OSV - Kooperace a kompetice (získávání dovedností během laboratorních cvičení a při jejich hodnocení)</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát (povinnosti občana při práci s chemickými látkami, práva a povinnosti občana při haváriích, úniku chemických látek, při požáru – diskuse a řešení konkrétních problémů v hodinách, ohleduplnost při práci v chemické laboratoři)</p>	<p>Laboratorní protokol Žáci zpracovávají laboratorní protokoly do samostatného sešitu. Laboratorní sešit předkládají na vyžádání k nahlédnutí.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • připraví si vlastní náčrt aparatury pro filtraci, sublimaci, destilaci, tyto aparatury následně sestaví • podle vytvořeného návodu prakticky provede filtraci, sublimaci, krystalizaci, destilaci, chromatografii • připraví prakticky roztok daného složení • podle návodu připraví v laboratoři kyslík a provede jeho důkaz • sestaví aparaturu pro přípravu vodíku • podle návodu připraví v laboratoři vodík a provede jeho důkaz • podle návodu připraví v laboratoři oxid uhličitý a provede jeho důkaz • podle návodu provádí jednoduché pokusy s kovy a nekovy • sestaví aparaturu pro důkaz uhlíku a vodíku v organické sloučenině • dokáže uhlík a vodík v org. slouč. • sestaví model zadaného uhlovodíku pomocí stavebnice (tyčinkové modely molekul) 	<p>Laboratorní cvičení č.2, č.3 Oddělování složek směsí Usazování Filtrace Sublimace Krystalizace Destilace Chromatografie</p> <p>Laboratorní cvičení č.4 Roztoky</p> <p>Laboratorní cvičení č.5 Příprava a vlastnosti kyslíku a vodíku</p> <p>Laboratorní cvičení č.6 Příprava a vlastnosti oxidu uhličitého</p> <p>Laboratorní cvičení č.7 Kovy</p> <p>Laboratorní cvičení č.8 Důkaz uhlíku a vodíku v org. látce Modely org. sloučenin</p>	<p>Člověk a svět práce – práce s laboratorní technikou</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní význam halogenů jako biogenních prvků určí oxidační čísla prvků v zadaných sloučeninách zapisuje vzorce halogenidů podle názvů, ze vzorce halogenidu odvodí název zapisuje a vyčísluje rovnice slučování prvků PTP s halogeny zapisuje a vyčísluje reakce kovu s HCl uvede vlastnosti a použití některých významných halogenidů zapisuje vzorce oxidů podle názvů, ze vzorce oxidu odvodí název uvede vlastnosti a použití některých významných oxidů popisuje a vyčísluje rovnice slučování prvků PTP s kyslíkem 	<p>ANORGANICKÁ CHEMIE Halogeny (vlastnosti, výskyt, použití)</p> <p>Oxidační číslo (pravidla určování oxidačních čísel)</p> <p>Halogenidy Názvosloví Rovnice vzniku a vlastnosti halogenidů Použití prakticky významných halogenidů Důkaz halogenidů srážecími reakcemi</p> <p>Oxidy Názvosloví Rovnice vzniku oxidů Vlastnosti oxidů, použití prakticky významných oxidů</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (pozorování a provádění chemických pokusů, jejich hodnocení)</p> <p>OSV - Kreativita (referáty, jejich hodnocení)</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace (plánování a organizace pracovních činností v chemické laboratoři, dodržování bezpečnostních pravidel v chemické laboratoři, spolupráce při skupinové práci)</p> <p>OSV - Kooperace a kompetice (získávání dovedností během laboratorních cvičení a při jejich hodnocení, diskuse, obhajoba vlastních názorů)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv některých anorganických látek na životní prostředí – diskuse)</p>	<p>Během celého roku se s ohledem na charakter učiva prolíná hodnocení ústního, písemného zkoušení, testů a referátů.</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní význam síry pro člověka uvede různá skupenství síry v závislosti na podmínkách prostředí zapisuje vzorce sulfidů podle názvů, ze vzorce sulfidu odvodí název posoudí vliv uspořádání uhlíku v tuze a diamantu na jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> uvede příklady využití kovů a slitin popíše rozdíly mezi kovy a nekovy diskutuje o vlivech způsobujících korozi navrhne způsoby, jak chránit kovy před korozi objasní rozdíl mezi ušlechtilými a neušlechtilými kovy 	<p>Síra Vlastnosti, alotropické modifikace, použití Sulfidy</p> <p>Uhlík Tuha, diamant</p> <p>Kovové prvky (vlastnosti, rozdělení) Koroze kovů, slitiny kovů Neušlechtilé kovy (alkalické kovy, železo, hliník, olovo, zinek, cín) Ušlechtilé kovy (zlato, stříbro, rtuť, měď)</p>		<p>Referáty</p> <ul style="list-style-type: none"> význam kovů a slitin kovů pro člověka koroze, vlivy způsobující korozi ochrana kovů před korozi

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje vzorce hydroxidů podle názvů, ze vzorce hydroxidu odvodí název • uvede vlastnosti a použití některých významných hydroxidů • zapisuje a vyčísluje reakce zásadotvorných oxidů s vodou • zapisuje vzorce kyselin podle názvů, ze vzorce kyseliny odvodí název • podle vzorce rozliší kyslíkatou a bezkyslíkatou kyselinu • uvede vlastnosti a použití některých významných kyselin • zapisuje a vyčísluje reakce kyselinotvorných oxidů s vodou • orientuje se na stupnici pH • uvede příklady indikátorů • uvede příklady kyselých, zásaditých a neutrálních roztoků • navrhne použití vhodného indikátoru pro určení kyselinotvorného a zásadotvorného oxidu • měří pH roztoků indikátorovými papírky 	<p>Hydroxidy Názvosloví Vlastnosti a použití některých významných hydroxidů Reakce zásadotvorného oxidu s vodou</p> <p>Kyseliny Bezokyslíkaté kyseliny Kyslíkaté kyseliny Vlastnosti, názvosloví a použití některých významných kyselin</p> <p>Reakce kyselinotvorného oxidu s vodou</p> <p>Kyselost a zásaditost roztoků Stupnice pH Acidobazické indikátory</p>		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poskytne první pomoc při zasažení kyselinou • vysvětlí vznik kyselých dešťů, diskutuje o příčinách vzniku kyselých dešťů a o působení kyselých dešťů na životní prostředí • uvede opatření, kterými lze kyselým dešťům předcházet <ul style="list-style-type: none"> • zapisuje vzorce solí podle názvů, ze vzorce solí odvodí název • zapisuje a vyčísluje rovnice přípravy solí • odliší neutralizaci od ostatních reakcí přípravy solí • uvede příklady využití neutralizace v běžném životě <ul style="list-style-type: none"> • posoudí vliv některých organických látek na životní prostředí • dodržuje základní pravidla bezpečné práce a hygieny při práci s organickými látkami 	<p>Kyselé deště</p> <p>Soli kyslíkatých kyselin Názvosloví a význam solí kyslíkatých kyselin Rovnice vzniku solí s důrazem na neutralizaci Vlastnosti a použití vybraných solí Tepelně zpracovatelné materiály (cement, vápno, sádra, keramika)</p> <p>ORGANICKÁ CHEMIE Uhlovodíky</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (diskuse na téma ochrana přírody)</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí (sledování aktuálních ekologických problémů)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv některých organických látek na životní prostředí – diskuse)</p>	<p>Referáty</p> <ul style="list-style-type: none"> • příčiny vzniku kyselých dešťů • působení kyselých dešťů na životní prostředí <p>Referát – výroba cementu, vápna, sádry, keramiky a jejich význam</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • objasní rozdíl mezi nasyceným a nenasyceným uhlovodíkem • objasní rozdíl mezi uhlovodíkem s alifatickým a cyklickým řetězcem • rozliší nejjednodušší uhlovodíky • používá k zápisu vzorce uhlovodíku různé typy vzorců • zapisuje vzorce uhlovodíku podle názvů, používá k pojmenování uhl. systematické i triviální názvy • popíše vlastnosti a použití některých významných uhlovodíků • rozliší izomery a identické organické sloučeniny podle modelu molekuly nebo podle vzorce • rozpozná řetězcové, polohové, cis a trans izomery • zapisuje základní organické reakce, rozliší rozdíly mezi adicí, substitucí a eliminací 	<p>Rozdělení: nasycené, nenasycené, alifatické, cyklické, aromatické, rozvětvené, nerozvětvené Strukturní, souhrnné, empirické, racionální vzorce uhlovodíků</p> <p>Názvosloví – alkany, cykloalkany, alkeny, cykloalkeny, dieny, alkyny, aromatické uhlovodíky Vlastnosti a použití významných uhlovodíků</p> <p>Izomerie (polohová, řetězcová, cis a trans)</p> <p>Rovnice v organické chemii (substituce, adice, eliminace)</p>		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zhodnotí využití přírodních paliv jako zdroj energie, jako zdroj uhlovodíků • uvede produkty zpracování ropy, uhlí a zemního plynu a jejich využití	<p>Paliva (ropa, uhlí, zemní plyn), jejich chemické složení a výskyt Zpracování ropy, uhlí a zemního plynu Průmyslově vyráběná paliva</p>	<p>EV - Základní podmínky života (energie, přírodní surovinové a energetické zdroje)</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozdělí deriváty uhlovodíků podle funkčních skupin • rozliší vybrané deriváty, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití • zapisuje vzorce halogenderivátů podle názvů • pojmenuje halogenderivát systematickým názvem • používá triviální názvy některých halogenderivátů • zapíše rovnice vzniku (adici, substituci) halogenderivátů • uvede použití halogenderivátů 	<p>Deriváty uhlovodíků (rozdělení)</p> <p>Halogenderiváty Názvosloví, rovnice vzniku, použití halogenderivátů</p> <p>Freony a jejich vliv na životní prostředí (ozonová díra)</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vliv některých derivátů uhlovodíků na životní prostředí – rozhovory s žáky, diskuse na téma odpady)</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí (sledování aktuálního dění ve světě z hlediska ekologie)</p> <p>Z – prima, sekunda, tercie, kvarta</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (pozorování a provádění chemických pokusů, jejich hodnocení)</p> <p>OSV - Kreativita (referáty, jejich hodnocení)</p> <p>OSV – Seberegulace a sebeorganizace (plánování a organizace pracovních činností v chemické laboratoři, dodržování bezpečnostních pravidel v chemické laboratoři)</p>	<p>Během celého roku se s ohledem na charakter učiva prolíná hodnocení ústního, písemného zkoušení, testů a referátů. Žáci zpracovávají laboratorní protokoly do samostatného sešitu. Laboratorní sešit předkládají na vyžádání k nahlédnutí.</p> <p>Referát – vliv freonů na životní prostředí</p> <p>Seznámení s aplikací ChemSketch</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<ul style="list-style-type: none"> • ověří rozpustnost alkoholů ve vodě a vyvodí závěry, jak rozpustnost alkoholu závisí na počtu uhlíků • dokáže ethanol v alkoholickém nápoji (víno) • zapisuje vzorce eterů • zapisuje vzorce aldehydů, ketonů • pojmenuje aldehyd, keton systematickým názvem • používá triviální názvy některých karboxylových sloučenin • zapíše rovnice vzniku formaldehydu, acetaldehydu, acetonu (oxidací alkoholů) a uvede jejich použití • zapisuje vzorce karboxylových kyselin • pojmenuje karboxylovou kyselinu systematickým názvem • používá triviální názvy některých karboxylových kyselin • zapíše rovnice vzniku karboxylové kyseliny (oxidací aldehydů) • uvede význam karboxylových kyselin 	<p>Laboratorní práce</p> <p>b) etery Význam některých eterů</p> <p>c) karboxylové sloučeniny (aldehydy a ketony) Názvosloví, vznik, vlastnosti a použití některých karboxylových sloučenin</p> <p>d) karboxylové kyseliny Rozdělení karboxylových kyselin Názvosloví, vznik, reakce k. k. s kovem, oxidem, hydroxidem Esterifikace Vlastnosti a použití některých významných k. k. Soli karboxylových kyselin</p>		<p>Laboratorní protokol</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí pojmy: polymer, monomer, polymerace, kaučuk (eleastomer), plast (termoplast, reaktoplast), syntetické vlákno uvede vlastnosti a použití některých významných polymerů posuzuje využití různých polymerů v praxi vzhledem k jejich působení na životní prostředí zhodnotí výhody a nevýhody používání polymerů <ul style="list-style-type: none"> uvede vlastnosti, zdroje a význam přírodních látek pro život člověka zapiše rovnici vzniku tuku z glycerolu a vyšší mastné kyseliny uvede příklady zdrojů tuků vysvětlí pojem žluknutí a uvede vlivy, které ho způsobují zapiše rovnici výrobu mýdla alkalickou hydrolyzou vepřového sádla vyrobí mýdlo 	<p>Polymer Monomer, polymer Rozdělení polymerů (přírodní, syntetické) Kaučuky, plasty, syntetická vlákna Vlastnosti, použití, likvidace polymerů (odpady)</p> <p>Přírodní látky a) tuky (lipidy) Vlastnosti, výskyt, význam, využití a zdroje tuků Rovnice vzniku tuku Žluknutí a ztužování tuků Hydrolyza tuku</p> <p>Laboratorní práce</p>	<p>Bi – prima, tercie</p>	<p>Referáty</p> <ul style="list-style-type: none"> výhody a nevýhody používání polymerů likvidace polymerů (skládky, recyklace) <p>Laboratorní protokol</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí podstatu fotosyntézy, orientuje se ve výchozích látkách a produktech • zapíše vzorce ribózy, glukózy, fruktózy, uvede jejich význam, vlastnosti a jejich zdroje • uvede příklady některých disacharidů a polysacharidů, jejich vlastnosti, použití a jejich zdroje • zapíše souhrnné rovnice vzniku disacharidu a polysacharidu • ověří a porovná rozpustnost některých sacharidů ve vodě • dokáže redukční účinky sacharidů Fehlingovým činidlem • provede důkaz škrobu jodem • uvede příklad aminokyseliny • spojí aminokyseliny peptidickou vazbou v dipeptid a tripeptid • uvede příklady zdrojů bílkovin • vysvětlí pojem denaturace a její praktické využití • dokáže bílkovinu xantoproteinovou zkouškou 	<p>b) cukry (sacharidy) Význam, zdroje, rozdělení Fotosyntéza Lineární a souhrnné (molekulové) vzorce některých cukrů</p> <p>Disacharidy, polysacharidy</p> <p>Rovnice vzniku disacharidu a polysacharidu</p> <p>Laboratorní práce</p> <p>c) bílkoviny (polypeptidy) Aminokyseliny, vzorce a názvy některých aminokyselin Peptidická vazba, vznik peptidů Zdroje a funkce bílkovin Denaturace bílkovin, struktura bílkovin</p> <p>Laboratorní práce</p>		<p>Laboratorní protokol</p> <p>Laboratorní protokol</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná a rozebere proteolytickou reakci • definuje kyselinu a zásadu • zapíše rovnice neutralizace <ul style="list-style-type: none"> • uvede faktory, které ovlivňují rychlost chemické reakce • využívá poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chem. reakce v praxi, předchází tak nebezpečnému průběhu chem. reakcí v laboratoři <ul style="list-style-type: none"> • vysvětlí princip hašení požárů • aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe • uvede příklady otravných a jedovatých látek • zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi • orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>Protolytické reakce Bronstedova teorie kyselin a zásad Disociace kyselin a zásad Neutralizace</p> <p>Faktory ovlivňující rychlost chem. reakcí (teplota, velikost povrchu výchozích látek, množství výchozích látek, katalyzátory)</p> <p>Chemie a společnost Chemický průmysl v ČR Rizika chemické výroby v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin Průmyslová hnojiva Detergenty, pesticidy, insekticidy Hořlaviny, hašení požáru Jedovaté látky Úniky nebezpečných látek, havárie chemických provozů</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí (aktuální ekologické problémy spojené s chemickou výrobou, sledování mediálních sdělení)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí, vliv používání hnojiv, pesticidů, detergentů, insekticidů na ž.p., rozhovory s žáky, referáty)</p> <p>VDO - Občan, občanská společnost a stát (práva a povinnosti občana při haváriích, úniku jedovatých látek, při požáru)</p>	<p>Referáty – na různá témata, chemie a společnost</p>

Učební osnovy předmětu **BIOLOGIE**

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu, organizace výuky

Vyučovací předmět **Biologie** vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda, vzdělávacího oboru Přírodopis, dále začleňuje z oblasti Člověk a svět práce tematický okruh Práce s laboratorní technikou a integruje část Výchovy ke zdraví.

V primě, sekundě a v kvartě je hodinová dotace 2 hodiny týdně. V tercii je hodinová dotace 2,5 hodiny týdně – 0,5 hodiny je věnováno laboratorním cvičením.

Výuka probíhá ve specializované učebně, která je zároveň laboratoří. Výuka je doplňována exkurzemi a tematicky zaměřenými vycházkami.

Výuka používá následující formy: výkladové hodiny propojené diskusí, projekty, exkurze. Laboratorní cvičení jsou součástí uvedených hodinových dotací, a to jednou za čtvrt roku. Při výuce jsou používány učebnice Přírodopis I.–IV.díl nakladatelství Scientia.

V hodinách biologie se využívají tradiční metody výuky a jsou zařazovány nové metody s využitím ITC technologií. Aktivně se používají biologické aplikace: <https://interaktivita.etaktik.cz/>, <https://botany.natur.cuni.cz>, využití aplikace pro určování rostlin - plantnet, <https://www.ornita.cz>, <https://www.cbg.zcu.cz>, <http://horniny.kvalitne.cz>, <http://petrol.sci.muni.cz>.

Realizovaná průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- zadává žákům referáty, aby vyhledávali biologické informace v dalších informačních zdrojích – internetu, rozhlasu, televizi, časopisech
- získané poznatky spojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oblastí a žák si tak vytváří ucelenější představu o vztazích mezi živou a neživou přírodou a mezi přírodou a působením člověka
- klade žákům otázky o způsobu a příčinách různých přírodních procesů, společně pak hledají adekvátní odpovědi
- předvede manipulaci s jednoduchými přístroji – laboratorními pomůckami, lupou, mikroskopem a zadává úkoly na procvičení – žáky učí praktickou činnost

- kontroluje výsledky pozorování a zkoumání a vyžaduje, aby je žák zhodnotil a porovnal s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a formuloval logické závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vytváří s žáky na základě biologických pozorování, dosavadních zkušeností a znalostí hypotézu k problému či k úkolu, žáci ji ověří a vyhodnotí její správnost
- usiluje o nalezení shodných, podobných a odlišných znaků přírodovědných problémů, žáci volí vhodné způsoby řešení, nenechají se odradit počátečním nezdarem

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vyžaduje vyslovení hypotéz či vlastních názorů na daný přírodovědný problém, žák uvede skutečnosti, ze kterých vyvodil svůj úsudek
- konzultuje názory všech žáků, učí je vhodně argumentovat, společně spolupracují na řešení biologického úkolu
- vede dialog na biologické téma, žáci své myšlenky vyjadřují v logickém sledu

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává skupinová cvičení, při kterých žáci efektivně spolupracují, rozdělují podle svých schopností své pracovní činnosti, společně plánují vhodný postup k vyřešení úlohy
- hodnotí výsledky práce skupin a jednotlivců, vede žáky k sebekritice

Kompetence občanské

Učitel:

- vysvětluje žákům na příkladech nutnost ochrany životního prostředí a přírody, žák ji chápe jako svou občanskou povinnost, aktivně vystupuje v jejím zájmu
- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, s žáky diskutuje, aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky jsou prospěšné nejen pro jedince, ale i pro celou společnost

Kompetence pracovní

Učitel:

- vysvětluje žákům na příkladech nutnost ochrany životního prostředí a přírody, žák ji chápe jako svou občanskou povinnost, aktivně vystupuje v jejím zájmu

- vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve vědě a technice, s žáky diskutuje, aby tak lépe pochopili, že vědecké poznatky jsou prospěšné nejen pro jedince, ale i pro celou společnost

Kompetence digitální

Učitel:

- podporuje žáky v dovednosti používat různorodé aplikace vhodné pro výuku nejen biologie
- podněcuje žáky k rozvoji infromatického myšlení

Žák využívá digitální technologie, aby:

- si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti
- zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy
- zkvalitnil výsledky své práce

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná některé hypotézy o vzniku vesmíru, sluneční soustavy, Země a stavbu Země • objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • posoudí význam hydrosféry a atmosféry pro život • rozliší základní projevy a podmínky existence živých soustav • orientuje se v názorech na vznik života, rozliší základní projevy života, objasní význam rozmanitosti přírody a orientuje se v základních vztazích mezi organismy • porovná buňku rostlin, živočichů a bakterií a vysvětlí funkci základních organel, určí základní buněčné organely, pracuje s lupou a mikroskopem • třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek 	<p>Země - vznik a stavba</p> <p>Vznik a význam hydrosféry a atmosféry pro vznik a rozvoj života Vznik života na Zemi Projevy života Podmínky života, Rozmanitost přírody Vztahy mezi organismy</p> <p>Vznik, vývoj, rozmanitost a projevy života</p> <p>Zkoumání přírody, buňka - stavba, rozdíl mezi rostlinnou a živočišnou, jednobuněčnost a mnohobuněčnost, pozorování lupou a základy mikroskopování</p> <p>Význam a třídění organismů</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení, řešení problémů diskuse, referáty)</p> <p>OSV - Poznávání lidí; Mezilidské vztahy (Pozitivní přístupy – chování ve třídě, diskuse)</p> <p>EV - Základní podmínky života (součást učiva - výklad, diskuse)</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace (asertivní jednání, kritické myšlení, ohleduplnost, sebekritika, sebekontrola – rozvoj formou diskuse)</p>	<p>U = ústně - průběžně T = test R = referát SK = skupinová práce DB = dobrovolný úkol T, SK</p> <p>T, SK</p> <p>T, SK DB - přehled bakteriálních a virových nemocí</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozdělí organismy do základních taxonomických jednotek uvede na příkladech z běžného života význam virů, bakterií a sinic v přírodě i pro člověka uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby, porovná je podle charakteristických znaků porovná různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích projeví odpovědné chování při sběru hub, v případě potřeby poskytne první pomoc objasní funkci a význam soužití dvou organismů ve stélce lišejníků 	<p>Viry, bakterie a sinice - stavba, význam, výskyt, praktické využití Zdravý způsob života a péče o zdraví - ochrana před chorobami</p> <p>Houby stavba, význam, výskyt, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami, zástupci - jednobuněčné houby - mnohobuněčné houby</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví Lišejníky - stavba, význam, výskyt, zástupci</p>	<p>Ov - výchova ke zdraví</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (diskuse, výklad – součást učiva)</p>	<p>T, SK DB - přehled jedlých, nejedlých, jedovatých hub</p> <p>T, SK</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> Pozná naše základní druhy jednobuněčných a mnohobuněčných řas a objasní jejich význam pro život ve vodě a na Zemi rozpozná, porovná a objasní funkce základních orgánů (orgánových soustav) živočichů, vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná podle diakritických znaků jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, živočichy způsobenými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 	<p>Řasy</p> <p>Stavba a funkce jednotlivých částí živočišného těla - živočišná buňka, tkáň, orgány a orgánové soustavy, rozmnožování</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů (charakteristické znaky jednotlivých skupin, významní zástupci) - jednobuněční (prvoci) - mnohobuněční: žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci Členovci - trojlaločnatci - klepítkatci - žabernatí - vzdušnicovci Ostnokožci</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení, řešení problémů - diskuse, referáty) OSV - Poznávání lidí; Mezilidské vztahy (pozitivní přístupy – chování ve třídě, diskuse) OSV - Seberegulace a sebeorganizace; komunikace (asertivní jednání, kritické myšlení, ohleduplnost, sebekritika, sebekontrola – rozvoj formou diskuse)</p>	<p>U, T, R, SK</p> <p>DB - přehled bezobratlých živočichů na PC DB – charakteristiky probíraných druhů</p> <p>Biologická olympiáda – kategorie D</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • aplikuje praktické metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu • používá metody pozorování a určování rostlin – pracuje s lupou, mikroskopem, klíčem a atlasem k určování živočichů • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy pro konání konkrétních pozorování, měření, experimentů • zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>Praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (jednobuněčné houby, plísňe, řasy, prvoci, části živočišných těl) - klíče a atlasy</p> <p>Práce s laboratorní technikou - základní laboratorní postupy - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</p>	<p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí (chování, myšlení, jednání, vztahy v kolektivu při práci v hodinách) OSV - Kooperace a kompetice (komunikace ve skupinové práci, konkurence) OSV - Kreativita (originalita, tvořivost při skupinové práci)</p> <p>Člověk a svět práce Práce s laboratorní technikou integrace</p>	<p>Průběžně R</p> <p>Průběžně, SK</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • seznámí se se základními ekologickými pojmy, chápe vliv člověka na životní prostředí a význam ochrany rozmanitosti přírody • určuje přínos objevů významných vědců v oboru obecné biologie, zoologie a ekologie živočichů • dodržuje základní pravidla bezpečné práce a chování při poznávání živé i neživé přírody • uvede pracovní činnosti vybraných biologických profesí • projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, v případě potřeby poskytne první pomoc 	<p>Člověk a příroda Společenstvo, ekosystém, zásahy člověka do přírody (skleníkový jev, ozonová díra), biologická rovnováha a ochrana přírody</p> <p>Významní vědci a jejich objevy v botanice, obecné biologii a ekologii rostlin</p> <p>Bezpečnost práce při pobytu v přírodě, v laboratoři biologie, při práci s jednoduchými přístroji</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (díla významných Evropanů, referáty)</p> <p>Výchova ke zdraví integrace</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpozná, porovná a objasní funkce základních orgánů (orgánových soustav) živočichů, vnější a vnitřní stavbu živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů rozlišuje a porovná podle diakritických znaků jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, živočichy způsobenými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc použije základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty při chovu v domácnosti a při péči o zvířata v laboratoři biologie 	<p>Stavba a funkce jednotlivých částí živočišného těla - živočišná buňka, tkáň, orgány a orgánové soustavy, rozmnožování</p> <p>Vývoj, vývin a systém živočichů (charakteristické znaky jednotlivých skupin, významní zástupci)</p> <p>Obratlovci Kruhoústí Paryby Ryby Obojživelníci Plazi Ptáci</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví ochrana před chorobami způsobenými živočichy, preventivní a lékařská péče</p> <p>Chovatelství chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu, kontakt se známými, neznámými zvířaty, hospodářství, zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení, řešení problémů - diskuse, referáty)</p> <p>OSV - Poznávání lidí; Mezilidské vztahy (pozitivní přístupy – chování ve třídě, diskuse)</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace (asertivní jednání, kritické myšlení, ohleduplnost, sebekritika, sebekontrola – rozvoj formou diskuse)</p>	<p>U = ústně - průběžně T = test R = referát SK = skupinová práce DB = dobrovolný úkol</p> <p>U, T, R, SK</p> <p>DB - přehled bezobratlých živočichů na PC DB – charakteristiky probíraných druhů</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty • aplikuje praktické metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu • odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům • porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku • vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin • rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů • odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí 	<p>Zdravý způsob života a péče o zdraví ochrana před chorobami způsobenými živočichy, preventivní a lékařská péče</p> <p>Biologie rostlin Přehled systému rostlin, přechod rostlin na souš Mechorosty Plavuně, přesličky Kapradiny Kořen Stonek List Květ Květenství, opylení a oplození Semena a plody Rozmnožování rostlin Srovnání jednoděložných a dvouděložných rostlin Listnaté stromy a keře Pryskyřníkovité, brukvovité, růžovité, bobovité, miříkovité, hluchavkovité, lilkovité, hvězdnicovité, liliovitě, lunicovité, vstavačovité, cizokrajné rostliny</p>	<p>Výchova ke zdraví integrace</p> <p>Člověk a svět práce - integrace (Pěstitelské práce a chovatelství - součást učiva, diskuse)</p> <p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí (chování, myšlení, jednání, vztahy v kolektivu při práci v hodinách)</p> <p>OSV - Kooperace a kompetice (komunikace ve skupinové práci, konkurence)</p> <p>Člověk a svět práce - integrace</p> <p>Práce s laboratorní technikou OSV - Kreativita (originalita, tvořivost při skupinové práci, uplatnění v dobrovolných úkolech)</p>	<p>Biologická olympiáda – kategorie D</p> <p>Průběžně, SK</p> <p>Laboratorní protokol, SK Průběžně</p> <p>U, T, R</p> <p>Průběžně, SK</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi • rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému • uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému. • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy pro konání konkrétních pozorování, měření, experimentů, zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci 	<p>Ekosystémy ČR Společenstvo lesa Společenstvo vod a mokřadů Společenstvo luk, pastvin a travnatých strání</p> <p>Společenstvo polí a sídelní aglomerace</p> <p>Praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou - mikroskopem - klíče a atlasy</p> <p>Práce s laboratorní technikou - základní laboratorní postupy - základní laboratorní zařízení</p> <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví</p> <p>Významní vědci a jejich objevy Bezpečnost práce při pobytu v přírodě, při práci s jednoduchými přístroji</p>	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (součást výuky, diskuse)</p> <p>OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (problémy sociálních rolí, mezilidských vztahů, jejich aktuální řešení při hodinách)</p> <p>MKV - Lidské vztahy (spolupráce, tolerantní vztahy s lidmi různých skupin)</p> <p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (díla významných Evropanů, referáty)</p> <p>Výchova ke zdraví – součást učiva</p>	<p>U, T, R</p> <p>Průběžně, SK</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů; • rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané • živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin; • odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů • v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí; • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje • zásady bezpečného chování ve styku se živočichy. • využívá zkušeností s chovem vybraných živočichů k posouzení jejich životních nároků • zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se zvířaty 	<p>Savci Vývoj savců Savci se přizpůsobují prostředí Vnitřní stavba těla savců</p> <p>Přehled hlavních skupin savců Vejcírodí Živorodí – vačnatci Hmyzožravci, letouni, chudozubí, hlodavci, zajíci, šelmy, ploutvonožci, kytovci, chobotnatci, lichokopytníci, sudokopytníci, primáti</p> <p>Savci biomů světa Etologie</p>	<p>EV - Vztah člověka k prostředí (zajištění ochrany ŽP v obci) EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody)</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí (zajištění ochrany ŽP v obci) EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ochrana přírody, dlouhodobé ekologické programy - mezinárodní, státní, školní – soutěž ve třídění odpadů, sběr druhotných surovin) EV - Ekosystémy (živočiškové jednotlivých ekosystémů -součást výuky, výklad, diskuse)</p>	<p>U = ústně - průběžně T = test R = referát SK = skupinová práce DB = dobrovolný úkol</p> <p>U, P, R, SK</p> <p>Laboratorní cvičení 1. Základy mikroskopování 2. Pozorování prvoků 3. Bezobratlí I. 4. Bezobratlí II. - členovci 5. Určování hub v terénu 6. Určování rostlin v terénu 7. Rozbor anatomie člověka 8. Cévní systém a kardiopulmonární resuscitace</p> <p>U, R Exkurze- ČSOP</p> <p>U, R</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> objasní a posoudí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě objasní (na příkladech) způsob života živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí jmenuje základní vývojové stupně fylogeneze člověka, rozliší základní znaky jednotlivých vývojových druhů objasní stavbu a určí polohu orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich funkce a vztahy rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, aplikuje předlékařskou první pomoc 	<p>Člověk v živočišném systému</p> <p>Původ a vývoj člověka Lidská plemena</p> <p>Anatomie a fyziologie člověka (stavba a funkce jednotlivých tkání, částí těla, orgánů a orgánových soustav) Kosterní soustava Svalová soustava Oběhová soustava Dýchací soustava Trávicí soustava Vylučovací soustava Kožní soustava Nervová soustava, smyslové orgány Hormonální soustava Pohlavní soustava Nitroděložní vývin člověka, zázrak zrození, od narození do smrti</p>	<p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení, řešení problémů, diskuse, referáty)</p> <p>EV - Vztah člověka k prostředí (diskuse, výklad – součást učiva)</p> <p>Výchova ke zdraví</p> <p>OSV - Poznávání lidí; Mezilidské vztahy (pozitivní přístupy chování ve třídě, diskuse)</p>	<p>Exkurze U, R</p> <p>DB -vliv nikotinu na zdraví člověka</p> <p>DB - přehled vitamínů a jejich význam</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mim. událostech, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc 	<p>Genetika: Tajemství genů</p> <p>Životní styl</p> <p>Nemoci, úrazy, první pomoc a prevence</p>	<p>Výchova ke zdraví – integrace</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace (asertivní jednání, kritické myšlení, ohleduplnost, sebekritika, sebekontrola – rozvoj formou diskuse)</p> <p>Hv, Vv- průběžně</p> <p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí (chování, myšlení, jednání, vztahy v kolektivu při práci v hodinách)</p> <p>OSV - Kooperace a kompetice (komunikace ve skupinové práci, konkurence)</p> <p>OSV - Kreativita (originalita, tvořivost při skupinové práci)</p> <p>OSV - Psychohygienu (předcházení stresu, relaxace)</p>	<p>R, U, SK, diskuse R, diskuse</p> <p>DB - přehled pohlavních chorob</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uvede zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým • dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky • projevuje odpovědný vztah k sobě samému a pravidlům zdravého životního stylu, usiluje o aktivní podporu svého zdraví 	<p>Prevence patologických jevů</p> <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa a zdraví - tělesná a duševní hygiena - režim dne - ochrana před přenosnými i nepřenositelnými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy 	<p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí (diskuse, výklad – součást učiva)</p> <p>Výchova ke zdraví - integrace</p>	<p>R, U, SK, diskuse R, diskuse DB - sestavení jídelníčku</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hodnotí vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života • rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek, využívá při tom základní principy krystalografie • orientuje se v základech geologického vývoje na území ČR • rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin a vody • porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půd, rozlišuje hlavní půdní typy a druhy v naší přírodě • uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi 	<p>Země - vznik, stavba</p> <p>Geologické vědy Nerosty a horniny - vlastnosti, třídění, význam, výskyt, určování základních druhů</p> <p>Geologický vývoj a stavba území České republiky (Český masiv, Západní Karpaty)</p> <p>Vnější a vnitřní geologičtí činitelé - zvětrávání, eroze - pohyby kontinentů, vznik a zánik zemské kůry - tektonika - sopečná činnost a zemětřesení</p> <p>Pedologie - složení půdy, vlastnosti, význam, hlavní půdní typy a druhy</p> <p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu</p>	<p>Prohloubení učiva primy, zeměpisu</p> <p>OSV - Rozvoj schopností poznávání (dovednosti pro učení, řešení problémů diskuse, referáty)</p> <p>OSV - Poznávání lidí; Mezilidské vztahy (Pozitivní přístupy – chování ve třídě, diskuse)</p> <p>Ch – sekunda - průběžně Z – průběžně</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace; Komunikace (asertivní jednání, kritické myšlení, ohleduplnost, sebekritika, sebekontrola – rozvoj formou diskuse)</p>	<p>U = ústně P = písemně R = referát SK = skup. práce DB = dobrov. úkol</p> <p>U, P, R, SK</p> <p>U, P, R</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků rozliší základní projevy a podmínky existence živých soustav, orientuje se v přehledu vývoje organismů uvede příklady výskytu organismů a vztahy mezi nimi rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy - a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců z různých ekosystémů a zhodnotí jejich význam zhodnotí kladný i záporný vliv člověka na životní prostředí a uvede příklady narušení rovnováhy v ekosystému ve svém okolí i ve světě diskutuje o běžných ekologických problémech, zamýšlí se nad jejich příčinami i důsledky, pokouší se navrhnout vlastní řešení 	<p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi (geologické změny, vznik a vývoj života, charakteristiky jednotlivých geologických období)</p> <p>Organismy a prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím, populace, společenstva, ekosystémy, potravní řetězce, koloběh látek <p>Ochrana přírody a ŽP</p> <ul style="list-style-type: none"> globální problémy a jejich řešení destrukce životního prostředí (znečištění ovzduší, vody, půdy) surovinové a energetické krize klimatické změny (skleníkový jev) 	<p>EV - Základní podmínky života; Ekosystémy (součást učiva - výklad, diskuse)</p> <p>EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí (diskuse, výklad – součást učiva - ochrana přírody, dlouhodobé ekologické programy)</p>	<p>U, P, R, SK, DB - zpracování ekologického problému</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • jmenuje významné vědce a jejich objevy • dodržuje základní pravidla bezpečné práce a chování při poznávání živé i neživé přírody • vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy pro konání konkrétních pozorování, měření, experimentů, zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl • vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci • dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci • poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři 	<p>Chráněná území ČR (nejznámější parky, krajinné oblasti, rezervace)</p> <p>Významní vědci a jejich objevy Bezpečnost práce při pobytu v přírodě, při práci s jednoduchými přístroji</p> <p>Práce s laboratorní technikou - základní laboratorní postupy - základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky</p>	<p>VMEGS - Evropa a svět nás zajímá (díla významných Evropanů, referáty)</p> <p>Člověk a svět práce Práce s laboratorní technikou</p> <p>OSV - Sebepoznání a sebepojetí (chování, myšlení, jednání, vztahy v kolektivu při práci v hodinách)</p> <p>OSV - Kooperace a kompetice (komunikace ve skupinové práci, konkurence)</p> <p>OSV - Kreativita (originalita, tvořivost při skupinové práci)</p>	<p>SK, laboratorní protokol</p>

Učební osnovy předmětu HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsah a časové vymezení předmětu, organizace výuky

Předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávacího obsahu a vzdělávací oblasti Hudební výchova.

Časová dotace pro tento předmět je na nižším stupni gymnázia jedna hodina týdně. Předmět se vyučuje v prvním až čtvrtém ročníku (primě, sekundě, tercii a kvartě).

Realizovaná průřezová témata

- Multikulturní výchova
- Mediální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- rozhovorem vede žáky k tomu, aby si osvojili důležité poznatky a na jejich základě poznávali význam a přínos hudební výchovy pro život a činnosti člověka
- formou samostatných referátů rozvíjí v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace z různých informačních zdrojů a samostatně rozebírat hudební ukázky na základě předchozích znalostí získaných při výuce

Kompetence komunikativní

Učitel:

- formou diskuse na dané téma učí žáky srozumitelně a jasně formulovat svůj názor, používat odborné výrazy vycházející z hudební teorie a vést dialog
- aktivně zapojuje žáky při interpretaci písní a skladeb

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- formou dialogu utváří u žáků toleranci vůči názorům ostatních a vede je k respektování jejich hudebního zaměření
- s využitím exkurzí, přednášek, návštěv koncertů či divadel ukazuje žákům pravidla společenské etikety

Kompetence občanské

Učitel:

- formou referátů vybízí žáky ke sledování aktuálního dění ve světě hudby a v oblastech, které s hudbou úzce souvisí

Kompetence pracovní

Učitel:

- názornou ukázkou a stálou kontrolou vede žáky ke správnému používání hudebních nástrojů

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- používá hudební ukázky a následně vede diskusi, při které žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových i funkčních podobách
- analyzuje s žáky dané hudební ukázky

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k práci s hudebním digitálním obsahem ve formě audionahrávek, audiovizuálních materiálů či tištěných souborů notových i textových
- zadává vytváření prezentací a jiných digitálních výstupů s cílem zpracovat určité hudební téma
- věnuje pozornost dodržování autorských práv a licencí při zpracování digitálního obsahu
- podporuje spolupráci žáků sdílením vytvořených hudebních materiálů.

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se v notovém záznamu melodie • pokouší se o reprodukci zapsané melodie • rozpozná tóninu moll a dur • zazpívá s využitím svých individuálních pěveckých schopností píseň lid. nebo populární • rozpozná kontrast a gradaci v jakékoli hudbě • na základě sluchu rozliší jednotl. hud. nástroje v symf. orchestru • vyjádří svůj názor na danou hud. ukázkou • rozpozná vybrané hudební formy • posoudí na své úrovni ukázkou ve smyslu „jaká je to hudba a proč je taková“, zasadí do kontextu ostatních hud. ukázek atp. 	<p>Vokální činnosti: Upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících, lidový dvojhlas, partitura Sólo, duo, trio, kvarteto Píseň jako jednoduchý hud. útvar Durová, mollová tónina</p> <p>Instrumentální činnosti Jednoduché doprovody lid. a pop. písní Hudební nástroje v lid. hudbě Gradace a kontrast v hudbě Akord, stavba kvintakordu Stupnice, základní řada C1 – C2</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Hudba a tanec Polka a valčík</p> <p>Poslechové činnosti Variace Hudební nástroje v lid. hudbě Píseň ve svém vývoji Hudba na jevišti (opera, opereta, muzikál) Hudebně výrazové prostředky Hud. nástroje v symf. orch. Rozdělení ženských a mužských hlasů</p>	<p>Čj - fonetika MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - vnímání autora (vyjádření názoru na interpretaci) - pěstování kritického přístupu k hudbě, diskuse MKV – Kulturní diference - jedinečnost každého člověka (vnímání odlišnosti kultur a jejich respektování – ukázky písní, vlastní zpěv)</p>	<p>Žák je hodnocen 2x za pololetí formou písemného testu z teoretických znalostí. Dále je přihlíženo k žakovým aktivitám během hodin hud. výchovy (individ. příprava referátů, hud. aktualit, hra na hud. nástroje v hod. Hv).</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje barokní hudbu, polyfonii, kánon a fugu • správně používá pojmy sonáta, sonátová forma, symfonie, symf.báseň • doloží konkrétní příklady těchto hudebních forem • na základě poslechu rozliší západní a východní typ lidové hudby • diriguje jednoduchou lidovou píseň ve dvoudobém a třídobém taktu • rozpozná některé klasické tance jako samba, tango, macarena • vysvětlí kompozici koncertu • konfrontuje znějící skladby s dalšími z hlediska jejich funkce, stylu a žánru • vysvětlí vliv muzikálů na dnešní dobu • rozpozná ukázky: A. Vivaldi: Čtvero ročních dob (jaro), L. van Beethoven: Osudová (I. věta), A. Dvořák: Novosvětská (II. věta, largo), B. Smetana: Má vlast (Šárka) 	<p>Vokální činnosti Upevňování vokálních dovedností získaných v primě Lidová píseň Lidský hlas Polyfonie, kánon, fuga Taktování, muzikál</p> <p>Instrumentální činnosti Lidová píseň Taktování</p> <p>Hudebně pohybové činnosti Lidová píseň O tanci, lidový tanec, balet Poslechové činnosti Lidová píseň Polyfonie, kánon, fuga Koncert ve svém vývoji Hudba jako kulisa pro cokoliv Hudba a drogy Sonáta, sonátová forma Symfonie, symfonická báseň Duch. a svět. hudba, kantáta, oratorium Muzikál O tvorbě skladatele, skladatelských technikách</p>	<p>MKV – Princip sociálního smíru a solidarity – Základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice (vyjádření názoru na etnickou menšinu, poslech a zpěv písní jiných etnik)</p> <p>MV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mediální produkty a jejich významy (poslech hudby využité v reklamách a její analýza)</p>	<p>Žák je hodnocen 2x za pololetí formou písemného testu z teoretických znalostí. Dále je přihlíženo k žakovým aktivitám během hodin hud. výchovy (individ. příprava referátů, hud. aktualit, hra na hud. nástroje v hod. Hv).</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje umělejší a neumělejší hudbu • vydělí podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, se kterou se během roku seznámí, tj. blues, ragtime, jazz, swing, rokenrol, rock, hard rock, heavy metal, disco, punk, reggae, house music, techno, hip hop • na základě poslechu zařadí jednotlivé hud. styly do doby jejich vzniku • rozpozná hudebně výrazové prostředky použité ve skladbě • na základě poslechu rozliší hudební styly 70. let, tj. hard rock, heavymetal, punk, disco, reggae • rozpozná ukázkou: E. Presley: Love me tender, Beatles: Yesterday, B.Haley: Rock around the clock • rozpozná hudebně výrazové prostředky použité ve skladbě • orientuje se ve vývoji světové vážné hudby • rozpozná na vybraných ukázkách rozdílnost hud. myšlení v jednotlivých etapách hud. vývoje • rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hud. znaků 	<p>Světová neumělejší hudba Vokální činnosti Instrumentální činnosti Původ hudby, pravěk a starověk Stupnice, tónina Akordové značky Moderní hudební nástroje Hudebně pohybové činnosti Původ hudby, pravěk a starověk USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby Poslechové činnosti USA jako kolébka jazzu a moderní populární hudby, swing Rock and roll a country and western v USA 50. let Rocková hudba v Anglii 60. let 70. a 80. léta v moderní populární hudbě Umělejší a neumělejší hudba Světová umělejší hudba Původ hudby, pravěk a starověk Středověk, gotika Renesance Baroko Klasicismus Romantismus Vážná hudba 20. století</p>		<p>Vokální činnosti v tomto ročníku probíhají paralelně s probíraným učivem. Ke každému tematickému celku je přiřazeno určité množství písní, které svým charakterem odpovídají probíranému učivu.</p> <p>Žák je hodnocen 2x za pololetí formou písemného testu z teoretických znalostí. Dále je přihlíženo k žakovým aktivitám během hodin hud. výchovy (individ. příprava referátů, hud. aktualit, hra na hud. nástroje v hod. Hv).</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> • zařadí významné skladatele do hud. stylů • rozpozná na základě znalostí hudební formu díla • rozpozná hud. ukázky (včetně ukázek ze sekundy): J. S. Bach :Toccat a fuga d moll, W. A. Mozart: Malá noční hudba, L. van Beethoven: Symfonie č. 9 - Óda na radost			

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> určí podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, se kterou se během roku seznámí (hudba šansonů, kabaretů, písně K. Hašlera, hudba Osvobozeného divadla, trampská píseň, budovatelská píseň, písně divadla Semafor, česká hudba v 60. a 70. letech) na základě poslechu zařadí jednotl. hud. styly do doby jejich vzniku rozpozná hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě konfrontuje českou nonartificiální hudbu s vývojem hudby světové zazpívá 3 písně Osvobozeného divadla a 3 písně divadla Semafor rozpozná hudebně výrazové prostředky užití ve skladbě orientuje se ve vývoji české vážné hudby rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hud. znaků zařadí významné skladatele do hud. stylů určí na základě předchozích znalostí hudební formu díla 	<p>Česká nonartificiální hudba</p> <p>Vokální činnosti</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>Rytmus, metrum, tempo</p> <p>Divadla malých forem</p> <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <p>Rytmus, metrum, tempo</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>Česká populární hudba (úvodní přehled)</p> <p>Jazz a swing v české hudbě</p> <p>Trampská píseň</p> <p>Divadla malých forem</p> <p>Big beat – 60. léta</p> <p>70. a 80. léta v české populární hudbě</p> <p>Česká artificiální hudba</p> <p>Počátky vážné hudby v Čechách</p> <p>Česká renesance</p> <p>České hudební baroko</p> <p>Český hudební klasicismus</p> <p>Český hudební romantismus</p> <p>20. století v české vážné hudbě</p> <p>Rytmus, metrum, tempo</p>		<p>Vokální činnosti v tomto ročníku probíhají paralelně s probíraným učivem. Ke každému tematickému celku je přiřazeno určité množství písní, které svým charakterem odpovídají probíranému učivu.</p> <p>Žák je hodnocen 2x za pololetí formou písemného testu z teoretických znalostí. Dále je přihlíženo k žakovým aktivitám během hodin hud. výchovy (individ. příprava referátů, hud. aktualit, hra na hud. nástroje v hod. Hv).</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
Žák: <ul style="list-style-type: none"> rozpozná hud. ukázky (včetně ukázek z tercie): Ktož sú boží bojovníci, B. Smetana: Vyšehrad, Vltava, Z. Fibich: Poem			

Učební osnovy předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět je vytvořen na základě vzdělávacího oblasti Umění a kultura, vzdělávací obor výtvarná výchova z RVP ZP, je povinně zařazen do všech ročníků základního vzdělání (prima - kvarta). Část hodinové dotace je určena na exkurze, návštěvy výstav, besedy a výtvarnou tvorbu v přírodě či jiném exteriéru. Žáci se tak seznamují s výtvarnými díly a jejich autory současnosti i minulosti v průběhu dějin umění.

Při tvorbě jsou žáci vedeni k hledání širších souvislostí a samostatnému řešení zadaného úkolu. Důležitou součástí je i využívání digitální gramotnosti

Obsah předmětu

Rozvíjení smyslové citlivosti je realizováno prostřednictvím činností, které umožňují žákům rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a na základě těchto zkušeností vybírat a uplatňovat vhodné prostředky pro jejich vyjádření.

Při *rozvíjení smyslové citlivosti* si žák uvědomuje a uplatňuje vlastní zkušenosti z tvorby a při vnímání interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Zahrnuje prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření.

Dále uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření.

Zabývá se reflexemi a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)

Využívá smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

Subjektivita je uplatňována pomocí prostředků pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulací s objekty, pohybem těla a jeho umístěním v prostoru, akčním tvarem malby a kresby, uspořádáním prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádřením proměn; výběrem, uplatněním a interpretací.

Využívány jsou tyto typy vizuálně obrazných vyjádření – objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

Žáci hledají přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní,

symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

K *ověřování komunikačních účinků* vizuálně obrazných vyjádření dochází při vlastním utváření obsahu v procesu komunikace. Řeší se osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování.

Dále komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace a proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti.

Organizace výuky

Výuka probíhá ve specializované učebně VV. Vyučovací předmět výtvarná výchova se soustřeďuje na tvůrčí činnost, jejímž prostřednictvím jsou zpracovávány vizuálně obrazné znakové systémy, které lidstvo doprovázejí od počátku vzniku lidské existence, a tím přispívá k pochopení vývoje dějin umění jako celku i jejich jednotlivých etap. Při těchto činnostech se uplatňuje a rozvíjí vlastní vnímání, cítění, prožívání, myšlení, představivost, intuice a kreativita. K dispozici má současná výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky tradiční i neustále nově vznikající a používané v současném výtvarném umění a v nových médiích. Obsah učiva výtvarné výchovy souvisí prakticky s náplní všech ostatních předmětů. Žák je veden k uplatnění osobně jedinečných pocitů a prožitků. Formování estetického názoru je velmi důležité, neboť hraje roli při formování hodnotového žebříčku člověka.

Časové vymezení předmětu

prima:	2 hodiny týdně
sekunda:	1 hodina týdně
tercie:	1 hodina týdně
kvarta:	1 hodina týdně

Realizovaná průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

- rozvíjí schopnost poznání svého smyslového vnímání, pozornost a soustředění, *kreativitu* – originalitu, schopnost vidět věci jinak
- žák je veden k chápání *mezilidských vztahů* dobrých i špatných, učí se těm dobrým, učí se respektovat druhé a pomáhat jim
- rozvíjí schopnost umění jako *prostředku komunikace*
- prostřednictvím řešení problémů a nutnosti rozhodovat předmět rozvíjí *morální postoj* žáka

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- rozvíjí se při srovnávání projevů kultury v evropském a globálním kontextu, nalézání společných znaků a odlišností a hodnocení v širších souvislostech

Multikulturní výchova

- žákům napomáhá uvědomit si vlastní identitu, učí žáky žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, tolerovat odlišné zájmy či schopnosti. Multikulturalita je příležitostí k obohacení, ne konfliktu.

Environmentální výchova

- se zaměřuje na vnímavý a citlivý přístup k přírodě, na uvědomování si základních podmínek života, vzájemné provázanosti jednotlivých ekosystémů a působení člověka na životní prostředí, negativního vlivu odpadového hospodářství

Mediální výchova

- přispívá ke kritické schopnosti interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, k uvědomování si možnosti svobodného vyjádření vlastních postupů, ale i přizpůsobení se potřebám týmu

Výchovné a vzdělávací strategie

Cílem výtvarné výchovy je:

- pochopit umění jako specifický způsob poznání a komunikace, užití výtvarného jazyka jako dynamického prostředku k vyjádření osobních prožitků, jevů tohoto světa a jejich vzájemný vztah,
- utvoření pocitového vztahu k mnohačetným kulturním hodnotám současným i minulým na základě porozumění, tolerance i kritiky,
- rozvíjení osobního tvůrčího potenciálu jedince a jeho kultivace

Kompetence k učení

Učitel:

- rozvíjí u žáků schopnost vcítění, porozumění a prožívání, tvořivost a citlivost a podporuje poznání, že základem učení není jen získávání poznatků racionálním způsobem
- zadává žákům získávání a zpracování informací z různých informačních zdrojů (knihy, tiskoviny, encyklopedie, internet), umožňuje jim přímý kontakt s uměleckými artefakty ve výstavních síních a tím vede žáky k utváření databáze informací a k uvědomování si různého vlivu těchto informací

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- podporuje samostatně, ale i ve skupině různý charakter činností ve výtvarné výchově

- motivuje žáky k tomu, aby se snažili najít pro své myšlenky, pocity, vjemy a představy různé varianty řešení a z nich vybírali ty nejvíce schopné výpovědi a nalézali vhodnou formu prezentace

Kompetence komunikativní

Učitel:

- problémy řeší hlavně formou dialogu a diskuse, kde žáci používají i odborné terminologie a snaží se vyslovit svůj názor a hodnocení děl svých i ostatních
- při návštěvě výstav dbá na to, aby žáci dodržovali pravidla společenské etikety a poznávali umění jako jiný způsob dorozumívání a uplatňování neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci s ostatními a k tomu, aby se učili respektovat jeden druhého, ale tím zároveň obohacovat i sama sebe
- učí žáky uvědomovat si svou roli ve skupině a odpovědnost
- poskytuje žákům možnost osobitě a svobodně se vyjadřovat a tím podporuje kompetenci žít zdravě ve smyslu duševní hygieny

Kompetence občanské

Učitel:

- zajišťuje interakci s uměleckou produkcí a konfrontaci uměleckého díla a subjektivních vjemů studentů
- zadává žákům různorodé náměty, které žáci tvořivě zpracovávají při vlastní výtvarné činnosti, a tím umožňuje zamýšlení se nad globálními problémy lidstva a zároveň uvědomování si odlišnosti zpracování různých témat v různých kulturách nejrozmanitějšími prostředky. Tak jsou žáci vedeni k toleranci a nezbytnosti chránit je, rovněž jako ochraňovat životní prostředí, přírodu a kulturní památky

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k realizaci výtvarného záměru různými technikami, a tak žáci získávají nezbytné pracovní dovednosti a návyky
- vede žáky k bezpečnému používání nástrojů a materiálů tak, aby chránili své zdraví i zdraví ostatních

Kompetence digitální

Učitel:

- vede žáky k informační a datové gramotnosti
- vede k tvorbě digitálního obsahu
- vede k bezpečné komunikaci a kolaboraci

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pro vyjádření vlastních představ vybírá vhodné prostředky, kombinuje je, porovnává jejich uplatnění u ostatních žáků i uměleckých děl • pojmenovává různé prvky vizuálně obrazného vyjádření • vytvoří a rozvrhne linii a vyjádří objem v ploše • používá jednoduché druhy stínování • rozlišuje pojmy linie a plocha, pracuje s nimi • řadí, seskupuje, kombinuje prvky v ploše a v prostoru • variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků • rozlišuje pojmy základní nauky o barvách • uplatňuje výrazové možnosti barev k osobitému vlastnímu vyjádření • hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpověď • porovnává, interpretuje a toleruje tvorbu ostatních 	<p>Rovina vlastní tvorby, vnímání a interpretace Typy vizuálně obrazného vyjádření: plošné – kresba, malba, grafické techniky, kombinované techniky, experimenty s materiály, nová média prostorové – kašírování, konstruování, experimenty s materiály Prvky vizuálně obrazného vyjádření: linie – výrazové možnosti, tvar, objem v ploše uspořádání celku v ploše a v prostoru seskupování, řazení prvků, jejich variace, rytmus Nauka o barvách – barvy základní, podvojně, doplňkové, odstín malířské techniky – barvy vodové, temperové, kvašové, pastel Záznamy emocí, prožitků, představ, vjemů Vnímání zrakem a ostatními smysly Reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí (hudebních a dramatických) Diskuse, debaty nad tvorbou vlastní i ostatních, hledání sdělení autora, vytváření osobního postoje</p>	<p>Literatura, hudba, film, divadlo VU: ukázky uměleckých děl, odborné publikace, časopisy, encyklopedie, internet</p> <p>OSV – Kreativita; Sebepoznání a sebepojetí (Osobnostní rozvoj Rozvíjení schopnosti seberealizace prostřednictvím výtvarného díla a porozumění sama sobě)</p> <p>OSV – Mezilidské vztahy; Komunikace</p> <p>EV – Vztah člověka k prostředí</p>	<p>Hodnocení - především snaha studenta o vlastní vyjádření a schopnost je obhájit</p> <p>Časové rozvržení nelze přesně stanovit, učivo je voleno variabilně, uplatňuje se práce individuální, párová, skupinová, některá témata se řeší formou výtvarné řady nebo projektu</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • navrhuje možnosti řešení vztahu člověk a příroda, chování člověka v přírodě • využívá při vlastní tvorbě své představy, prožitky a vjemy • uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru • uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci • užívá dramatické prostředky uplatňuje při vlastní tvorbě a interpretaci své představy, prožitky a vjemy 	<p>Povinné techniky prima: kresba tužkou, pastelkami, fixem, kolorovaná kresba malba vodovými barvami, temperami, proškrabávaná tempera vosková rezerváž, sbírková činnost, monotyp, muchláž, landart</p> <p>Povinná témata prima: Zajímám se o své okolí Pravěk Egypt Světové památky – cestování Landart</p> <p>Povinné techniky sekunda: kresba tužkou – stínování, rudkou tuží malba vodovými barvami – zapouštění malba strukturovaná, otisky, tisk z papírořezu, asambláž prostorové hry, fotografie</p> <p>Povinná témata sekunda: Zátíší Pohanské ornamenty Vznik vesmíru Středověk – gotické okno (papírořez) Dálný východ Objevil jsem – vlastní cyklus Totem – asambláž skupinová</p>	<p>MKV – Lidské vztahy; Multikulturalita</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pro vyjádření vlastních představ vybírá vhodné prostředky, kombinuje je, pojmenovává, porovnává jejich uplatnění u ostatních žáků i uměleckých děl • uplatňuje vlastní zkušenosti pro získání osobitých výsledků • vysvětlí pojmy linie a textura, používá je na ploše i v prostoru, stínuje • rozeznává základní kompoziční principy a používá je • rozmístí prvky na ploše s ohledem na co nejuvýstižnější působení, vybírá vhodné písmo, užívá některé moderní metody uplatňované v současném výtvarném umění (počítačová grafika, digitální fotografie, motivy zmenšuje, zvětšuje) • při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních • vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity 	<p>Rovina vlastní tvorby, vnímání a interpretace Typy vizuálně obrazného vyjádření: plošné – kresba, <i>malba, grafické techniky, kombinované techniky, experimenty s materiály, nová média</i> prostorové – <i>konstruování, experimentování s materiály, použití odpadních materiálů, kaširování</i></p> <p>Prvky vizuálně obrazného vyjádření <i>linie a textury</i> a jejich kombinace <i>stínování</i> Použití netradičních nástrojů (hřeben, prsty, kartáček...) Základní <i>kompoziční principy</i> (soulměrnost, nesoulměrnost, centrální, zlatý řez) Uspořádání prvků na ploše, v prostoru, čase <i>Kontrast, rytmus</i></p>	<p>Literatura, divadlo, film, hudba VU: ukázky uměleckých děl, odborné publikace, časopisy, encyklopedie, internet</p> <p>MV – Práce v realizačním týmu MKV – Etnický původ; Kulturní difference VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>	<p>Hodnocení – především snaha studenta o vlastní vyjádření a schopnost je obhájit.</p> <p>Časové rozvržení nelze přesně stanovit, učivo je voleno variabilně, uplatňuje se práce individuální, párová, skupinová, některá témata se řeší formou výtvarné řady</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozliší působení různých barev • vycítí smyslové účinky barev a variuje je v rovině sociálně utvářeného symbolického obsahu • vysvětlí pojmy abstrakce, realita • užívá pro vyjádření zamýšleného námětu prvky výtvarné v kombinaci s prvky jiných uměleckých druhů <ul style="list-style-type: none"> • uplatňuje při vlastní tvorbě a její interpretaci své představy, prožitky a vjemy a variuje je do jiných druhů umění • hodnotí, zdůvodňuje vlastní výpovědi, porovnává • interpretuje, toleruje tvorbu ostatních • seznamuje se s různými uměleckými směry a pojmenovává je, učí se je vnímat, srovnávat • hledá kritický postoj • hledá vztah ke kulturním hodnotám • sleduje, dokumentuje a prezentuje proměny vlastního výtvarného vývoje <ul style="list-style-type: none"> • hledá vhodnou formu pro reprezentaci, využívá některé prostředky současného umění 	<p><i>Nauka o barvách, účinek kontrastu smyslové účinky barev, vyjádření emocí, nálad, fantazie, reality i osobních zkušeností</i></p> <p>Reflexe a vztahy vnímání zrakem i ostatními smysly <i>Reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí (hudebních a dramatických, literárních, multimediálních)</i> Vytváření osobního postoje, diskuse, debaty nad tvorbou vlastní i jiných žáků</p> <p>Vybrané kapitoly z dějin umění od klasicismu do současnosti ve vztahu k vlastní tvorbě <i>Podstata tradičních pojmů (realistické zobrazení, abstraktní)</i> <i>Práce s uměleckým dílem – interpretace, vlastní tvůrčí přepracování, využití návštěvy výstav galerií, muzeí</i> výchova ke kulturněhistorickému dědictví Hledání sama sebe</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí</p> <p>OSV – Kreativita; Mezilidské vztahy; Komunikace</p> <p>VMEGS – Jsme Evropané</p> <p>MV – Tvorba mediálního sdělení</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
	<p>Povinné techniky tercie: Kresba tužkou., kresba tuží, malba valérová, malba temperou pastel koláž digitální kresba/ malba</p> <p>Povinná témata tercie Kouzlo čáry Kompozice – základní druhy Doplnkové barvy – kontrast, expresionismus Portrét Krajina a počasí Moderní velkoměsto, současná architektura</p>		

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
	<p>Povinné techniky kvarta: Kresba rudkou/ uhlem Malba temperou Koláž domalovávaná Digitální kresba, malba Konstruování z vlastních prvků Strukturovaná malba Sestavování a nafocení Prezentace digitální (ppt/video)</p> <p>Povinná témata kvarta: Lineární a světlostní interpretace obrazu Gesta a barokní pohyb Rytmus Jedno 3x jinak (kubismus, pointilismus, expresionismus, fauvismus – výběr a abstrakce) Pop-artový portrét Rekonstrukce obrazu z fragmentu Design z odpadového materiálu ART BRUT Moderní architektura Vybrané uměl. směry 20.- 21.st. Digitální fotografie Prezentace vlastní tvorby za celý rok a její zpracování tvůrčím způsobem -využití různých digitálních médií</p>		

Učební osnovy předmětu TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Obsah předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávacích oborů Tělesná výchova a Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je určen žákům prvního až čtvrtého ročníku (prima – kvarta) osmiletého gymnázia.

Časové vymezení předmětu

V prvním ročníku je předmět vyučován v rozsahu dvou hodin týdně. Jedna hodina je vyučována děleně, jedna hodina týdně v koedukované skupině celého třídního kolektivu. Tyto hodiny jsou věnované plavání, teoretické hodině dopravní výchovy a různým formám kooperativních her. Ve druhém, třetím a čtvrtém ročníku je tělesná výchova vyučována ve dvou oddělených skupinách dvě hodiny týdně.

Organizace výuky

Hodiny probíhají zpravidla v tělocvičně, která je součástí budovy školy a na atletickém hřišti, vzdáleném 10 min. od školy. Náplň hodin je ovlivňována ročním obdobím, prostorovými možnostmi, rozdílnou dovednostní úrovní jednotlivých skupin, aktuální přípravou na sportovní soutěže okresní či regionální úrovně a v neposlední řadě i zájmy žáků.

Součástí výuky jsou akce pobytově - turistického charakteru:

1. ročník (prima) adaptační kurz – hry a soutěže zaměřené na stmelení kolektivu, poznání ostatních spolužáků (září – 2 dny),
2. ročník (sekunda) LVK – základy lyžování a snowboardingu, teoretické hodiny první pomoci, znalost výstroje, výzbroje a BOZP na sjezdovkách a na horách (leden – březen 5 - 7 dnů).

Dále výuku tělesné výchovy doplňují jednorázové sportovní akce školní až republikové úrovně, do kterých jsou žáci vybíráni s ohledem na své zájmy, schopnosti a prokázanou výkonnost.

Realizovaná průřezová témata

- Multikulturní výchova
- Osobnostní a sociální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie

Tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví a v poznání vlastních pohybových možností a zájmů. Jejím smyslem je samostatně hodnotit úroveň své zdatnosti, řadit pohybovou aktivitu do denního režimu tak, aby uspokojovala vlastní pohybové potřeby i zájmy a zároveň rozvíjela

výkonnost žáka, sloužila k regeneraci i kompenzaci dalších zatížení. Tělesnou výchovu komplexně doplňují další možnosti pohybového vyžití v prostorách školy – sportovní hry, zvolené podle zájmu studentů.

Kompetence k učení

Učitel:

- přispívá k rozšíření dovednostního a schopnostního rámce žáka jako spoluhráč, protihráč, rozhodčí, spolucvičící, pomocník, organizátor, vedoucí, záchránce, partner ve hře a při cvičení apod.
- vede žáky k získávání poznatků s pomocí učitele či spolužáků o tělesné fyziologii (fungování) na základě ověřování účinnosti kondičních programů pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti (ZOZ) - sledování, zaznamenávání, vyhodnocování
- umožňuje zažít úspěch každému žákovi v rámci týmu i samostatně
- motivuje učení směřováním k pěkné postavě a zdravému životnímu stylu, poukázáním na možnost kdykoliv se bez problémů zapojit do skupiny lidí hrajících volejbal (fotbal, basketbal, florbal...) ve volném čase s možností navázání nových kontaktů a uváděním příkladů z oblasti sportu
- umožňuje žákům organizovat a řídit vlastní učení novým pohybovým dovednostem a rozvoj pohybových schopností podle svých předpokladů
- hodnotí žáky důsledně podle individuálního zlepšení
- povzbuzuje žáky ke sledování sportovních soutěží

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- formou nácviku herních a cvičebních strategií nutí žáky objevovat logické postupy, které vedou k úspěchu a k vyřešení problémových situací
- zapojuje žáky do soutěží, turnajů, prezentací a organizace sportovních akcí
- vede žáky k získávání informací o vhodné sport. výzbroji a výstroji, o zásadách hygieny při sportování a po něm
- rozvíjí schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály
- povzbuzuje k zavádění alternativních řešení ve výběru náčiní, losování, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek atd.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- provádí s žáky rozmanitou škálu činností ve skupinových formách a tím přispívá k rozvoji komunikace, spolupráce a tolerance k ostatním
- směřuje žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (internet, televize, noviny, časopisy) k vyhledávání novinek ve sportovních odvětvích (nová pravidla, novinky ve výstroji apod.)
- vede žáky k používání jasného a stručného vyjadřování zvláště v herních situacích, ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím na hřišti a při vedení družstva
- pomáhá žákům při rozvíjení vztahů se sportovci z jiných škol

- okamžitě řeší otázky šikany nebo netolerance, neodpovědného přístupu k osobnímu a školnímu majetku

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vytváří u žáků svým vlastním příkladem, autoritou získaných zkušeností a osobnostními rysy pozitivní vztah k pohybu
- povzbuzuje u žáků chování v duchu tolerance, hru fair play a schopnost empatie
- informuje o negativěch sportu (doping, korupce)
- do hodnotového žebříčku žáků zařazuje snahu o zdravý životní styl s velkou mírou pohybu
- vede ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva a k respektování pravidel soutěží a her
- pomáhá nacházet vlastní místo ve skupině a odhadovat důsledky vlastního jednání a chování
- staví žáky při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, komentátor)

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti
- učí žáky připravit sportovní náčiní a sportoviště před různými druhy cvičení a uklidit ho po ukončení činnosti

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k používání digitálních technologií, které jim umožní měřit, zaznamenávat a porovnávat jejich sportovní výkony, zaznamenávat tělesné parametry, organizovat pohyb a sledovat denní pohybový režim
- seznamuje žáky s metodami, jak upravovat data pohybových aktivit do podoby podkladů, které mohou generovat nové poznatky a motivovat k další pohybové činnosti a rozvoji pohybové zdatnosti
- podporuje žáky při používání technologií, které pomáhají připravovat trasy a další činnosti v terénu a napomáhají kooperaci s ostatními v terénu prostřednictvím sítě
- seznamuje žáky se současnými možnostmi digitálních technologií ve smyslu předcházení zdravotním rizikům spojeným s pohybovými aktivitami, jakož i chovat se odpovědně ke svému zdraví

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci vykonává v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, usiluje o jejich zlepšení předvede jednoduché gymnastické prvky na koberci a na náradí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech doдрžuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje soupeře i opačné pohlaví spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích využívá s ohledem na své předpoklady HČJ a HK v procvičovaných sportovních hrách, uplatní tyto dovednosti ve hře vyloží základní pravidla sportovních i netradičních her 	<p>Pořadová cvičení</p> <p>Rozvoj pohybových schopností</p> <p>Základní gymnastika a průpravná cvičení Sportovní gymnastika Atletika (běhy, skoky)</p> <p>Průpravné hry Iniciativní a kooperativní hry Sportovní hry – kopaná Sportovní hry – házená Sportovní hry – košíková Sportovní hry – florbal Netradiční hry – stolní tenis Netradiční hry – ringo (HČJ + HK+HS jednotlivých her dle úrovně schopností a dovedností žáků)</p>	<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Lidské vztahy (v průběhu výuky: jednání v duchu fair play)</p>	<p>Průběžně</p> <p>Průběžně</p> <p>Průběžně 10 % Průběžně 20 % Kontrolní cviky, výkony</p> <p>Průběžně 2 měsíce 10 % Měřené disciplíny</p> <p>Průběžně 40 % Kontrolní cviky, herní výkony, slovní hodnocení</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci vykonává v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, usiluje o jejich zlepšení předvede jednoduché gymnastické prvky na koberci a na náradí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech doдрžuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje soupeře i opačné pohlaví spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích využívá s ohledem na své předpoklady HČJ a HK v procvičovaných sportovních hrách, uplatňuje tyto dovednosti ve hře 	<p>Pořadová cvičení</p> <p>Rozvoj pohybových schopností</p> <p>Základní gymnastika a průpravná cvičení Sportovní gymnastika Atletika (běhy, skoky)</p> <p>Průpravné hry Iniciativní a kooperativní hry Sportovní hry – kopaná Sportovní hry – házená Sportovní hry – košíková Sportovní hry – florbal Netradiční hry – stolní tenis Netradiční hry – ringo (HČJ + HK+HS jednotlivých her dle úrovně schopností a dovedností žáků)</p>	<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Lidské vztahy (v průběhu výuky: jednání v duchu fair play)</p>	<p>Průběžně</p> <p>Průběžně</p> <p>Průběžně 10 % Průběžně 20 % Kontrolní cviky, výkony</p> <p>Průběžně 2 měsíce 10 % Měřené disciplíny</p> <p>Průběžně 40 % Kontrolní cviky, herní výkony, slovní hodnocení</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prokáže základy sjezdové techniky, vysvětlí zásady bezpečného pohybu po sjezdovkách a na horách obecně • poskytne první pomoc při drobných poraněních • vyloží zásady pro pobyt v přírodě, orientuje se dle mapy a ostatních značek • podle konkrétní situace zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech • orientuje se v oblasti lyžařské a snowboardové výstroje a výzbroje • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace; v zátěžových situacích uplatňuje osvojené způsoby regenerace • činí pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých • uplatňuje vhodné a bezpečné chování • seznamuje se s možnostmi monitoringu pohybových aktivit prostřednictvím digitálních technologií (digitální krokoměr, fitness náramky aj.) 	<p>Lyžování a snowboarding (sjezdová a běžecká technika) Turistika a pobyt v přírodě</p>	<p>Z – práce s mapou, orientace v terénu</p> <p>Bi – zásady první pomoci Výchova ke zdraví integrace</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace (plánování vlastního času dle nabídky školních aktivit – sportovní nástěnka)</p>	<p>Kurz LVK 5 – 7 dní</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci vykonává v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, usiluje o jejich zlepšení předvede jednoduché gymnastické prvky na koberci a na náradí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích využívá s ohledem na své předpoklady HČJ a HK v procvičovaných sportovních hrách, uplatňuje tyto dovednosti ve hře vybere a používá vhodnou výstroj a výzbroj k provádění hře vyloží základní pravidla sportovních i netradičních her je členem reprezentačních družstev v okresních a krajských soutěžích 	<p>Pořadová cvičení</p> <p>Rozvoj pohybových schopností</p> <p>Základní gymnastika a průpravná cvičení</p> <p>Sportovní gymnastika</p> <p>Atletika</p> <p>Průpravné hry</p> <p>Iniciativní a kooperativní hry</p> <p>Sportovní hry – kopaná</p> <p>Sportovní hry – házená</p> <p>Sportovní hry – košíková</p> <p>Sportovní hry – florbal</p> <p>Sportovní hry – odbíjená</p> <p>Netradiční hry – stolní tenis</p> <p>Netradiční hry – ringo</p>	<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Lidské vztahy (v průběhu výuky: jednání v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje soupeře i opačné pohlaví)</p>	<p>Průběžně</p> <p>Průběžně</p> <p>Průběžně 10 %</p> <p>Průběžně 20 % (kontrolní cviky, výkony)</p> <p>Průběžně 2 měsíce 10 % (měřené disciplíny)</p> <p>Průběžně 50 % (kontrolní cviky, herní výkony, slovní hodnocení)</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci vykonává v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti, usiluje o jejich zlepšení uvede základní názvosloví, terminologii zacvičí jednoduché gymnastické prvky na koberci a na nářadí, rozvíjí své rytmické cítění pohybu průběžně zlepšuje svoji zdatnost a výkony v prováděných atletických disciplínách a dílčích dovednostech spolupracuje při jednotlivých týmových pohybových činnostech a soutěžích uplatní s ohledem na své předpoklady HČJ, HK a HS v procvičovaných sportovních hrách, používá tyto dovednosti ve hře vybere a používá vhodnou výstroj a výzbroj k provádění hře 	<p>Pořadová cvičení</p> <p>Rozvoj pohybových schopností</p> <p>Základní gymnastika a průpravná cvičení Sportovní gymnastika</p> <p>Atletika Průpravné hry</p> <p>Iniciativní a kooperativní hry</p> <p>Sportovní hry – kopaná Sportovní hry – házená Sportovní hry – košíková Sportovní hry – florbal Sportovní hry – odbíjená Netradiční hry – stolní tenis Netradiční hry – ringo Netradiční hry – softbal Netradiční hry – badminton</p>	<p>OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>MKV - Lidské vztahy (v průběhu výuky: jednání v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje soupeře i opačné pohlaví)</p>	<p>Průběžně</p> <p>Průběžně</p> <p>Průběžně 10 %</p> <p>Průběžně 20 % (kontrolní cviky, výkony)</p> <p>Průběžně 2 měsíce 10 % (měřené disciplíny) Průběžně 50 % (kontrolní cviky, herní výkony, slovní hodnocení)</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • používá základní pravidla sportovních i netradičních her, podílí se na rozhodování i organizaci soutěží • je členem školních reprezentačních družstev v okresních a krajských soutěžích • vysvětlí základy posilování, používá posilovací pomůcky a stroje pro zlepšení svalové síly a budování vlastního těla • eviduje přírůstky své výkonnosti • vyloží základy jistící techniky a bezpečně se pohybuje na různých překážkách, umělé stěně • uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka • uvědoměle dbá na zásady správného držení těla • používá digitální technologie při plánování venkovních aktivit a turistických výletů a při orientaci v krajině (online mapy, GPS aj.) 	<p>Kondiční kulturistika a posilování</p> <p>Základy lezení</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě</p>	<p>Výchova ke zdraví – integrace</p> <p>OSV - Seberegulace a sebeorganizace (plánování vlastního času dle nabídky školních aktivit – sportovní nástěnka)</p>	<p>Příležitostně</p> <p>Příležitostně</p> <p>Příležitostně cca 10 %</p>

Učební osnovy předmětu **FINANČNÁ GRAMOTNOST**

Charakteristika předmětu

Obsah předmětu

Vzdělávací obsah předmětu *Finanční gramotnost* pro nižší stupeň osmiletého gymnázia vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost RVP ZV.

Časové vymezení předmětu

Finanční gramotnost se realizuje v posledním ročníku nižšího stupně gymnázia, v kvartě, a to jednou hodinou týdně.

Realizovaná průřezová témata

V rámci předmětu *finanční gramotnost* jsou realizovány některé tematické okruhy těchto průřezových témat:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova

Organizace výuky

Vzdělávací oblast Finanční gramotnost je založena na praktickém seznámení s finanční a ekonomickou oblastí lidského života a jejich následné využívání v reálných situacích života. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, který v současnosti klade vysoké nároky na orientaci ve finančních problémech. Finanční znalosti patří k podstatným znakům všeobecného základního vzdělání každého člena naší společnosti. Tyto znalosti mu umožňují bez problému zvládat nástrahy finančních pastí, orientovat se v základních pojmech užívaných v jakékoli platební sféře a zvládat běžné denní plánování rozpočtu. Vzdělávání klade důraz na porozumění základním znalostem v ekonomii a ekonomice, dále také ve finančnictví a demonstrace jejich vzájemného ovlivňování a vztahů. Pro tuto svoji jedinečnou roli je finanční vzdělání nezastupitelným předpokladem pro úspěšný vstup žáků do reálného života.

Vzdělávací obsah oboru Finanční gramotnost je rozdělen na několik tematických okruhů z finanční sféry, které jsou popsány v osnovách finanční gramotnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Finanční gramotnost na nižším stupni osmiletého gymnázia přispívá významně k utváření a rozvoji klíčových kompetencí žáků. Finanční gramotnost na konkrétní příklad seznamuje žáky s ekonomickými a finančními záležitostmi, se kterými se budou běžně setkávat v reálném životě.

Kompetence k učení

Učitel:

- podporuje žáky v tom, aby sami uchopili látku správným způsobem
- vede žáky k poznání vlastních dosavadních znalostí, zájmů, charakteru, vůle a jejich využívání
- motivuje žáky k aktivnímu zapojení do vyučovacího procesu
- směřuje žáky k základnímu osvojení nových poznatků
- vede žáky k upevnění poznatků o základních pojmech finanční gramotnosti

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- nutí žáky ke kritickému přemýšlení o nutnosti a účelnosti finančních produktů
- rozvíjí schopnost odhadovat důsledky finančních situací
- vede žáky k systematickému a přesnému uvažování

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede k přesnému vyjadřování týkajícího se finančních záležitostí
- umožňuje diskutovat o problémech z oblasti FG
- učí žáky obhajovat vlastní názor

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporování zájmu o názory, náměty a zkušenosti žáků
- učí spolupracovat žáky ve skupině
- umožňuje žákům podílet se na sestavování finančních pravidel nakládání s financemi

Kompetence občanské

Učitel:

- - vede žáky k uvědomění si svých práv
- - hodnotí činnost žáků a naznačuje její důsledky
- - vede žáky k uvědomění si odlišnosti myšlení lidí

Kompetence pracovní

Učitel

- nabízí možnosti využívání matematických operací v praktickém životě
- vede žáky k plánování svých výdajů
- učí žáky pracovat podle zadaných kritérií, dodržovat postupy, termíny
- předkládá návrhy vyhledávání informací z různých zdrojů

Žák

- chápe finanční gramotnost jako důležitou náležitost svého odpovědného občanského života
- samostatně uvažuje o smyslech finančních produktů
- rozvíjí zájem o současnou problematiku finančnictví
- upevňuje základní matematické úkony s využitím v peněžnictví
- odhaluje souvislosti v peněžních praktikách a jejich vliv na člověka
- rozlišuje adekvátní ceny a klamavé praktiky na spotřebitele
- uvědomuje si základní práva spotřebitele
- uvědomuje si nástrahy dluhů a dluhových pastí
- uvědomuje si princip úroků a úvěrů, seznámí se s úvěrovými podvody
- používání vhodných myšlenek a argumentace k získání finanční nezávislosti

Kompetence digitální

Učitel

- podporuje žáky v dovednosti používat různorodé aplikace vhodné pro výuku finanční gramotnosti
- podněcuje žáky k rozvoji inforatického myšlení (optimalizace a evaluace)

Žák využívá digitální technologie, aby:

- si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti
- zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy
- zkvalitnil výsledky své práce

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • definuje peníze a různé formy placení • používá ochranné prvky bankovek • orientuje se v základních měnách velkých států • přepočítá měny států • zhodnotí služby bank a směnáren • určí základní parametry bankovních účtů • objasní pozitiva a negativa internetového bankovníctví • vysvětlí pozitiva bezhotovostních plateb • definuje funkci platebních karet • rozpozná základní parametry různých typů platebních karet <ul style="list-style-type: none"> • uvede příklady efektivního sestavení osobního rozpočtu • vyjmenuje základní povinné poplatky rozpočtu domácnosti • rozlišuje druhy příjmů a výdajů • navrhne rozložení měsíčního rodinného rozpočtu • objasní a vypočítá čistý a hrubý příjem 	<p>Rodinné finance</p> <p>Peníze a placení Bankovky a mince Valuty a devizy Směna peněz Debetní a kreditní karty Bezhotovostní platební styk Internetbanking</p> <p>Rodinný rozpočet Příjmy a výdaje domácností Hrubá a čistá mzda Majetek a dluhy Sestavení rozpočtu Aktiva a pasiva (finanční nezávislost)</p>	<p>OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>VMEGS Jsme Evropané - euro</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>OSV Mezilidské vztahy Kooperace a kompetice</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p>	<p>Během celého školního roku se zařazuje písemné zkoušení ve formě kratších prací.</p> <p>Operativně se hodnotí ústní projev, skupinová práce a jiná prezentace.</p> <p>Při výuce jsou používány výstupy projektu EU peníze středním školám – oblast FG</p>

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bere na vědomí druhy vlastnictví a jejich ochranu • definuje aktiva a pasiva • definuje význam trhu • vysvětlí pojem konkurence • definuje inflaci a její následný vliv • orientuje se na trhu a posoudí výhodnost nabídky konkrétního zboží či služby • vyhodnotí klamavou reklamu • zná svá práva, která využívá např. při reklamaci zboží • charakterizuje běžný účet – výhody a nevýhody • rozlišuje různé druhy komerčních bank • shromáždí informace o ŽP • vysvětlí důvody pojištění majetku • kriticky hodnotí různé druhy pojištění 	<p>Ceny, trh, inflace Inflace, deflace Nabídka a poptávka Konkurence Výhodnost nabídky (energie) Klamavá reklama, slevy Reklamace</p> <p>Finanční produkty Komerční banky Běžný účet Bankovní poplatky Pojištění životní Pojištění majetku</p>	<p>Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti</p> <p>MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - reklama</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje různé druhy úvěrů • vybere pro danou potřebu vhodný úvěr • formuluje účel spotřebitelského úvěru • uvede příklady splátkového prodeje • zhodnotí pozitiva a negativa splátkových prodejů • definuje hypotéku • objasní funkci americké hypotéky • chápe klady a zápory fixace úroků • charakterizuje kontokorent • formuluje náležitosti a smysl využívání kontokorentu <ul style="list-style-type: none"> • orientuje se ve stavebním spoření • rozliší 2. a 3. pilíř DP • rozhodne o správném zhodnocení naspořených peněz • vypočte jednoduché úrokování • používá internetové kalkulačky pro spoření (i pro úvěry) • rozlišuje různé druhy podílových fondů 	<p>Úvěry Hypotéka, americká hypotéka Fixace úroků Leasing Splátkový prodej Kontokorent</p> <p>Spoření a investice Stavební spoření Možnosti spoření na důchod Termínované vklady Spořicí účty Podílové fondy</p>	<p>MA - procenta</p>	

Konkretizovaný výstup	Konkretizované učivo	Průřezová témata, vazby a přesahy	Hodnocení, realizace a poznámky
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> vlastními slovy vysvětlí nutnost daní rozliší přímé a nepřímé daně definuje IČ, DIČ seznámí se s některými formuláři FÚ najde na internetu interaktivní formuláře FÚ, VZP, OSSZ apod.	<p>Daně</p> <p>druhy daní, daňové přiznání IČ, DIČ finanční úřad</p>		